ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ

ਬਨਾਮ

ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਲ੍ਰਸ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਹੋਰ।

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 20982 ਦੀ 2017)

ਫਰਵਰੀ 08, 2018

[ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਆਦਰਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੋਏਲ ਅਤੇ ਮੋਹਨ ਐਮ. ਸ਼ਾਂਤਨਗੌਦਰ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਬੰਧੀ ਨਿਆਂਪੂਰਣ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2013 ਵਿੱਚ ਉੱਚਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ।

ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਮੰਸ਼ਾ – ਫੈਸਲਾ: ਇਹ ਐਕਟ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ, ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਦਿਉਤੀਕਰਨ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਅਨੇਕਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

§24(1) – ਸ਼ਬਦ 'ਅਦਾਇਗੀ' – ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ – ਫੈਸਲਾ: 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ s.24 ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ 'ਅਦਾਇਗੀ' ਦਾ ਅਰਥ ਐਕਟ ਦੇ s.31(1) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ 'ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼' ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕੋ ਅਰਥ ਰੱਖਦੇ ਹਨ – s.31(2) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਸ਼ਬਦ 'ਜਮ੍ਹਾਂ' ਨੂੰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ s.24 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ 'ਅਦਾਇਗੀ' ਜਾਂ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ s.31(1) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ 'ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ – 'ਅਦਾਇਗੀ/ਪੇਸ਼ਕਸ਼' ਅਤੇ 'ਜਮ੍ਹਾਂ' ਸ਼ਬਦ ਵੱਖਰੇ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਰੱਖਦੇ ਹਨ – ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ, 1894 – s.31(1). (2). (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

§24(2) – ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਰ – 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ s.31(2) ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨਾ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ s.24(2) ਅਧੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਲੈਪਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ – ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਨਤੀਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਉੱਤੇ ਉੱਚ ਦਰ ਦੀ ਵਿਆਜ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ s.34 ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦਾ ਲੈਪਸ ਨਹੀਂ – ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ, 1894 – s.31(2). (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

§24(2) – ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ; ਜਦੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ – ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੀ ਰਕਮ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਮਾਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਦਾਇਤਵ s.31(1) ਅਧੀਨ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ s.24(2) ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਦਾਇਤਵ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਇਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ - ਦਾਵੇਦਾਰ/ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ s.24(2) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੰਗਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ - ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ, 1894 - s.31(1). (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

s.24(2) - ਸੀਮਾਂਕਣ - ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਏ ਸਮੇਂ ਦੀ ਛੋਟ - ਫੈਸਲਾ: s.24(2) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਬਿਤਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਧਿਕਾਰੀ s.24(2) ਅਧੀਨ

ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਂ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ s.24(2) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਪਵੇਗਾ - ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਛੋਟ ਲਈ s.24(2) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਛੱਡ ਨਹੀਂ ਹੈ. (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

s.24(1) - ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ - ਫੈਸਲਾ: ਜਦੋਂ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਇਨਾਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ s.24(1)(a) ਅਧੀਨ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਜੋ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ - ਜਿੱਥੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, s.11 ਅਧੀਨ ਇਕ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ s.24(1)(b) ਅਧੀਨ, 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਬਹੁਤਾਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ, ਸਾਰੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਭੂਮੀ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲੇਗਾ - ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤਾਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ. (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

s.24(2) - ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ - ਸ਼ਬਦ 'ਅਦਾ/ਜਮ੍ਹਾ' ਦਾ ਅਰਥ - s.24(2) ਦੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਅਧੀਨ, ਸ਼ਬਦ "ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਸ਼ਬਦ "ਜਮ੍ਹਾ" ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਤੋਂ ਗਾਇਬ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਹਨ ਜੋ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਧਾਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ, ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ - ਜਿੱਥੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉੱਥੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ - s.24(2) ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ - ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਲ.ਏ.ਓ. ਜਾਂ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਲਈ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ s.24(2) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਅਦਾ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਉਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ 1894 ਦੀ s.31(2) ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਮ੍ਹਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ; ਇਹ ਸਿਰਫ ਐਕਟ ਦੇ 1894 ਦੀ s.31(1) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵ, 'ਟੈਂਡਰ' - ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ, 1894 - s.31.

s.24(2), ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ – ਅਰਥ – 'ਅਦਾਇਗੀ' ਅਤੇ 'ਜਮ੍ਹਾ' – ਵਿੱਚ ਫਰਕ – ਫੈਸਲਾ: ਸ.24(2) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ 'ਜਮ੍ਹਾ' ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਜਾਂ ਲੈਂਡ ਏਕਵਿਜ਼ੀਸ਼ਨ ਕਲੈਕਟਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਹੁਮਤ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ – ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਕਮ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ/ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ/ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ 'ਅਦਾ' ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਪੂਰੇ ਸ.24 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁੱਖ ਸ.24(2) ਵਿੱਚ 'ਅਦਾਇਗੀ' ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਜਮ੍ਹਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ – ਜੇਕਰ ਜਮ੍ਹਾ ਨੂੰ 'ਅਦਾਇਗੀ' ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਸ.24(2) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ, ਜਿਸ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਨਤੀਜਾ ਲੈਪਸ ਹੈ, ਪਰ ਕੇਵਲ ਉੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨੇੜੇ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬੇਮੇਲਤਾ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ – ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸ.24 ਵਿੱਚ 'ਅਦਾਇਗੀ' ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 'ਜਮ੍ਹਾ' ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ।

s.24(2) – ਐਕਟ ਦੇ 1894 ਦੇ s.31 ਅਤੇ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ s.24(2) ਵਿੱਚ 'ਅਦਾਇਗੀ' ਦਾ ਅਰਥ – ਸ.31(1) ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ 1894 ਅਤੇ s.24(2) ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ 2013 ਵਿੱਚ "ਅਦਾਇਗੀ" ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ – ਇੱਥੇ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ 'ਅਦਾ' ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ – ਇੱਕ ਵਾਰ ਰਕਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼ਬਦ "ਅਦਾਇਗੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਅਸਲ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕੇਵਲ ਉਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ – ਇਹ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਜੋੜ ਜਾਂ ਘਟਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ; s.24(2) ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਹਾਰ "ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ" ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜੇ ਜਾਂ ਇਸ ਇਜ਼ਹਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਇਜ਼ਹਾਰ ਨਾਲ ਬਦਲੇ।

s.24(2) – 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ s.24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ

ਕਰਦਿਆਂ, ਅਰਥਾਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚਕਾਰ, ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ "ਅਦਾਇਗੀ" ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ (ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ "ਜਮ੍ਹਾ" ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸ.24(2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਅਤੇ ਬੇਮੇਲਤਾ ਹੋਵੇਗਾ; ਅਤੇ, ਇਹੀ ਕੁਝ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਟਾਲਣਾ ਹੈ – ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਸੰਗਤ ਹੋਣਗੇ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਚਿਤ੍ਰ ਨਤੀਜਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ – ਇੱਕ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, s.24(2) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਨੂੰ s.24(2) ਦੇ ਭਾਗ ਵਜੋਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ – s.24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਸਾਂਝੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ – ਸਟੈਚਿਊਟਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ। (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

s.24 – ਮੁਆਵਜ਼ਾ – ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ – ਕੀ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ – ਫੈਸਲਾ: 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਾਂ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ, ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਟੈਚੂਟਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ s.55 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਹੋਰ ਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਬਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ/ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ – ਇਹ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਕਹੇ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਰਕਮ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਪਰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਖਰੀਦ s.24 ਅਧੀਨ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

s.24 – ਮੁਆਵਜ਼ਾ – ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਮ੍ਹਾਂ – ਜਦੋਂ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ – ਕਿਸਾਨ/ਦਾਵੇਦਾਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਲੈਕਟਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਅਵੈਧ ਹੋ ਜਾਵੇ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ) s.24(2) ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ – ਸ਼ਬਦ “ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੇ s.31(2) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੈ, ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਤੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਲ ਨਾਲ ਜਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ s.55 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ – ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਿੱਤੀ ਕੋਡ/ਆਦੇਸ਼/ ਨਿਯਮ ਸਰਕਾਰੀ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ/ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦਾਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੇ s.24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪਾਲਣਾ ਹੋਵੇਗੀ। (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

s.24 – ਜਦੋਂ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਸਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ s.24 ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਗੁਣ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਫੈਸਲਾ: ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਸਟਿੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਬਜ਼ੇ ਸਮੇਤ ਵੇਸਟਿੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਕੇਵਲ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਅਤਿਕਰਮਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ – ਵੇਸਟਿੰਗ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰ, ਕਬਜ਼ਾ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ – “ਵੇਸਟ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅਟੂਟ ਅਧਿਕਾਰ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵੇਸਟਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ s.24 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਮਾਨਤਾ ਲੈਪਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ – ਜੇ ਤਾਤਕਾਲਿਕਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ s.17(1) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੁਰਸਕਾਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਈਟੀਜੇ(34) ਵੇਸਟਿੰਗ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਉੱਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ – s.24 ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ – ਕੇਵਲ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ

ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ 2013 ਦਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਦਾਵੇ ਦੁਆਰਾ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੇਸਟਿੰਗ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ – ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੰਗਾਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਾਨਤਾ ਲੈਪਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ s.24(2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ s.24 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

s.24(2) – ਅਰਜਿਤ ਅਧਿਕਾਰ – ਇਹ ਸੈਟਲਡ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਰਜਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿਹਿਤਾਰਥ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿਹਿਤਾਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ – s.24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਲਾਭਕਾਰੀ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਕੋਲ ਬਹੁਤਾਤ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਧਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ – ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ – ਕਾਨੂੰਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਢਾਲ ਨੂੰ ਢਾਲ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜਦੋਂ ਦਾਵੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਢਿੱਲੀ ਤਕਨੀਕਾਂ, ਧਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫਲਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ – ਐਕਟ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ – ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਾਇਮਾ ਫੇਸੀ ਕੇਸ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ, ਬਿਨਾਂ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦਾਵੇ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ s.24(2) ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਛਤਰੀ ਹੇਠ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ – ਰੱਦ। (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

ਧਾਰਾ.24 – ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਵੇ – ਬਰਕਰਾਰੀਤਾ – ਫੈਸਲਾ: ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਪੁਰਾਣੇ ਦਾਵੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ – ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੰਚਨਾਮਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਚਨਾਮਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ.24 ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਮੁੜ ਨਹੀਂ ਖੋਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਧਾਰਾ.24 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲਿਆਂ/ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜਿੱਥੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ/ਦਾਵਿਆਂ ਨੂੰ ਵੈਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਮੁੜ ਜਿਊਂਦੇ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਅਨਿਆਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਬਾਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ – ਧਾਰਾ.24 ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦਾਵੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

ਧਾਰਾ.24(2) – ਧਾਰਾ.24(2) ਵਿੱਚ 'ਜਮ੍ਹਾ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ – ਕੀ ਇਹ ਕੇਸਸ ਓਮਿਸਸ ਹੈ – ਫੈਸਲਾ: ਧਾਰਾ.24(2) ਵਿੱਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ "ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" – ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਈ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕਿ 'ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ' ਨੂੰ 'ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੈਂਡਰ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਸੀ – ਪਰ ਇਸਨੇ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਹੈ, ਵੱਖਰੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ – ਕੇਸਸ ਓਮਿਸਸ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ.24(2) ਵਿੱਚ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ "ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਵਿੱਚ "ਜਮ੍ਹਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕੇਵਲ ਤਦ ਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ.31(2) ਅਨੁਸਾਰ (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

ਧਾਰਾ.24(2) – ਕੇਸਸ ਓਮਿਸਸ – ਕੀ ਧਾਰਾ.24 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸਸ ਓਮਿਸਸ ਹੈ – ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੋਕ/ਇੰਜੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਇੰਡੋਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ(ਮ੍ਰਿਤਕ) ਲ੍ਰਸ ਰਾਹੀਂ।

2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) – ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਢਿੱਲ ਕਾਰਨ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਲਟਕਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ – ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਜਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ – ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ

ਬਾਹਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ੂਰੀ ਅਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮੰਗਣ ਜਾਂ 2013 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਲੈਪਸ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

ਧਾਰਾ 24(2) – ਕਾਮਨ ਲਾਅ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ – ਇਹ ਅਚਰਜ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਾਮਨ ਲਾਅ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣਗੇ – 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਕਾਮਨ ਲਾਅ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ – ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਕੇਵਲ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ – ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਬਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧੀ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਮੈਕਸਿਮ “expressio unius est exclusio alterius” 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ – ਇਸ ਮੈਕਸਿਮ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਾਰਜ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਰਵਵਿਆਪੀ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਤਰ ਤੱਥ ਇਹ ਨਿਸਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਮਨ ਲਾਅ ਦੇ ਮੈਕਸਿਮਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ 2013 ਐਕਟ – ਕਾਮਨ ਲਾਅ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ ਦੇਣ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ, ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ – ਸਿਧਾਂਤ/ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਜ਼।(ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

ਧਾਰਾ 24(2) – ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਲੈਪਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ – ਫੈਸਲਾ: ਜੇਕਰ ਕਬਜ਼ਾ ਨਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ, ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਜਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਕਾਰਨ, ਲੈਪਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਧਾਰਾ 24(2), ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੱਕ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਹਕਦਾਰ ਲਾਭ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਜਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਫਾਇਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ-ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ – ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਨੂੰ ਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ – ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ – ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮੁਕੰਮਲ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਛੁੱਟ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਕਾਰਨ ਲੋੜ ਅਤੇ ਸੰਗਤਤਾ ਲਈ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ – ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਐਕਟ ਨਾਲ ਸੰਗਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਅਰਥ ਦੇਣ ਦੁਆ

s.24(2) – "ਐਕਟਸ ਕਿਊਰੀਆ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰੈਵੀਬਿਟ" ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ, ਅਰਥਾਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਤਾਂ ਜੋ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ s.24(2) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਮਾਲਕੀ ਹਕ ਲੈਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ – ਸਿਦਾਂਤ/ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਜ਼। (ਮੋਹਨ ਐਮ. ਸ਼ਾਂਤਨਗੌਡਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ)

s.24(2) ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ – "ਟੈਂਡਰ", "ਭੁਗਤਾਨ", ਅਤੇ "ਜਮ੍ਹਾ" – ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ – ਕੀ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਬਦਲੀ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ – ਫੈਸਲਾ: ਜਮ੍ਹਾ ਸ਼ਬਦ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ – ਫੈਸਲਾ: 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ "ਟੈਂਡਰ", "ਭੁਗਤਾਨ", ਅਤੇ "ਜਮ੍ਹਾ" ਸ਼ਬਦ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ – ਟੈਂਡਰ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ – ਹਾਲਾਂਕਿ, "ਭੁਗਤਾਨ" ਨੂੰ s.24(2) ਵਿੱਚ ਹੀ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ "ਜਮ੍ਹਾ" ਦੇ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ – 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ 24 ਦੀਆਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਦੀ ਸਾਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ – ਹਾਲਾਂਕਿ, s.24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਜੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ

2013 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਅਧੀਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵੱਧ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ ਜੇਕਰ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ – s.24(2) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਵਿੱਚ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ "ਜਮ੍ਹਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ –s.80 ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਜਮ੍ਹਾ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। (ਮੋਹਨ ਐਮ. ਸ਼ਾਂਤਨਗੌਡਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ)

s.24 – ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਰ ਇਨਕਰੀਅਮ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ – ਫੈਸਲਾ: ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਕਥਨ ਦੀ ਗਲਤ ਸਮਝ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਹਿਮ ਗਲਤੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇ – ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ, ਨਿਰਣਾ ਜਾਂ ਵਰਡਿਕਟ ਨੂੰ ਪਰ ਇਨਕਰੀਅਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਐਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਇਸਦੀ ਰੇਸ਼ੋ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ; ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਨਾ ਹੋਵੇ – ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਪਰ ਇਨਕਰੀਅਮ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਤੀਜਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਭਾਵੇਂ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ—

ਇਸ ਲਈ, ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰੱਖਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ, ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਨੂੰ ਪਰ ਇਨਕਰੀਅਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਅਣਧਿਆਨਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ – ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ। (ਪਰ ਮੋਹਨ ਐਮ. ਸ਼ਾਂਤਨਗੌਡਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ – ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰ)

s.24(2) ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ – ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ – s.24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਲਪਸੰਖਿਆਕ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ— ਇਹ ਕਾਫੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ – ਚੂੰਕਿ s.24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਲੈਪਸ ਹੋਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਭਾਵੇਂ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਪਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਮੰਨਣ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੰਡਟੋਰੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਅਟਲ ਨਤੀਜੇ ਨਾਲ ਕਿ s.24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਸ਼ਬਦ “ਭੁਗਤਾਨ” ਦਾ ਸ਼ਬਦ “ਜਮ੍ਹਾਂ” ਨਾਲ ਮਜਬੂਤ ਸੰਬੰਧ ਜਾਂ ਸਹਿਯੋਗ ਹੈ – s.24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਲਪਸੰਖਿਆਕ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲੈਪਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ – ਘੱਟੋ-ਘੱਟ, ਹਰ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲਾ 2013 ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ – ਚੂੰਕਿ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਸ਼ਬਦਾਂ “ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ” ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਰਥਾਤ s.24 ਦ

ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ, 1894:

ਧਾਰਾ 31 – 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 31 ਹੇਠ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ – ਧਾਰਾ 31 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ “ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ” ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਕੇਵਲ “ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼” ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਦਾਇਤਵ ਹੈ – ਜੇਕਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ

ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਵਿਲੇਖਣਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਵੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਰਕਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਵਧੀਆ ਵਿਆਜ ਦੀ ਹੋਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਧਾਰਾ 31(2) 1894 ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ – ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਕਸਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਹੈ – ਇਹ ਕੇਵਲ ਜਦੋਂ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਿਯਮਾਂ/ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਏ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਵਾਲਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਹੈ – ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਜਾਂ 24(2) ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਐਕਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਾ-ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਕਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

s.31, 34 – ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਕਾਰਨ ਪੱਖਪਾਤ – ਫੈਸਲਾ: ਜਿਵੇਂ ਕਿ s.34 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ s.31(2) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ – ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਬ ਤੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਾਰਟੀ ਪੱਖਪਾਤ ਅਤੇ ਅਨਿਆਇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਹਰ ਉਲੰਘਣਾ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

s.31(2), ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ – ਵਿਰੋਧ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ – ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਬਰਕਰਾਰੀ – ਫੈਸਲਾ: ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ, s.31(2) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਅਧੀਨ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਪਰਯਾਪਤਤਾ ਬਾਰੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅਦਾਇਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ – ਜੇਕਰ ਅਵਾਰਡਿਤ ਰਕਮ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ s.18 ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

s.31(2) – ਸ਼ਬਦ “ਟੈਂਡਰ”, ਅਰਥ – ਟੈਂਡਰ ਦਾ ਨਤੀਜਾ – ਸ਼ਬਦ “ਟੈਂਡਰ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਰਕਮ ਨੂੰ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਇਆ ਹੈ - ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਰਕਮ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਾਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

s.31 – ਸ਼ਬਦ ‘ਟੈਂਡਰ’ – ਕੀ ਸ਼ਬਦ “ਜਮ੍ਹਾ” s.31 ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ‘ਭੁਗਤਾਨ’ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ s.24(2) ਅਧੀਨ ਹੈ – ਫੈਸਲਾ: 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ ਹੈ “ਟੈਂਡਰ ਭੁਗਤਾਨ” – ਇੱਕ ਵਾਰ ਟੈਂਡਰ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ, ਫਿਰ ਇਸੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਦਾ ਦਾਵਾ ਹੈ ਤਾਂ s.31(1) ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਟੈਂਡਰ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ; ਅਤੇ, ਇਹੀ ਹੈ ਜੋ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ s.24(2) ਵਿੱਚ “ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ” ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ – s.31(2) ਦੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਬਦ ‘ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ’ ਦਾ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ – ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ(ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੁਆਰਾ ਲੀਗਲ ਰੀਪ੍ਰਜੈਂਟੇਟਿਵਸ।

ਲਾਭਪਾਤਰੀ – ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(1) ਅਧੀਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਹੈ – ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ, ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2013 ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਪੂਰਣ ਅਧਿਕਾਰ – ਧਾਰਾ 24(2)। (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

ਧਾਰਾਵਾਂ 31 – ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ – ਕੀ ਇਹ ਟੈਂਡਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ – ਫੈਸਲਾ: ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ/ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿਆ ਜਾ

ਸਕਦਾ – ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਸਿੱਧੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਟੈਂਡਰ, ਇਸ ਨੂੰ ਟੈਂਡਰ ਜਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਹੀਂ ਕਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ – 'ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ' ਸਿਰਫ ਕਲੈਕਟਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ; ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਟੈਂਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31(1) ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ; ਕੋਈ ਵੀ ਦੰਡਾਤਮਕ ਪਰਿਣਾਮ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਹੈ, ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਦੀ ਦੇਰੀ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣਾ; ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਉੱਚ ਦਰ ਦੀ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।(ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

ਧਾਰਾਵਾਂ 31, 34 – ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ – ਫੈਸਲਾ: ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਤਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਵ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਜੋਂ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ – ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੀ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ – ਇਸ ਲਈ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਿੱਥੇ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ – ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਿਯਮ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨਾ ਧਾਰਾ 31(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। (ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਐਮ. ਸ਼ਾਂਤਨਗੌਡਾਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ)

ਧਾਰਾਵਾਂ 55 – ਸਰਕਾਰੀ ਧਨ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ – ਧਾਰਾ 55 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਅਸਰ – ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 55 ਅਧੀਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 283 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਕਾਰੀ ਧਨ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਧਨ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਭਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ – ਸਰਕਾਰੀ ਧਨ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਵਿੱਤੀ ਕੋਡ/ਨਿਯਮ/ਆਦੇਸ਼ ਹਨ – ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਦਰਜਾ ਹੈ – ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਣ ਲਈ ਹਮਾਇਤ ਕਰੇ।(ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

5.5.5 – ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਧਨ – ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਤਰੀਕਾ – ਫੈਸਲਾ: ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 283(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਘੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਅਤੇ ਆਕਸਮਿਕ ਫੰਡ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ, ਅਜਿਹੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਧਨ ਦੀ ਪਾਈ, ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਧਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਜਿਹੇ ਫੰਡਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਧਨ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਆਦਿ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ – ਧਾਰਾ 283(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸੰਘੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਆਦਿ ਦੇ ਸਮਾਨ ਮਾਮਲੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ – ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 283(2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਧਨ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਹਨ – 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5.5 ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ – ਧਾਰਾ 283(2) ਅਤੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5.5 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਅਸਾਮ, ਬਿਹਾਰ, ਉੜੀਸਾ, ਕੇਰਲਾ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਹਨ – ਸਾਰੇ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨਾਲ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ – ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜੋ ਦਾਅਵੇ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ – ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ – ਧਾਰਾ.283.

ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ:

ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ! ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ – ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ/ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ – ਫੈਸਲਾ: ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਉਹ ਧਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੌੜਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨਾਲ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਾਉਣ ਕਿ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਦਿਨ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਅੰਤਿਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਵੇਗਾ – ਇੱਕ ਵਾਰ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨਾਲ, ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ/ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਹਾਰ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮੰਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ – ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਉਹ ਇੰਨੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਦਹਾਕਿਆਂ ਬਾਅਦ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ, ਵਿਗਿਆਨ ਕਰਨ ਲਈ ਚੌਕਸ ਹੋਣ ਕਿ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ.(ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਮਤ)

ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ – ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪੰਚਨਾਮਾ/ਯਾਦਾਸਤ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇਗਾ – ਜੇ ਕਬਜ਼ਾ ਵੱਡੇ ਖੇਤਰਫਲ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਹਰ ਇੱਕ ਟੁਕੜੇ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ – ਚੁਣੌਤੀ ਹਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਮੰਗ – ਮੈਕਸਿਮ "nullus commodum capere potest de injuria sua propria" ਭਾਵ 'ਕੋਈ ਵੀ ਆਦਮੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ' – ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਦਾ “ਟੈਂਡਰ” ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਵੇ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ – ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ “ਟੈਂਡਰ” ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਲਿਪਤ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨਾਲ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਟੇ/ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਜਿਸ ਨੇ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਬਜਾਏ 'ਅਜੀਬ ਥੀਏਟਰ' ਵਿੱਚ ਲਿਪਤ ਹੋਣ ਦੇ, ਇਹ ਦਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿ ਹੁਣ ਦੂਜੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ – ਮੈਕਸਿਮਸ।(ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

ਦੇਰੀ/ਲਾਚੇਸ – ਦੇਰੀ ਵਾਲੀ ਚਾਲਾਕੀਆਂ – ਇਹ ਇੱਕ ਸੈਟਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ – ਸਿਦਾਂਤ "commodum ex injuria sua Nemo habere debet" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਸੁਵਿਧਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ – ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ – ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਦੇਖੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ – ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਇੰਸਾਫ਼ੀ ਦੇ ਇੰਜੰਕਸ਼ਨ ਜਾਂ ਸਟੇ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ – ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਨੀਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣਾ ਅਤੇ ਬੇਈਮਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਵਾਲੀ ਚਾਲਾਕੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਫਲ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਮੈਕਸਿਮਸ।(ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ) ਸਿਦਾਂਤ/ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ:

ਅਸੰਭਵਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ – 'ਨੇਮੋ ਟੇਨੇਟੂਰ ਐਡ ਇਮਪੋਸਿਬਿਲੀਆ' ਨਾਮਕ ਮਹਾਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਾਰਜ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਅਸੰਭਵਤਾ ਬਾਰੇ ਹਨ, ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 3 ਆਈ ਜਾਂ 24 ਅਧੀਨ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਪਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਦਾਵੇਦਾਰਾਂ/ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ, ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਹੈ, ਇਹ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨ ਲਈ 'ਅਸੰਭਵ' ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਪਹਿਲੂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਦਾ ਅਧਾਰਭੂਤ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਜਾਂ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰਜ ਜੋ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ – ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ,

ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਰਜ ਦੀ ਅਨੁਪਾਲਨਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜੋ ਸੰਭਵਤਃ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ – ਜਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ, 1894 – ਧਾਰਾ 3 ਆਈ – ਜਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀਤਾ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2013 – ਧਾਰਾ.24. (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ – ਲਿਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀਆਂ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦਿਆਂ ਹੋਏ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉੱਤੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੈ – ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਉਸੇ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਉਹ ਹੁੰਦੀ ਜੇਕਰ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ – ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ – ਜਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀਤਾ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2013 – ਧਾਰਾ.24(2). (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

ਸਟੈਚਿਊਟਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ:

ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਜੋੜ ਜਾਂ ਘਟਾਉ – ਇਜਾਜ਼ਤਯੋਗਤਾ – ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਘਟਾਉਣਾ – ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਹਾਨ ਸਿਧਾਂਤ “ਏ ਵਰਬਿਸ ਲੇਜਿਸ ਨੈਨ ਐਸਟ ਰੇਸੇਡੇਂਡਮ,” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਿਚਲਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ – ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਜੋੜਣ ਜਾਂ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕੀ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਮਸੌਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਨੇ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ...

ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ – ਫੈਸਲਾ: ਜਦੋਂ ਕਬਜ਼ੇ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਨਾ ਹੋਣ ਤੱਕ ਸਭ ਕੁਝ ਠਹਿਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ – ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਰਕਮ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਇਸ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਰਾਜ ਖਿਲਾਫ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ। (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

ਪ੍ਰਭਾਵ – ਫੈਸਲਾ: ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸੁਥਰਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿਣ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ – ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਲੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ – ਜੇਕਰ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

ਪਰ ਇਨਕਰੀਅਮ – ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ – 'ਪਰ ਇਨਕਰੀਅਮ' ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ – "ਪਰ ਇਨਕਰੀਅਮ" ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਉਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਦਾਲਤ ਉੱਤੇ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ – ਇਸ ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖੁਦ ਨੂੰ, ਜਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਲਾਗੂ ਸਟੈਚਯੂਟ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ – ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪਰ ਇਨਕਰੀਅਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

ਰੱਦ – ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ – ਫੈਸਲਾ: ਇਹ ਸੁਥਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਮੁਹਾਵਰੇ – ਵੇਸਟਿੰਗ – ਅਰਥ ਦਾ। (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ)

ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ:

ਪ੍ਰਤੀ ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ. (ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਦਰਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੋਇਲ, ਜੇ. ਲਈ) (ਬਹੁਮਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ)

ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ

1.1 ਜੇਕਰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 24(1)(ਅ) ਅਨੁਸਾਰ, ਤੁਲਨਾ ਨੂੰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 24(1)(ਬ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਇਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਲੈਪਸ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ; ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਅਰਥਾਤ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

1.2 ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ, ਜੋ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਹੈ "ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ"। ਸ਼ਬਦ "ਜਮ੍ਹਾਂ" ਜੋ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ, ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਰਤਦੀ ਹੈ "ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ", ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਹੁਤਾਂਸ਼ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਾਰੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਹੁਤਾਂਸ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਦੀ ਨਾ-ਜਮ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦਕਿ, ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ, ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ "ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ "ਜਮ੍ਹਾਂ" ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਧਾਰਾ 24(2) ਤੋਂ ਗਾਇਬ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਥ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ; ਅਤੇ, ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਜਿਸ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੀ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਲ.ਏ.ਓ. ਜਾਂ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

1.3 ਧਾਰਾ 31 ਦੀ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 77(1) ਦੀ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਹੈ "ਭੁਗਤਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ"। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 31(1) ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹੀ ਹੈ ਜੋ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ "ਅਦਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਵਿੱਚ, ਸ਼ਬਦ 'ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 31(1) ਅਧੀਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਵਾਲਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ "ਜਮ੍ਹਾਂ", ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ "ਅਦਾ" ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ "ਅਦਾ" ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਰਥਾਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੇ, ਅਤੇ ਇਨਕਾਰ ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ "ਜਮ੍ਹਾਂ" ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ 'ਭੁਗਤਾਨ' ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਅਤੇ ਅਸੰਗਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ; ਜਿਸ

ਨੂੰ ਟਾਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 31 ਦੇ ਐਕਟ 1894 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ 2013 ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ "ਅਦਾ"/ "ਪੇਸ਼" ਨਾ

2. 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਅਤੇ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ "ਅਦਾਇਗੀ" ਦਾ ਅਰਥ

2.1 "ਟੈਂਡਰ" ਦੇ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ: ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਟੈਂਡਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਮੀਨ ਮਾਲਕ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਰਕਮ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਸ 'ਤੇ ਉਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਲਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜੋ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਈ ਜਾਣੀ ਹੈ। "ਟੈਂਡਰ" ਟੈਂਡਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜ ਨਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਈ ਬਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਦੂਜਾ ਪਾਰਟੀ ਬੇਵਜਹ ਟੈਂਡਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੂਜੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਡਿਫਾਲਟ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। "ਟੈਂਡਰ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 31 ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। "ਟੈਂਡਰ" ਅਤੇ "ਅਦਾਇਗੀ" ਤੋਂ ਭਿੰਨ "ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਅਦਾਲਤ" ਦੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 31]

ਗ੍ਰੋਡਿਨ ਬੋਰਡ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੋ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸਟੈਕੋਪਾਰ

ਰਾਜ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1962 ਐਸ.ਸੀ. 1500 ; [1992] ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 618 ;

ਦਿੱਲੀ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਉਪਕ੍ਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਬਨਾਮ ਔਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਦਿੱਲੀ & ਅਨੁਸਾਰ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1965 ਐਸ.ਸੀ. 1503 ;

ਇੰਡੀਅਨ ਆਕਸੀਜਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਨਾਰਾਇਣ ਭੌਮਿਕ (1968) 1 ਪੀ.ਐਲ.ਜੇ.ਆਰ. 94 ; ਐਨ.ਬੀ. ਸੰਜਾਨਾ, ਸਹਾਇਕ ਕਲੈਕਟਰ ਆਫ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼, ਬੰਬਈ & ਓਰਸ ਬਨਾਮ ਦ ਐਲਫਿੰਸਟੋਨ ਸਪਿੰਨਿੰਗ & ਵੀਵਿੰਗ ਮਿਲਸ ਕੋ. ਲਿਮਿਟੇਡ (1971) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 337; ਜੇ. ਦਲਮੀਆ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1964 ਐਸ.ਸੀ. 1866 : (1964] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 579 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਬਲੈਕ ਦੀ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

2.2 "ਅਦਾਇਗੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਐਕਟ 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 31(1) ਅਤੇ ਐਕਟ 2013 ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੇਵਲ, ਜੇ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਰਕਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੈਕਸਿਮ "ਵਰਬਿਸ ਲੇਜਿਸ ਨੈਨ ਐਸਟ ਰੇਸੇਡੇਂਡਮ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ: ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਿਚਲਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 24(2) "ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਈ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਮ੍ਹਾਈ ਨੂੰ ਅਦਾ/ ਪੇਸ਼ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕਿ 'ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਈ' ਨੂੰ 'ਅਦਾ/ ਪੇਸ਼' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਵੱਖਰੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ "ਜਮ੍ਹਾਈ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ, ਇਹ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਦੋਵੇਂ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਉਦੇਸ਼ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਭੂਤਕਾਲਿਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ – "ਅਦਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ "ਜਮ੍ਹਾਈ" ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਰਥ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ – ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਹੈ, ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਛੱਡ ਹੈ ਜਦੋਂ "ਜਮ੍ਹਾਈ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ "ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਈ ਕਰਨਾ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 31(2) ਅਨੁਸਾਰ। [ਪੈਰਾ 39, 41(a), 41(b), 42|B1-8]: B2; B5-A-B, E-H; H6-A]

ਨਲਿਨੀ ਨਲਿਨਕਾਕਿਆ ਬਾਇਸੈਕ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਆਮਸੁੰਦਰ ਹਲਦਾਰ AIR 1953 SC 148 : [1953] SCR 533; ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜੀ.ਐਸ. ਦਾਲ ਅਤੇ ਆਟਾ ਮਿਲਜ਼ AIR 1991 SC 772 : [1990] 1 Suppl. SCR 590; ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਿਲੀਪਭਾਈ ਨਾਥਜੀਭਾਈ ਪਟੇਲ ਅਤੇ ਅਨਜ (1998) 3 SCC 234 : [1998] 2 SCR 56; ਕੰਪਟੀਸ਼ਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਿਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ (2010) 10 SCC ਕ੍ਰਾਫਰਡ ਬਨਾਮ ਸਪੂਨਰ (1846) 6 ਮੂਰ ਪੀ ਸੀ 1; ਲਾਰਡ ਹਾਵਰਡ ਦੇ ਵਾਲਡੇਨ ਬਨਾਮ ਆਈ.ਆਰ.ਸੀ (1948) 2 AER 825 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

“ਸਟੈਚਯੂਟਰੀ ਇੰਟਰਪ੍ਰਿਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ” ਜੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ (14ਵੀਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਐਡੀਸ਼ਨ) – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

2.3 ਜਦੋਂ ਸਟੈਚਯੂਟਰੀ ਇੰਟਰਪ੍ਰਿਟੇਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੰਗਤੀ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨੂੰ ਟਾਲਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਸੰਗਤ ਅਧਿਨਿਯਮ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ 'ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਭਾਵ, ਧਾਰਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ, "ਅਦਾਇਗੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ "ਜਮ੍ਹਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤੀ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇਗਾ; ਅਤੇ, ਇਹੀ ਕੁਝ ਹੈ ਜੋ ਟਾਲਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਧਾਰਾ 24(2) ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਂਸ਼ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਕਮ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਲ੍ਰਸ ਰਾਹੀਂ। ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਮਰੂਪ ਵਿਆਖਿਆ। ਚੂੰਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਅਤੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 31(1) ਅਤੇ 31(2) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਜਾਂ ਧਾਰਾ 31(1) ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਚਾਨਕ ਛੁੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ਬਦ "ਜਮ੍ਹਾਂ" ਨੂੰ "ਭੁਗਤਾਨ" ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

[ਪੈਰਾ 44-48]

ਰਾਜ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਬਨਾਮ ਬਿਨੋਦ ਕਾਨੂੰਗੋ AIR 1954 SC 202 : [1954] SCR 913; ਸਿਲੀਗੁੜੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਅਮਲੇਂਦੁ ਦਾਸ AIR 1987 SC 1006 : [1996] 9 ਸੁਪਲ. SCR 707; ਕੈਲਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬਨਾਮ ਮੁਕੁੰਦ ਲਾਲ (2002) 2 SCC 67 : [2002] 1 SCR 83; ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਬਲਕ ਕੈਰੀਅਰਜ਼ (2003) 3 SCC 57 : [2002] 5 ਸੁਪਲ. SCR 387; ਬਾਲਾਸਿਨੋਰ ਨਾਗਰਿਕ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਬਾਬੂਭਾਈ ਸ਼ੱਕਰਲਾਲ ਪਾਂਡਿਆ (1987) 1 SCC 606 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਯੂਰੋਪਾ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਫਰਸਟ ਚੋਇਸ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ (ਇੱਕ ਫਰਮ) ਹਾਊਸ ਆਫ ਲਾਰਡਜ਼ ਵਿੱਚ (2000) 2 ਆਲ ਈਆਰ 109 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

2.4 ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸਾਹਿਤਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਨਿਯਮ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ, ਸਧਾਰਣ ਜਾਂ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਅਰਥ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ "ਭੁਗਤਾਨ/ਟੈਂਡਰ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਦੇ, ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ "ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਉਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਉੱਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 49(ਅ), 50]

ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰੈਸ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ AIR 2002 SC 1351 : [2002] 2 SCR 369 – ਭਰੋਸਾ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਜੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ, ਵਿੱਚ “ਸਟੈਚੂਟਰੀ ਇੰਟਰਪ੍ਰਿਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ” (14ਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ), ਪੇਜ 91 ਤੇ – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

2.5 ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਹੀ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮਾਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਨਹੀਂ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਦੇਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ 'ਜਮ੍ਹਾਂ' ਨੂੰ 'ਟੈਂਡਰ'/'ਭੁਗਤਾਨ' ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਨਤੀਜੇ ਹਨ, ਟੈਂਡਰ ਉੱਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ/ਨਾ-ਜਮ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਉੱਚਾ ਵਿਆਜ। ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਥਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਐਕਟ ਆਫ 2013 ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 31 ਦੇ ਐਕਟ ਆਫ 1894 ਵਿੱਚ, ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ "ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਅਤੇ "ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ", ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ। ਭੁਗਤਾਨ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ, ਜਮ੍ਹਾਂ ਸਿਰਫ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਰਾਜਸਵ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 31 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂ

ਮੈਂਬਰ, ਬੋਰਡ ਆਫ ਰੇਵੇਨਿਊ ਬਨਾਮ ਆਰਥਰ ਪੌਲ ਬੈਂਥਾਲ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1956 ਐਸ.ਸੀ. 35 : [1955] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 842; ਸੀ.ਟੀ. ਐਕਸਾਈਜ਼ ਵੈਸਟ ਇੰਪੋਰਟ ਅਤੇ ਐਕਸਪੋਰਟ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ, ਜੈਪੁਰ (1989) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 760 : [1989] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 570; ਕੈਲਾਸ਼ ਨਾਥ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ੀਯ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਿਗਮ ਆਫ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (2003) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 305 : [2003] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1159; ਟਿਹਰੀ ਹਾਈਡ੍ਰੋ ਡਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (1993) ਸੁਪਲ. 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 493; ਡੀ.ਐਲ.ਐਫ. ਕੁਤੁਬ ਐਨਕਲੇਵ ਕੌਂਪਲੈਕਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਹਰਿਆਣਾ (2003) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 622 : [2003] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1; ਪਟਵਾਰੀ ਰਿਸੋਰਸਿਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰੋਟੋਸ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ (2010) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 196 : [2010] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 847; ਗ੍ਰਾਸਿਮ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕਲੈਕਟਰ ਆਫ ਕਸਟਮਜ਼, ਬੰਬਈ (2002) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 297 : [2002] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 945; ਬੀ.ਆਰ. ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਜ਼ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਯੂ.ਪੀ. ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1999 ਐਸ.ਸੀ. 1867 : [1999] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1111; ਵਰਲਪੂਲ ਕਾਰਪ [ਸਟੇਟਲਸ] ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਜਯਾਵਾਸ ਨਿਊ ਲਿਮਿਟੇਡ (2001) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 609 : [2001] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 36; ਲੇਬਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਬੁਰਹਾਨਪੁਰ ਤਾਪਤੀ ਮਿਲਜ਼ ਅਤੇ ਓਰਸ. ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1964 ਐਸ.ਸੀ. 1687 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸੀ ਬ੍ਰਾਈਟਨ ਪੈਰਿਸ਼ ਗਾਰਡੀਅਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਸਟ੍ਰੈਂਡ ਯੂਨੀਅਨ ਗਾਰਡੀਅਨਜ਼ 1891 ਕਿਊ.ਬੀ. 156 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਜੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ, ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਸਟੈਚਯੂਟਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ (14ਵੀਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਐਡੀਸ਼ਨ) ਵਿੱਚ ਪੇਜ 395 ਤੇ – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

2.6 ਜਦੋਂ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੀਵਿਕਾ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਣ, ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਦਿਉਤੀਕਰਣ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਅਨੇਕਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ 'ਸਮੇਂ ਸਿਰ',ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ ਦੇ, ਨਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ/ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਕਾਰਨ ਦੇਰੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 53]

3. 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਅਸਰ

3.1 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜ ਨਿਯਮ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 283 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਧਨ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਧਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰੀ ਧਨ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਵਿੱਤੀ ਕੋਡ/ਨਿਯਮ/ਆਦੇਸ਼ ਹਨ। ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਰਕਮ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 31(2) ਦੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 31(2) ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਜਦੋਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਵੈਧ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਜਦੋਂ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਉੱਚੀ ਵਿਆਜ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 54 60]

3.2 'ਖਜ਼ਾਨੇ-ਵਿੱਚ-ਜਮ੍ਹਾਂ' ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਅਤੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਅਧੀਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਧੀਨ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵੈਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਿੱਤ, ਆਖਰਕਾਰ, ਲਾਗੂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 283 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਨਿਯਮਾਂ/ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (2016) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 258 : [2016] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 227 – ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਸਹਿਮਤ.

4. ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਸਵੀਕਾਰਤਾ/ਨਾ-ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਵਿਅਵਹਾਰਕ ਮੁਸ਼ਕਿਲ; 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ।

4.1 ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਹੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ, ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ/ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਨਾ-ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਪੈਸਾ ਉਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਯਾਨੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਵਹਾਰ ਨਾਲ ਵੀ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਨਾ-ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਉਹ ਪੈਸਾ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੌੜਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੇਰੀ ਵਾਲੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਦਿਨ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਅੰਤਿਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨਾਲ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਹੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਹਾਰ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮੰਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਰਕਮ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਇਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਜਦ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ/ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ,

ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਇਹ ਮਾਨ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀਆਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਗੇ। ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਲ੍ਰਸ ਰਾਹੀਂ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਉੱਚ ਫੋਰਮ ਵਿੱਚ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਪੁਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਸਥਾਈ ਰੋਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸਥਾਈ ਰੋਕ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੰਸ਼ਾ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਾ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 24(2) ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। [ਪੈਰਾ 64]

4.2 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਅਮਾਨਤ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਗੈਰਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਿਥੇ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ, ਰਕਮ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਹੋਰ ਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਤਮ ਰਕਮ ਉੱਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਤਬ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 77 ਅਤੇ 80 ਅਧੀਨ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਅਚਾਨਕ ਇਹ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣਾਂ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਕਰਨਾ ਜਿਥੇ ਰਕਮ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲੈਪਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਕੰਮ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਰਾਣਾ ਐਕਟ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ 1894 ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਵਾਂ 2013 ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿਸੰਗਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਸਨ, ਵਿਧਾਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਨਿਭਾਉਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। 1894 ਦਾ ਐਕਟ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਜਿੱਥੇ ਰਕਮ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾਵਾਂ 18 ਜਾਂ 30 ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਵਾਦ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਦਾਵੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਲੈਕਟਰ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵੰਡੇ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿੱਥੇ ਹਵਾਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਗਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਜਗ੍ਹਾ ਕਿੱਥੇ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀ ਹੈ ਐਕਟ 2013 ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ਸੱਤਾਧਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਕਿ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਟੇ ਹੋਏ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਨਿਯਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੰਡਣਾ, ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ, ਕਬਜ਼ਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਐਵਾਰਡ ਪਾਸ ਹੋਏ, ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਬਾਅਦ/ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕਈ ਦੌਰ ਹਾਰ ਗਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਵਾਪਸ ਪਰਤਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਕਾਨੂੰਨ ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਆਪਹੁਦਰਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਅਸੰਗਤ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਬਚਿਆ. ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਅਣਮਿਥਿਆ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 6]

4.3 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਖਜ਼ਾਨੇ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹਾ ਬੋਝ ਲਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਜੋ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 1912, 1950ਵਿਆਂ ਅਤੇ 1960ਵਿਆਂ ਤੋਂ ਹੋਏ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣਾਂ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਜੋ ਅੰਤਿਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਹੇਠ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਇਸ ਤਕਨੀਕੀ ਪਹਲੂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬੱਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਰ ਅਨੁਸਾਰ

ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਗੈਰ-ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਰਾਜਸਵ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਮੁਰਦਾ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਮੁੜ ਜਿਉਂਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ। ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਲ੍ਰਸ ਰਾਹੀਂ। ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਜਲਦੀ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਜਹ ਦੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦਾ ਲੈਪਸ ਹੋਣਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 67]

5. ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਕਾਰਨ ਪੂਰਵਾਗ੍ਰਹ: ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਦ ਤੱਕ ਪੀੜਤ ਪਾਰਟੀ ਪੂਰਵਾਗ੍ਰਹ ਅਤੇ ਅਨਿਆਇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ, ਹਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। [ਪੈਰਾ 69]

ਜਨਕਲਾਲ ਸਾਰੰਗੀ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜ (1969) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 392;
ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਬੈਨਰਜੀ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਰਾਜ (1980) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 304 ; [1980] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1179; ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ
ਬਨਾਮ ਥੱਕਿਦੀਰਾਮ ਰੈੱਡੀ (1998) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 554 ; [1998] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1088; ਵਿਲੀ (ਵਿਲੀਅਮ) ਸਲੇਨੀ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1956 ਐਸ.ਸੀ. 116 ; [1955] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1140; ਅਬਦੁਲ ਸਈਦ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ (2010) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 259;
[2010] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 311; ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2012 ਐਸ.ਸੀ. 364 ; [2011] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 540;
ਬਾਬੂਮਾਨਸ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਰਾਜ (2012) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 550 ; [2012] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 999 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

6. 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਅਧੀਨ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ :

6.1 ਜੇਕਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਵਿਲੇਖਣ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਵੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਰਕਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਰਜ ਕਹੇ ਗਏ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਕਾਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੱਕ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਵਧੀਆ ਵਿਆਜ ਦੀ ਹੋਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਧਾਰਾ 31(2) ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਵਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਪਵੇ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਤਦ ਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਿਯਮਾਂ/ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਥੇ ਹਵਾਲਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਏ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਧਾਰਾ 31(2) ਨਾਲ 32 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਚਲਦੇ। ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਜਾਂ 24(2) ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹਨ ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ। ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 711]

ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (2016) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 258 : [2016] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 227; ਹਿਸਾਰ ਸੁਧਾਰ ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਰੁਕਮਣ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1990 ਐਸ.ਸੀ. 3033; ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ (1995) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 450 : [1995] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 584; ਸੇਸ਼ਨ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਖਾਸ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਅਧਿਕਾਰੀ;

ਐਸ.ਪੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਓ.ਟੀ., ਪੁਡੁਕੋਟਾਈ (1996) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 89 : [1996] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1058; ਡੀ. ਬਲਾਕ ਅਸ਼ੋਕ ਨਗਰ (ਸਾਹਿਦਾਬਾਦ ਪਲਾਟ ਹੋਲਡਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਰਜਿ.) ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ (1997) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 77 : [1997] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1096 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

6.2 ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। "ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ" ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਤਾਕਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਵਿੱਤੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਸਰਤ ਕਰਦਿਆਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਵੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਿੱਤੀ ਕੋਡ/ ਆਰਡਰ/ਨਿਯਮ ਸਰਕਾਰੀ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ/ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ/ਦਾਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਲੱਗ ਖਾਤੇ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪਾਲਣਾ ਹੋਵੇਗੀ।[ਪੈਰਾ 761]

ਮਹਾਵੀਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (2018)(1) ਸਕੇਲ 174; ਨਾਜ਼ੀਰ ਅਹਮਦ ਬਨਾਮ ਕਿੰਗ ਐਮਪਰਰ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1936 ਪੀ.ਸੀ. 253 (2) – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

7. ਕੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਰਾਜ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਦੀ ਹੈ

7.1 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਅਚ੍ਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਥਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਪਰ ਨਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ, ਧਾਰਾ 24 ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਸਿਰਫ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਰੱਖਣਾ ਜਾਂ ਇਸਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਉਹ ਵੀ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਦਾਵੇ ਦੁਆਰਾ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਾਂਝਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਇਨਾਮ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 79]

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਸਹੂਰ ਰਾਮ (1996) 7 ਜੇਟੀ 118 : [1995] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 448; ਸਟੇਟ ਵੇਅਰ (ਭਾਰਤ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓਰਸ. (1996) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 688 : [1996] 7 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 6; ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੁਰਾਰੀ (1996) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 311 : [1995] 4 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 787; ਪੁੱਤੁਲਾਲ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਐਲ.ਆਰ.ਐਸ. ਦੁਆਰਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨ੍. (1996) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 99:[1996] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 638 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਬਲੈਕ ਦੀ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

7.2 ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਬਜ਼ੇ ਸਮੇਤ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਿਰਫ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣਕਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਹੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ। ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਸਿਰਲੇਖ, ਕਬਜ਼ਾ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਮਾਨਤਾ ਲੈਪਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਤਤਕਾਲਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਧਾਰਾ 17(1), 17(3A) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਵਾਰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾਸ 81(d), 82]

ਫਰੂਟ ਅਤੇ ਵੈਜੀਟੇਬਲ ਮਰਚੈਂਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਇੰਪ੍ਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1957 ਐਸ.ਸੀ. 344 : [1957] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1; ਮਿਸਮਾਤ ਬੀਬੀ ਸਈਦਾ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਰਾਜ (1996) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 516 : [1996] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 79 : ਜੇ. ਵਾਸੁਦੇਵ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ (2011) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 570 : [2011] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 460 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

7.3 ਇਹ ਤੈਅ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਲਾਭਕਾਰੀ ਮੰਸ਼ਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰੀਰ ਕੋਲ ਬਹੁਮਤ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਧਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਵਰਣ ਨੂੰ ਢਾਲ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜਦੋਂ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀਅਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਦੇਰੀ ਵਾਲੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੇ ਫਲਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਸਿਰਫ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨਾ। ਐਕਟ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਲੜਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ ਦੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਛਤਰੀ ਹੇਠ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਬਚਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

[ਪੈਰਾ 83]

8. ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਅਧੀਨ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਅਤੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਵਿਧੀ:

ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਪੰਚਨਾਮਾ ਖਿੱਚ ਕੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਸਾਮਾਨਿਆ ਨਿਯਮ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ, ਕਬਜ਼ਾ ਮਾਲਕ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਨੂੰ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਰਾਜ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਆਪਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁਝ ਨਿਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਣ, ਖੇਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਘਰ 'ਚ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪੈਣ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ ਰਾਜ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

[ਪੈਰਾ 86][11-G-H; 119-A-B]

ਬਲਵੰਤ ਨਰਾਇਣ ਭਾਗਡੇ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਡੀ. ਭਾਗਵਤ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ (1976) 1 SCC 700 : [1975] ਸਪਲਾਈ. SCR 250; ਬੰਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ, ਬੰਦਾ ਬਨਾਮ ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (2011) 5 SCC 394 : [2011] 7 SCR 435; ਦਾ ਰਾਜ ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਅੰਮਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (1996) 7 SCC 269 : [1995] 5 Suppl. SCR 451; ਬਾਲਮੋਕੰਦ ਖਤਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਅਤੇ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1996) 4 SCC 212 : [1996] 2 SCR 643; ਪੀ.ਕੇ. ਕੈਲਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2005) 12 SCC 489 : [2005] 1 SCR 545; ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਹਿਰਾਵਤ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2012) 1 SCC 792 : [2011] 14 SCR 1113; ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਭੰਡਾਰ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ, ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (2009) 10 SCC 501 : [2009] 14 SCR 507; ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2010) 13 SCC 158 : [2010] 15 SCR 302; ਐਮ. ਵੇਂਕਟੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੈਂਗਲੋਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਆਦਿ (2015) 17 SCC 1 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਨਰਮਦਾ ਬਚਾਓ ਅੰਦੋਲਨ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨਜ. ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2011 ਐਸ.ਸੀ. 1989 : [2011] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 443 – ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਜੇਜ਼ਲਾਨ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ. (2015) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 325 – ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

9. ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਸਮਾਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਦਾਵਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਿੰਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ?

9.1 ਧਾਰਾ 24 ਨੂੰ ਮੁਰਦਾ ਜਾਂ ਸਮਾਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਦਾਵਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਿੰਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਮਾਮਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਹਾਰ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਵਧਾਵੇ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਦਾਵੇ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਹੇਠ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਨਾਕਾਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਅਜਿਹੇ ਦਾਵਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੰਚਨਾਮਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੰਚਨਾਮਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੇਸ ਨੂੰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਹੇਠ ਮੁੜ ਨਹੀਂ ਖੋਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 98]

9.2 ਧਾਰਾ 24 ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਗਲਤ ਸਲਾਹ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਕਸਰ ਗਲਤ ਮਤਲਬ ਵਾਲੀ ਦੇਰੀ ਵਾਲੀ ਚਾਲਾਂ ਵਿੱਚ। ਇੱਕ ਤਕਨੀਕ, ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਇੱਕਠੇ। ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਇਹ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਦੋਵੇਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼/ ਕਾਰਨ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ/ਦਾਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬਾਸੀ ਜਾਂ ਮੁਰਦਾ ਦਾਵੇ ਅਧੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਦੇ ਐਕਟ 2013 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਆਇਕ ਜਾਂਚ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਹਨਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ/ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜਿਥੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ / ਦਾਵੇ ਗੁਆ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਿਊਂਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਨਿਸਕ੍ਰਿਆਤਾ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਥਾ ਕਾਰਣ ਬਾਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਬਾਸੀ ਦਾਵੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਹੇਠ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਦੇ ਵੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 (2) ਦੇ 2013 ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 99, 100]

ਮਹਾਵੀਰ & ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ & ਅਨੁ. 2018 (1) ਸਕੇਲ 174; ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ, ਚੇਨਈ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਮੇਯਪਪਨ & ਹੋਰ (2010) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 39 : [2010] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1184; ਜਸਮੇਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2017) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 787; ਧਰੱਪਾ ਬਨਾਮ ਬੀਜਾਪੁਰ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਮਿਲਕ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰਜ਼ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਡ (2007) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 109 : [2007] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 729; ਕਰਨਾਟਕ ਦੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਲਕਸ਼ੁਮਨ (2005) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 709 : [2005] 4 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 535 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

10. ਕੀ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ ਨਗਰ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸ਼ੀਅਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਦੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਅਵਧੀ ਦੇ ਸਮਾਵੇਸ਼ ਜਾਂ ਬਾਹਰੀਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੁਸਥਿਰ ਫਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ?

10.1 ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ, 2013 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੌਰਾਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ 6 ਅਤੇ 11ਏ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਸੀਮਾ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 24(ਏ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 101]

ਯੋਗੇਸ਼ ਨੀਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ [2016] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 387 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

10.2 ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਸਰ: ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਜਿਉਂ ਦਾ ਤਿਉਂ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਰਕਮ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਇੰਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਰਾਜ ਖਿਲਾਫ ਵਰਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਮੂਲ ਸਿਦਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਕੋਈ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਕ ਚੰਗਾ ਬਹਾਨਾ ਹੈ। ਸਿਦਾਂਤ "ਕੋਮੋਡਮ ਐਕਸ-ਇੰਜੁਰੀਆ ਸੁਆ ਨੇਮੋ ਹਾਬੇਰੇ ਦੇਬੇਤ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਇਤਾਜ ਹੁਕਮਾਂ ਜਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਹੀ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਇਸ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੇ ਅਤੇ ਬੇਈਮਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਹੋਏ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਫਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਵੇ। [ਪੈਰਾ 104, 106]

ਅਸ਼ਬੀ ਰਾਮ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਐਲ.ਆਰ.ਜ਼. ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (1997) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 421 : [1997] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 931; ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (2010) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 117 : [2010] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 447; ਸੁਰੇਸ਼ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਗੁਲਾਮ ਚਿਸਤੀ (1990) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 193 : [1990] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 186; ਮੀਨਾ ਰਾਮ ਖੇਤਲ ਬਨਾਮ ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਪੁਨੀਆ (1988) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 284 : [1988] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 528; ਸ਼ਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2001) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 24 : [2001] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 115; ਦਯਾਲ ਸਵਾਇਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1959 ਐਸ.ਸੀ. 433 : [1959] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 639 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

10.3 ਕਾਸਸ ਓਮਿਸਸ: ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਧਾਰਾਵਾਂ 19 ਅਤੇ 69 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਰੁਕਾਵਟ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਕਾਸਸ ਓਮਿਸਸ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਧਾਰਾ 19 ਵਿੱਚ, ਇਕ ਐਲਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਹੈ, ਏ ਇਸ ਨੂੰ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਾਂਗ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 69 ਵਿੱਚ ਵੀ। ਧਾਰਾ 24 ਜਿਵੇਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਫਲਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਲਟਕਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਕਾਰਨ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ। [ਪੈਰਾ 109]

ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵ ਰਾਜ (2014) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 564 : [2014] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 751; ਕਰਨੈਲ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2015) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 206 : [2016] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 227 – ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਡੀ ਪਦਮਾ ਸੁੰਦਰਾ ਰਾਓ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2002) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 533 : [2002] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 383 – ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਈ ਐਨ. ਨਰਸਿੰਘਾਇਆਹ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (1996) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 88 : [1996] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 698; ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਡੀ.ਸੀ. ਨਾਂਜੁਦਾਇਆਹ (1996) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 619 : [1996] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 222; ਰਾਣਾ ਗਰਡਰਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (2013) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 746 : [2013] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 58; ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਸਿਕੋਮ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ (2009) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 121 : [2008] 17 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 120 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

10.4 ਇਹ ਅਚਰਜ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਉੱਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣਗੇ।

2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਕੇਵਲ ਉਹ ਸਿਦਾਂਤ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਨਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨੂੰ ਸੰਕੇਤ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਿਦਾਂਤ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਅਨੁਮਾਨਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਖੁਦ ਇਸ ਮੈਕਸਿਮ “ਐਕਸਪ੍ਰੈਸਿਓ ਯੂਨੀਅਸ ਐਸਟ ਐਕਸਕਲੂਸਿਓ ਅਲਟੇਰੀਅਸ” ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੈਕਸਿਮ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਾਰਜ ਦਾਇਰਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋਣਾ, ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਜਾਂ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੈਕਸਿਮਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਲਾਗੂਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ। ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ, ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। [ਪੈਰਾ 113-116]

ਮੈਰੀ ਏਂਜਲ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ (1999) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 209 : (1999) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 594; ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਏ.ਸੀ.ਈ., ਕੋਲਕਾਤਾ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੋਬੈਕੋ ਕੋ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ. (1972) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 560 : [1973] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 822 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

11. ਅਸੰਭਵਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ

11.1 ਮੈਕਸਿਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ‘ਰੇਮੋ ਟੇਨੇਟੂਰ ਐਡ ਇਮਪੋਸਿਬਿਲੀਆ’ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਰਜ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਅਸੰਭਵਤਾ ਬਾਰੇ ਹਨ, ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 31 ਜਾਂ 24 ਅਧੀਨ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਪਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ/ਦਾਵੇਦਾਰਾਂ/ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਹ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ‘ਅਸੰਭਵਤਾ’ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਫਿਤਰਤ ਦੁਆਰਾ ਪਰ ਕਿਹਾ ਪਹਿਲੂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਦੇ ਕਰਨ ਨੂੰ ਉਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਜਾਂ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਜਾਂ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਸੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਉਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ। ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜ ਲਈ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਸੰਭਵਤਃ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ। [ਪੈਰਾ 125]

ਚੰਦਰ ਕਿਸ਼ੋਰ ਝਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਵੀਰ ਪ੍ਰਸਾਦ (1999) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 266 : [1999] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 754; ਮੋਦੀ ਗਮ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਮਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (2000) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 342 : [2000] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 871; ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਅਲ ਫਾਇਨਾਂਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕੈਨਨੋਰ ਸਪਿੰਨਿੰਗ ਅਤੇ ਵੀਵਿੰਗ ਮਿਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ. (2002) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 54 : [2002] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1093; ਐਲ.ਐਚ. ਸੁਗਰ ਫੈਕਟਰੀ ਅਤੇ ਆਇਲ ਮਿਲਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕਵਾਰਹਾਰ (2005) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 191 : [2004] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 282; ਆਰ.ਕੇ. ਪ੍ਰੋਸਿੰਡੀਅਲ ਪੋਲ ਬਨਾਮ (1974) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 633 : [1975] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 504; ਸਟੈਂਡਰਡ ਚਾਰਟਰਡ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2005 (2) ਐਸ.ਸੀ. 2622 : [2005] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 49 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

11.2 ਮੁਹਾਵਰਾ "nullus commodum capere potest de injuria sua propria" ਭਾਵ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਕਮ ਦੀ "ਟੈਂਡਰ" ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਵੇ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ "ਟੈਂਡਰ" ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਢੰਗ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜੀ ਵਿੱਚ ਲਿਪਤ ਰਹਿਣ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨਾਲ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਟੇ/ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਬਜਾਏ 'ਅਜੀਬ ਥੀਏਟਰ' ਵਿੱਚ ਲਿਪਤ ਹੋਣ ਦੇ, ਹੁਣ ਇਹ ਦਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹੁਣ ਗੈਰ-ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।[ਪੈਰਾ 125, 126, 127]

12. ਕੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ "ਐਕਟਸ ਕੁਰੀਆ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰਾਵਾਬਿਟ" ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਤਾਂ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਤਾਂ ਕਿ 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ?

12.1 ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿਣ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸੈਟਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਕੋਮੋਡਮ ਐਕਸ ਇੰਜੁਰੀਆ ਸੁਆ ਮੇਮੋ ਹਾਬੇਰੇ ਦੇਬੇਟ" ਭਾਵ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਸੁਵਿਧਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ। ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭ ਜਾਂ ਗਲਤ ਲਾਭ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਦਾਵਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਸਿਦਾਂਤ “ਐਕਟਸ ਕੁਰੀਆ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰਾਵਾਬਿਟ” ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਸਮਝ ਦਾ ਸਾਰ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 129, 131]

ਸਾਰਾ ਮੈਥਿਊ ਬਨਾਮ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਕਾਰਡੀਓ ਵੈਸਕੁਲਰ ਡਿਸੀਜ਼ਿਜ਼ (2014) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 62 : [2013] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 674 – ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ।

ਮੁੰਨੂਜਾਨ ਐਨ ਬਨਾਮ ਨਮਰਦਾ ਬਾਲਾ ਸਾਸਤਰੀ & ਅਨ੍ਹ. ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1961 ਐਸ.ਸੀ. 1353 : [1962] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 290; ਜੀ.ਟੀ.ਸੀ. ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (1998) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 376; ਜੈਪੁਰ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪ. ਬਨਾਮ ਸੀ.ਐਲ. ਮਿਸ਼ਰਾ (2005) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 423; ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਯੂ.ਪੀ. (1992) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 620 : [1992] 2 ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੈੱਟ ਅੱਪ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਉੱਤੇ ਸਫਲ ਜਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਬਜ਼ਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਆੜ ਹੇਠ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਤੌਰ ਤੇ ਮੰਨਣਾ ਇਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਦੇਰੀ ਵਾਲੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਲਈ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 134]

ਉਮਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ (2006) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 : [2006] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 548 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

12.3 ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨਿਆਂ, ਇਨਸਾਫ ਅਤੇ ਸੌਂਦੀ ਤਰਕ ਦੇ ਨਿਯਮ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਦਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਅਜਿਹੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਅਭਾਵ ਵਿੱਚ ਘਟਾਇਆ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕਬਜ਼ਾ ਨਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ, ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਕਾਰਨ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੈਪਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਧਾਰਾ 24(2), ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਬਿਨਾ ਹੱਕ ਦੇ ਅਣਹਕਦਾਰ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫਲ ਖੱਟਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਕਸਰ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਾਨੂੰਨ-ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਜਾਂ ਹਲਕੇ-ਫੁਲਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਫਲ ਖੱਟਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਲਾਭਕਾਰੀ ਉਦਯੋਗ ਬਣਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ; ਇਹ ਮੈਰਿਟਲੈਸ ਲਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਯੰਤਰ ਵਜੋਂ

ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੁਹਾਵਰੇ nullus commodum capere potest de injuria sua propria ਅਤੇ actus curiae neminem gravabit ਆਦਿ ਧਾਰਾ 24 ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਤੀਪੂਰਤੀ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 135, 137, 138]

13. ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ: ਲਿਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ ਦੇਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਸੇ ਥਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਉਹ ਹੁੰਦੀ ਜੇਕਰ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੇਈਮਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਭ ਨਾ ਦੇਵੇ, ਅਣਹੱਕਦਾਰ ਲਾਭ ਨਾ ਦੇਵੇ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਧਨ ਸ਼ਕਤੀ, ਵਿਲੰਬ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਲੰਬਾ ਖਿੱਚਣਾ ਜਾਂ ਲਾਭ ਨਾ ਦੇਣਾ, ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਵੈਧਤਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਆਸਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਨਾਇੰਸਾਫ਼ੀ ਦੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 24 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 139, 141]

ਸਾਊਥ ਈਸਟਰਨ ਕੋਲ ਫੀਲਡ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2003) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 648 : [2003] 4 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 651; ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐਸਾਰ ਆਇਲ ਲਿਮਿਟੇਡ (2012) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 522 : [2012] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1177; ਮਹਾਮੰਗਮ ਬਨਾਮ ਅਵਿਆਯਾ ਕਸ਼ਾਤਰੀਆ ਰਾਜੂ ਕਸ਼ਾਤਰੀਆ ਮਦਲਾਇਆ ਨਾਦਾਂਧਵਰਾ ਪਰਿਪਾਲਨਾ ਸੰਗਮ (2012) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 430 : [2012] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਲਾਰਸ ਦੁਆਰਾ। 74; ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲ ਲਈ ਐਨਵਾਇਰੋ-ਲੀਗਲ ਐਕਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (2011) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 161; ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਸਵਾਮੀ ਐਸ. ਪੀ.ਡੀ. & ਅਨ੍ਹ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ & ਓਰਸ. (2006) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 288 ; [2006] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 390 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

14. ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਰ: 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਨੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਚਾਉ ਨੂੰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 114 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵਾਗ੍ਰਹ ਜਾਂ ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਸਾਮਾਨਿਆ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਅਸਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵੱਖਰੀ ਮਨਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਮੁੜ ਜਿਵੰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 6(ਬੀ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਂ ਭੋਗੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਧਾਰਾ 6(ਈ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਪਾਯ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾਧਿਕਾਰ, ਦਾਇਤਵ, ਦੇਣਦਾਰੀ, ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜ਼ਬਤੀ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵੱਖਰੀ ਮਨਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਪਾਯ ਨੂੰ ਦਾਖਲ, ਜਾਰੀ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜ਼ਬਤੀ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਐਕਟ ਜਾਂ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਪਾਸ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੰਬਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਕੇਵਲ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਈਵੇ ਅਗਨੇਲੋ ਸੈਂਟੀਮਾਨੋ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਬਨਾਮ ਗੋਆ ਦੇ ਰਾਜ (2011) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 506 : [2011] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1142; ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਥ ਕਪੂਰ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰਟੀਲਾਈਜ਼ਰਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ (1996) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 71 : [1995] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 790; ਭੁਵਨ ਵਰਮਾ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਰਾਜ & ਓਰਸ. (2014) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 583 – ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵ ਰਾਜ & ਓਰਸ. (2014) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 564 ; [2014] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 751; ਮੈਗਨਮ ਪ੍ਰੋਮੋਟਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ & ਓਰਸ. (2015) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.

327; ਰੇਡੀਐਂਸ ਫਿਨਕੈਪ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ & ਓਰਸ. (2015) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 544; ਵਰਕਿੰਗ ਫ੍ਰੈਂਡਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸ ਬਿਲਡਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜ & ਓਰਸ. (2016) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 464; ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸੁਖਬੀਰ – ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

"ਪਰ ਇੰਕਿਊਰੀਅਮ" ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ: "ਪਰ ਇੰਕਿਊਰੀਅਮ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਉੱਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੈ, ਦੀ ਅਣਜਾਣਤਾ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਪਰ ਇੰਕਿਊਰੀਅਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: (1) ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਰੱਦ ਕੀਤੀ, ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਹੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਖਰੀਦ 2008 ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। (2) ਇਹ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ "ਐਕਟਸ ਕਿਊਰੀਆ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰਾਵਾਬਿਟ" ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। (3) ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ 2008 ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਮਾਮਲੇ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਹੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪਹਿਲੂ ਉੱਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। (4) 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। (5) ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਥਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। (6) ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ 'ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ' ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। (7) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ' ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ਜਦੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। (8) ਜਮਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। (9) "ਨੁੱਲਸ ਕੋਮੋਡਮ ਕੈਪੇਰੇ ਪੋਟੇਸਟ ਡੀ ਇੰਜੁਰੀਆ ਸੁਆ ਪ੍ਰੋਪ੍ਰਿਆ" ਅਰਥਾਤ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਜੇ ਉਸ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਦਾ ਅਸਰ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। (10) 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਜਾਂ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਰਕਮ ਦੀ ਨਾ-ਜਮਾਂ ਕਾਰਨ ਖਰੀਦ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 77 ਅਤੇ 80 ਜੋ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਜਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜੋ ਧਾਰਾ 31 ਅਤੇ 34 ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। (11) ਇੱਕ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ, ਨਿਯਮਾਂ/ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਜਮਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਅਵੈਧ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੁਣੇ ਮਿ

ਪੁਣੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਹਰਕਚੰਦ ਮਿਸਰੀਮਲ ਸੋਲੰਕੀ (2014) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 183 – ਪਰ ਇਨਕਰੀਅਮ.

ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ ਨਗਰ ਰਹਿਣ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਰਾਜ (2015) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 353 – ਉਲਟਿਆ ਗਿਆ.

ਮਣੀਲਾਲਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਕਨ੍ਹੈਯਾ ਲਾਲ (1975) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 232 : [1975] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 484; ਏ.ਆਰ. ਅੰਤੁਲੇ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਐਸ. ਨਾਇਕ (1988) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 602 : [1988] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1; ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸਿੰਥੈਟਿਕਸ ਅਤੇ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ (1991) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 139; ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਗੁਰਨਾਮ ਕੌਰ (1989) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 101 : [1988] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 929; ਸੰਤ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਮਾਡਰਨ ਕੋਆਪ. ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ (2010) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 336 : [2010] 13

ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 621; ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2014) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 564 : [2014] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 751 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ.

ਪੀਆਰ ਮੋਹਨ ਐਮ. ਸ਼ਾਂਤਨਗੌਡਾਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ: (ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਸਹਿਮਤ)

1. ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਸ਼ਾ ਨੂੰ ਹਰਾਜ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਤੁਕਾ ਨਤੀਜਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਸ਼ਾ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਨਿਰਮਾਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਜੋੜਨਾ ਪਵੇਗਾ। 2013 ਦਾ ਐਕਟ "ਟੈਂਡਰ", "ਭੁਗਤਾਨ", ਅਤੇ "ਜਮ੍ਹਾ" ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(1) ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਕਲੈਕਟਰ "...ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰੇਗਾ..." ਅਤੇ "...ਇਸਨੂੰ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਗਲੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ।" ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਟੈਂਡਰ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, "ਭੁਗਤਾਨ" ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ "ਜਮ੍ਹਾ" ਦੇ ਸਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ "ਜਮ੍ਹਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ "ਭੁਗਤਾਨ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਯਾਨੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਹੈ। ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਜੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਲੈਪਸ ਹੋਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਪਰ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਉਹ ਵੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਨਿਸਚਿਤ ਨਤੀਜੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ "ਭੁਗਤਾਨ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ "ਜਮ੍ਹਾ" ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਮਜਬੂਤ ਸੰਬੰਧ ਜਾਂ ਸਹਿਯੋਗ ਹੈ। ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲੈਪਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਹਰ ਜ਼ਮੀਨ-ਗੁਆਂਢੀ ਨੂੰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਜੇ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ "ਅਦਾਇਗੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ "ਜਮ੍ਹਾ" ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਨਿਰਰਥਕ ਜਾਂ ਬੇਕਾਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਅਚ੍ਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਿਰਰਥਕ ਜਾਂ ਬੇਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 14, 15]

ਟਾਟਾ ਸੈਲੂਲਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1994) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 651 : [1994] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 122 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਥ ਕਪੂਰ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰਟੀਲਾਈਜ਼ਰਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ (1996) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 71 : [1995] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 709; ਇਵੋ ਅਗਨੇਲੀਓ ਸਾਂਸਿਓ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਬਨਾਮ ਗੋਆ ਸਰਕਾਰ (2011) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 606 : 2011 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1042; ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵ ਰਾਜ ਯਾਦਵ (2014) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 114; 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 751; ਕਰਨੈਲ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2015) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 206; ਰਾਧੇਈ ਫਿਨਕੈਪ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2015) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 544; ਦੇਈਚ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ (2016) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 258 : [2016] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 227; ਵਰਕਿੰਗ ਫ੍ਰੈਂਡਸ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸ ਬਿਲਡਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2016) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 464; ਭੀਮਲਾ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (2014) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 586; ਬ੍ਰਿਜਲ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (2016) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 483; ਵਿਜੇ ਲਕੜਾ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (2016) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 487; ਮਹਾਤਮਾ ਪਰਤਾਪ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ 6860 ਦੀ 2007) – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

2. 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 77 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 77 ਅਧੀਨ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ

ਕਰੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੁਝ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਡਚਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 80 ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜੋ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਕਲੈਕਟਰ ਜਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਉੱਤੇ 9% ਜਾਂ 15%, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 80 ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ, ਜਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਉੱਤੇ 9% ਜਾਂ 15%, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼ਬਦ “ਜਮ੍ਹਾਂ” ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ “ਅਦਾਇਗੀ” ਦੇ ਸਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 1984 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਲੈਕਟਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਡਚਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਉਥੇ ਅਡਚਣਾਂ ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਕਲੈਕਟਰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ (ਅ) ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ; (ਬ) ਜੇਕਰ ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾ ਹੋਵੇ; (ਸੀ) ਜੇਕਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਵੰਡ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਡਚਣਾਂ ਉੱਠਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਲੈਕਟਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 31 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 34 ਨਾਲ ਸਮਰੂਪਤਾ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਮੁਆ ਜੇ ਧਾਰਾ 31 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਉਹੀ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਏਗਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਧਾਰਾ 31(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ 1894 ਐਕਟ ਦੇ, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ 9% ਜਾਂ 15% ਦੇ ਵਿਆਜ 'ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਕੁਲੈਕਟਰ ਰਕਮ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਲੈਕਟਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸੈਕਸ਼ਨ 31 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਅਤਿਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ. [ਪਾਰਾ 16, 17][205-F-H; 206-ਏ-ਐਫ]

3.1 ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 283(1) ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਘੀ ਫੰਡ ਅਤੇ ਆਕਸਮਿਕ ਫੰਡ ਦੀ ਹਿਫਾਜਤ, ਅਜਿਹੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਧਨ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ, ਉਥੋਂ ਧਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਜਿਹੇ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਧਨ ਦੀ ਹਿਫਾਜਤ ਆਦਿ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਅਨੁਚਛੇਦ 283(2) ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸੰਘੀ ਫੰਡਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 283(2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਹਨ ਕਿ ਜਨਤਕ ਧਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾਵੇ। 1984 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਚਛੇਦ 283(2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੁਆਰਾ ਐਲ.ਆਰ.ਐਸ. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਅਨੁਸਾਰ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਅਸਾਮ, ਬਿਹਾਰ, ਉੜੀਸਾ, ਕੇਰਲਾ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤਾਂ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਨਾਲ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਣੇ ਮਿਉਂਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜੋ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਅਣਦਾਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 18](2016-ਜੀ.ਐਚ.-67; 207-ਏ-ਬੀ]

3.2 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਇਗੀ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਬਾਕੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਢੰਗ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਗੀ, ਅਤੇ ਇਹ

ਤੱਥ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁਣੇ ਮਿਉਂਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤਾ, ਨੇ ਇੱਕ ਅਨੋਖੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨਿਯਮ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਤੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਰਥ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ ਲਗਦੇ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੁਣੇ ਮਿਉਂਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਰਾ ਨਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਵੈਧ ਰਹੇ, ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਨਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਵ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਜੋਂ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਦੋਹਾਂ ਐਕਟਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਨਾ ਤਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਾਜਾਇਜ਼। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵੈਧ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਾਜ ਨਿਯਮ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਸਵ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਆਪਣਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੂਚਿਤ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। [ਪੈਰਾ 21](2010-ਬੀ-ਈ]

3.3 ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾ ਕਿੱਥੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਿਯਮ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਜਸਵ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਜੋਂ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਜੋ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ 1894 ਅਧੀਨ ਲਈ ਗਈ ਭੂਮੀ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਹੈ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ [ਜਾਰੀ...] ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਜੋਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਸਦੇ ਖਾਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਖਜ਼ਾਨੇ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ (ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 355 ਅਨੁਸਾਰ ਚੈਪਟਰ XV ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਹੈਂਡਬੁੱਕ ਜੋ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ), ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਹੀ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇੱਕੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਮ੍ਹਾ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਿੱਥੇ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ

ਹਿਸਾਰ ਸੁਧਾਰ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਰੁਕਮਣੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਅਨਜ. (1990) ਸੁਪਲ. 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 806 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ.

ਦੰਦਾਦਿਲਾ ਬਨਾਮ ਪਰੁਸ਼ਰਾਮ ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1976 ਐਸ.ਸੀ 2229 : (1976) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 855 : [1976] ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 645 – ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋਗੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਬਨਾਮ ਯਾਕੂਬ ਅਲੀ 29 ਆਈ.ਸੀ 111 (ਕੈਲ) – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ.

4. “ਭੁਗਤਾਨ” ਅਤੇ “ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਈ” ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਰਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਦਾਇਤਵ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 31(1) ਅਨੁਸਾਰ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 31(2) ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਅਕਸਰ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦਾਇਤਵ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਮੋੜ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਯੁਕਤ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਉਹ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਈ ਪ੍ਰਗਟ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ ਜਾਂ ਲੱਭੇ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕਲੈਕਟਰ ਹਰੇਕ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਉਹ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਪੈਸੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਲਈ ਭਰੋਸੇ ਵਜੋਂ ਰੱਖਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਖਜ਼ਾਨਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬਜਾਏ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਨਾ ਆਉਣ 'ਤੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ

ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਕਸਰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤ ਤਾਰੀਖ 'ਤੇ ਨਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਖਜ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਕਿੱਥੋਂ ਲੈਣਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 2812]

5. 1894 ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਕਲੈਕਟਰ ਦੀ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਢੇਰ ਲੱਗਣਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਬਜ਼ੇ ਲੈਣ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ, ਅਤੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਪੈਸਾ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਪਣੀ ਭਲਾਈ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਅਵਹਾਰਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਲੈਕਟਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਰਾਜ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣਗੇ, ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਲੇਨ ਵਿੱਚ ਕੱਟਣਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। [ਪੈਰਾਸ 29, 30]

6.1 ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਨੂੰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਅਣਜਾਣਤਾ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਇਨਕੁਰੀਅਮ ਇੱਕ ਲਾਤੀਨੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ “ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਕਾਰਨ” ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ (ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ) ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਜੱਜ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਨ। “ਇਨਕੁਰੀਆ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਮਤਲਬ “ਲਾਪਰਵਾਹੀ” ਹੈ। ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਪਰ ਇਨਕੁਰੀਅਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਗਲਤ ਸਮਝ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗਲਤੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ, ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਪਰ ਇਨਕੁਰੀਅਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰ

ਏ.ਆਰ. ਅੰਤੁਲੇ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਐਸ. ਨਾਯਕ (1988) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 602 : [1988] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1; ਸਿਧਾਰਾਮ ਸਤਲਿੰਗੱਪਾ ਮੇਤਰੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2011) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 694 : [2010] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 201 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

6.2 ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਇਨਕਰੀਅਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਤੀਜੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਅਗਾਂਹ ਵਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਅਧੀਨ ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜੋ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਬਾਰੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਲਈ, ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲੈਣ ਕਾਰਨ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਇਨਕਰੀਅਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਗੈਰ-ਵਿਚਾਰਨਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਿੱਲੀ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨਤੀਜਾ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਸੀ। ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੰਬੰਧਿਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਅਣਧਿਆਨਤਾ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਚਿਤ ਕੋਰਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ। [ਪੈਰਾ 35-38]

ਪੁਣੇ ਮਿਉਂਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਕਚੰਦ ਮਿਸਰੀਮਲ ਸੋਲੰਕੀ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (2014) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 183 : [2014] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 783 – ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸੰਤ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਮਾਡਰਨ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਗਰੁੱਪ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ (2010) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 336 : [2010] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 621 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ ਨਗਰ ਰੈਸੀਡੈਂਸ਼ੀਅਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ (2015) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 353 : [2014] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 799 – ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

7.1 ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਟੇ ਆਰਡਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਵਮਾਨਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਸਟੇ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਖਾਰਜ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਪਦਮਾ ਸੁੰਦਰਾ ਰਾਓ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੇਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਸੀ। ਪਦਮਾ ਸੁੰਦਰਾ ਰਾਓ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 6(1) ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਜਿਹੀ ਹੈ, ਕਿ ਜੇ ਸੀਮਾ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦਾ ਆਰੰਭਕ ਬਿੰਦੂ ਖੁਦ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਣਨਿਸ਼ਚਿਤ ਆਰੰਭਕ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸੀਮਾ ਅਵਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾਪਣ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾਜ ਕਰ ਦੇਵੇ ਜੇਕਰ ਅੰਤਰਿਮ ਸਟੇਜ਼ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। [ਪੈਰਾ 51, 52]

ਸ਼੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਯੂ.ਪੀ. & ਓਰਸ. (1995) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 240 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

7.2 ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਕ ਛੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਮਾਮਲਾ। ਜਦੋਂ ਇਕ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਤਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਬੀਨੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਉਦਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਇਕ ਮਾਮਲਾ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਛੁੱਟ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਵਿਆਕਰਣਕ ਅਤੇ ਸਧਾਰਣ ਅਰਥ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਬੇਤੁਕਾਪਨ, ਵਿਰੋਧ ਜਾਂ ਬਾਕੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਾ ਦੇਵੇ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਪਦਮਾ ਸੁੰਦਰਾ ਰਾਓ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ ਤਬ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ "ਸਪਸ਼ਟ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਖੁਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਭਿਆ ਜਾਵੇ"। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, "ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਹਰ ਇੱਕ ਕਲੌਜ਼ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਲੌਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਤੇ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਨਿਰਮਾਣ ਪੂਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸੰਗਤ ਨਿਰਮਾਣ ਬਣਾਏ"। ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ

ਹੈ। 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਨੂੰ ਲੋੜ ਅਤੇ ਸੰਗਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਹੈ। ਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਸੰਗਤ ਜਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਐਕਟ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਗਤ ਅਰਥ ਦੇਣ ਲਈ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਅਰਥ ਦੇਣ ਦੁਆਰਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹਨ ਜੋ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦੀਆਂ ਅਵਧੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 19(7) ਅਤੇ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 69(2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ। ਜੇ ਧਾਰਾ 24(2) ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 19(7) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 69(2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਅਵਧੀਆਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਐਕਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੰਗਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਾਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਅਤੇ ਅਸੰਗਤੀ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦੀ ਛੋਟ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਬਾਕੀ ਐਕਟ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਗਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਿੱਥੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਦੀਆਂ ਅਵਧੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 54-56]

ਪਦਮਾ ਸੁੰਦਰ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜ (2002) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 533 : [2002] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 383; ਸ਼ਿਵ ਸ਼ਕਤੀ ਕੋਆਪ. ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਮਗਰਪੱਟਾ ਸਿਟੀ ਡਵੈਲਪਰਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ (2003) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 659 : [2003] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 762; ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਧਨਵੰਤੀ ਦੇਵੀ (1996) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 44; ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਰਾਜ & ਹੋਰ (2011) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 396

[2008] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 13; ਡਾ. ਮੰਜੂ ਕ੍ਰਿਪਲੇਂਦਰਾਏ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ) & ਇੱਕ 2017 (8) ਸਕੇਲ 112; ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵ ਰਾਜ (2016) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 564: [2014] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 751; ਮੈਗਨਮ ਪ੍ਰੋਮੋਟਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (2015) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 327; ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਤਾਜ ਟ੍ਰੇਡਰਜ਼ (1980) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 370 : [1980] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 268 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

7.3 ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੰਮ ਦੁਆਰਾ ਹੋਏ ਗਲਤ ਕੰਮ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਹੇਠ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਹੋਣੀ ਜਾਂ ਅਨਿਆਇਆ ਲਾਭ ਨੂੰ ਜੋ ਪਾਰਟੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੱਦਣ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਸੰਸਥਾਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੂਟਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ ਕਿ ਬੇਈਮਾਨੀ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤ, ਅਣਅਧਿਕਾਰਿਤ ਜਾਂ ਅਨਿਆਇਆ ਲਾਭ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਅਣਹੋਣੀ ਲਾਭ ਜਾਂ ਅਨਿਆਇਆ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਨਿਆਇਕ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਵਿਵਹਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ। "ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ"; ਜਾਂ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਇੱਕ ਸੈਟਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 57-58]

ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦੇਵੀ ਰਤਨ (2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 417 ਏ : [2009] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1010; ਏ.ਆਰ. ਅੰਤੁਲੇ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਐਸ. ਨਾਇਕ ਅਤੇ ਇੱਕ (1988) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 602 : [1988] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

7.4 ਅਕਸਰ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਮਾਮਲਾ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਕਰਨ ਤੱਕ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਰਾਜ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਹੋਵੇ, ਇਨਾਮ ਦੀ ਬਣਾਈ ਹੋਵੇ, ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਰੋਕ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਵਮਾਨਨਾ ਲਈ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮਾਮਲਾ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸਾਲਾਂ ਲੱਗ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੰਜ ਤੋਂ ਦਸ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਲੰਘ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੁਝ ਬਿੰਦੂ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਲਾਂ ਲੱਗ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਛੱਡਣ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਰਫ ਰਾਜ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ ਤੇ ਲੈਪਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹਸਤਕਸ਼ੇਪ ਕਾਰਨ, ਭਾਵ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦੇ ਆਦੇਸ਼। ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਧਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਕਰਕੇ ਵੈਧ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਲੈਪਸ ਕਰਵਾ ਦੇਣ। ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ, ਜਦਕਿ ਕੁਝ ਮੌਕਾਪ੍ਰਸਤ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸੇ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹੀ ਬਾਹਰਵਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ 2013 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਮਾਂ ਅਵਧੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੋਧ ਨਾ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ 2013 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਦ ਨੂੰ ਸੁਸਤਾਂਤਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਰੋਕ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 59-62]

ਕੇਸ ਲਾਅ ਹਵਾਲਾ

ਪ੍ਰਤੀ ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ (ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਦਰਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੋਏਲ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਲਈ)

(2014) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 183 ਪਰ ਇੰਕਰੀਅਮ

(2015) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 353 ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1962] ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 618 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1965 ਐਸ.ਸੀ. 1503 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

(1971) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 337 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1964] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 579 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1953] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 533 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2008] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 419 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1990] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 590 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1992] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 55 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1998] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 56 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2010] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 112 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2004] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 723 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1990] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 483 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2007] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 136 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1959] ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 489 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1992] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 365 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2001] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 60 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1954] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 913 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1996] 9 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 707 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2002] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 83 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ [2002] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 387 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 44

[1987] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 606 ਪੈਰਾ 45 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[2002] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 369 ਪੈਰਾ 49 (ਬੀ) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[1955] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 842 ਪੈਰਾ 51 (ਬੀ) 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1989] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 570 ਪੈਰਾ 51 (ਬੀ) 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2003] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1159 ਪੈਰਾ 51 (ਈ) 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1993] ਸੁਪਲ. 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 493 ਪੈਰਾ 51 (ਸੀ) 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2003] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 ਪੈਰਾ 51 (ਈ) 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2010] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 847 ਪੈਰਾ 51 (ਸੀ) 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2002] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 945 ਪੈਰਾ 51 (ਈ) 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1999] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 111 ਪੈਰਾ 51 (ਸੀ) 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2001] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 36 ਪੈਰਾ 51 (ਸੀ) 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1964 ਐਸ.ਸੀ. 1677 ਪੈਰਾ 51 (ਈ) 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2016] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 227 ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਵਿਰੋਧੀ ਪੈਰਾ 59

[1969] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 392 ਪੈਰਾ 69 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[1980] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 179 ਪੈਰਾ 70 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[1998] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1088 ਪੈਰਾ 70 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[1955] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1140 ਪੈਰਾ 70 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[2010] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 311 ਪੈਰਾ 70 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[2011] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 540 ਪੈਰਾ 70 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[2012] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 909 ਪੈਰਾ 70 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[2016] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 227 ਪੈਰਾ 71 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1990 ਐਸ.ਸੀ. 2033 ਪੈਰਾ 72 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[1995] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 584 ਪੈਰਾ 73 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[1996] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1058 ਪੈਰਾ 74 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[1997] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1096 ਪੈਰਾ 75 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

2018 (1) ਸਕੇਲ 174 ਪੈਰਾ 77 ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1936 ਪੀ.ਸੀ. 253 (2) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 78

[1995] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 448

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 81 (ਅ)

[1996] 7 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 6

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 81 (ਬੀ)

[1995] 4 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 787

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 81 (ਸੀ)

[1996] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 638

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 81 (ਸੀ)

[1957] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 81 (ਡੀ)

[1996] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 799

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 81 (ਸੀ)

[2011] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 460

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 81 (ਐਫ)

[1975] ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 250

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 87 (ਅ)

[2010] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1184

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 87 (ਬੀ)

[2011] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 435

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 87 (ਸੀ)

[1995] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 451

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 87 (ਡੀ)

[1996] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 643

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 87 (ਈ)

[2005] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 545

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 87 (ਐਫ)

[2001] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1113

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 87 (ਜੀ)

[2009] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 507

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 87 (ਐਚ)

[2010] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 302

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 87 (ਆਈ)

(2015) 17 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 87 (ਜੇ)

[2011] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 443

ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 87 (ਐਮ)

(2015) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 325

ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 89

(2017) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 787

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 94

[2007] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 729

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 95

[2005] 4 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 535

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 96

[2014] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 751

ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਪੈਰਾ 102

[1997] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 931

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 105

[2010] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 447

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 105 (ਬੀ)

[1990] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 186

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 105 (ਡੀ) [1988] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 528 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 105 (ਡੀ)

[2001] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 115 ਪੈਰਾ 105 (ਈ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1959] ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 639 ਪੈਰਾ 105 (ਐਫ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2002] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 383 ਪੈਰਾ 111 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1996] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 698 ਪੈਰਾ 111 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1996] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 222 ਪੈਰਾ 111 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2013] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 58 ਪੈਰਾ 113 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2008] 17 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 120 ਪੈਰਾ 115 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1999] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 594 ਪੈਰਾ 115 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1973] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 822 ਪੈਰਾ 116 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1999] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 754 ਪੈਰਾ 118 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2000] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 871 ਪੈਰਾ 119 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2002] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1093 ਪੈਰਾ 121 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2004] 6 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 282 ਪੈਰਾ 122 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1975] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 504 ਪੈਰਾ 123 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2005] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 49 ਪੈਰਾ 124 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

(1998) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 376 ਪੈਰਾ 131 (ਏ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

(2005) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 423 ਪੈਰਾ 131 (ਬੀ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1992] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 378 ਪੈਰਾ 131 (ਸੀ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

(1980) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 191 ਪੈਰਾ 131 (ਸੀ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1995] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 543 ਪੈਰਾ 131 (ਡੀ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2009] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1010 ਪੈਰਾ 131 (ਈ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2004] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 965 ਪੈਰਾ 131 (ਐਫ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1988] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 ਪੈਰਾ 131 (ਜੀ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2013] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 674 ਪੈਰਾ 131 (ਐਚ) 'ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ

[1975] ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 365 ਪੈਰਾ 132 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2006] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 548 ਪੈਰਾ 134 [2003] 4 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 651 ਪੈਰਾ 140 (ਏ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2012] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1127 ਪੈਰਾ 140 (ਬੀ) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[2012] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 74 ਪੈਰਾ 140 (ਸੀ) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

(2011) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 161 ਪੈਰਾ 140 (ਸੀ) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[2006] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 390 ਪੈਰਾ 140 (ਡੀ) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[2011] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1142 ਪੈਰਾ 144 (ਏ) 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ

[1995] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 790 ਪੈਰਾ 144 (ਏ) 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ

(2014) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 586 ਪੈਰਾ 145 (ਸੀ) 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ

(2014) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 583 ਪੈਰਾ 145 (ਸੀ) 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ

(2015) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 327 ਪੈਰਾ 145 (ਐਚ) 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ

(2015) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 544 ਪੈਰਾ 145 (ਐਚ) 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ

(2016) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 464 ਪੈਰਾ 145 (ਆਈ) 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ

(2016) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 746 ਪੈਰਾ 145 (ਕੇ) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

(2016) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 504 ਪੈਰਾ 145 (ਐਲ) 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ

(2015) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 341 ਪੈਰਾ 145 (ਐਮ) 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ

(2016) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 614 ਪੈਰਾ 147 (ਏ) 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ

[1975] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 834 ਪੈਰਾ 147 (ਬੀ) 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ

[1988] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 ਪੈਰਾ 147 (ਬੀ) 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ

(1991) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 139 ਪੈਰਾ 147 (ਸੀ) 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ

[1988] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 929 ਪੈਰਾ 147 (ਡੀ) 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ

[2010] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 621 ਪੈਰਾ 148 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ

ਪੇਰ ਮੋਹਨ ਐਮ. ਸ਼ਾਂਤਨਗੌਡਾਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ:

[2014] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 799 ਪੈਰਾ 1 'ਤੇ ਰੱਦ

[2014] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 783 ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਰਾ 2

[1995] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 790 ਪੈਰਾ 7 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ [2014] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 751 ਪੈਰਾ 7 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ

(2015) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 206 ਪੈਰਾ 7 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

(2015) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 544 ਪੈਰਾ 7 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2016] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 227 ਪੈਰਾ 8 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

(2016) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 464 ਪੈਰਾ 9 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

(2014) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 586 ਪੈਰਾ 10 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

(2014) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 583 ਪੈਰਾ 11 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

(2016) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 487 ਪੈਰਾ 11 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1994] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 122 ਪੈਰਾ 13 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[1990] ਸੁਪਲ. 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 806 ਪੈਰਾ 25 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[1990] ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 645 ਪੈਰਾ 27 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1988] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 ਪੈਰਾ 33 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[2010] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 201 ਪੈਰਾ 34 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[2010] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 621 ਪੈਰਾ 38 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[2002] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 383 ਪੈਰਾ 46 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2003] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 762 ਪੈਰਾ 46 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2008] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 13 ਪੈਰਾ 46 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

2017 (8) ਸਕੇਲ 112 ਪੈਰਾ 46 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2014] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 751 ਪੈਰਾ 47 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

(2015) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 327 ਪੈਰਾ 47 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

(1995) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 240 ਪੈਰਾ 50 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[1980] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 268 ਪੈਰਾ 55 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2009] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1010 ਪੈਰਾ 57 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[1988] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 ਪੈਰਾ 58 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 20982 ਦਾ 2017.

03.11.2014 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਇੰਦੌਰ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 166 ਦਾ 2007 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼.

ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਲ੍ਰਸ ਦੁਆਰਾ।

ਨਾਲ

ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 10742 ਦਾ 2008।

ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 20920, 26574-26575 ਅਤੇ 28993 ਦਾ 2011।

ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 30198, 30192, 30142, 30128, 30203, 25289, 22356, 31678, 22527, 30577-30580, 27389, 27383 ਅਤੇ 34787 ਦਾ 2015।

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4835 ਅਤੇ 4836 ਦਾ 2015।

ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ).....ਸੀ.ਸੀ ਨੰਬਰ 9842 ਦਾ 2016।

ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ)...ਡਾਇਰੀ ਨੰਬਰ 24901 ਦਾ 2017।

ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 4705, 38290, 9571, 15127, 15144, 15131, 15139, 16425, 15177, 15140, 15143, 16438, 15129, 15126, 15125, 15118, 15124, 15112, 18124, 15143, 15141, 15142, 17334, 23686, 23846, 23097, 19804-19805, 22127-22128 ਅਤੇ 21997-21998 ਦਾ 2016।

ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 10190-10200, 15213-15217 ਅਤੇ 5182-5184 ਦਾ 2017।

ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰਬਰ 602 ਦਾ 2017।

ਬੀ. ਕੇ. ਸਤੀਜਾ, ਅਨਿਲ ਗਰੋਵਰ, ਅਜੈ ਬਾਂਸਲ, ਬਿਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਚੌਧਰੀ, ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ, ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਅਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ, ਏ.ਏ.ਜੀਜ਼, ਮਿਸ ਇੰਦੂ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਪੀ. ਐਸ. ਪਟਵਾਲੀਆ, ਅਮਰੇਂਦਰ ਸ਼ਰਨ, ਨਰੇਂਦਰ ਹੂਡਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਵਕਤਾ, ਤਨਵੀਰ ਨਾਇਰ, ਮਿਸ ਰਾਖੀ ਮੋਦਾਨੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਸਿੰਘ, ਸੰਦੀਪ ਛਾਬੜਾ, ਵਿਕਾਸ ਮੇਹਤਾ, ਗੁਰਰਾਮ ਵਾਦਿਆ, ਸੰਜੈ ਕੁਮਾਰ ਵਿਸੇਨ, ਮਿਸ ਨਤਾਸ਼ਾ ਦਲਮੀਆ, ਮਿਸ ਹਰਸ਼ਿਕਾ ਵਰਮਾ, ਧਨੁਰਜ ਹਸੋਰਨ, ਮਿਸ ਮਨੀਸ਼ਾ ਮਿਸਕੀਨ, ਅਰੋੜਾ, ਮਿਸ ਮੋਨਿਸ਼ਾ ਹੰਦਾ, ਅੰਕਿਤ ਜੈਨ, ਮੋਹਿਤ ਡੀ. ਰਾਮ, ਵਿਸ਼ਨੂ ਬੀ. ਸਹਾਰਿਆ, ਵੀਰੇਸ਼ ਬੀ. ਸਹਾਰਿਆ, ਮਿਸ ਸਹਾਰਿਆ ਐਂਡ ਕੋ., ਮਿਸਿਜ਼ ਵੀਨਾ ਬਾਂਸਲ, ਧੀਰਜ ਗੁਪਤਾ, ਰਾਮਬੀਰ ਯਾਦਵ, ਅੰਜੂ ਕੇ. ਵਰਕੀ, ਅਬਿਸ਼ੇਕ ਯਾਦਵ, ਐਸ. ਵਾਸਿਮ ਏ. ਕਾਦਰੀ, ਜੁਬੈਰ ਅਹਮਦ ਖਾਨ, ਜ਼ੈਨੁਲ ਅਮੀਰ, ਕਾਇਮਰ ਕਾਦਰੀ, ਨੌਸਿਰਾਬੀ ਸਈਦ, ਪਾਸ਼ੀ. ਐਲ. ਆਰ. ਸਿੰਘ, ਅਸ਼ਵਦ ਕਾਦੀ ਅਲੀ, ਰਵਿੰਦਰ ਮੋਹਿੰਦ, ਮਨਵੀਨ ਕੌਰ, ਜਾਕਬਰੁਥ ਹੰਸ, ਅੰਕੁਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ, ਵਿਸ਼ਵਾ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪੁਨੀਤ ਜੈਨ, ਮਿਸ ਕ੍ਰਿਸਟੀ ਜੈਨ, ਪੰਗਜ ਸ਼ਰਮਾ, ਅੱਬਿਨਵ ਗੁਪਤਾ, ਮਿਸ ਅੰਕਿਤਾ ਗੁਪਤਾ, ਮਿਸ ਪ੍ਰਿਯਲ ਜੈਨ, ਮਿਸ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਜੈਨ, ਮਿਸ ਬਿਨੂ ਤੰਬਾ, ਧ੍ਰਵ ਤੰਬਾ, ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ, ਵਿਜੈ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ, ਡਾ. ਮੋਨਿਕਾ ਗੁਜਨਨ, ਰਣਬੀਰ ਯਾਦਵ, ਮਿਸ ਅੰਜੂ ਕੇ. ਵਰਕੀ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਯਾਦਵ, ਮਿਸ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਭਾਲੀਆ, ਮਿਸ ਪਾਇਲ ਗੁਪਤਾ, ਸੁਧਾਂਸ਼ੂ ਐਸ. ਚੌਧਰੀ, ਮਿਸਿਜ਼ ਸੌਰਭੀ ਗੁਇਰਾ, ਮਿਸ ਜੈਕ੍ਰਿਤੀ ਐਸ. ਜੈਦਜਾ, ਮਿਸ ਗਰਿਮਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਰਸ਼ਾਦ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸਿਧਾਰਥ ਸਿੰਗਲਾ, ਲਕਸ਼ਮੀ ਰਮਨ ਸਿੰਘ, ਸੰਜੇ ਕਪੂਰ, ਬਲਦੇਵ ਅਤਰੇਆ, ਦੀਪਕ ਗੋਇਲ, ਕਮਲ ਕੁਮਾਰ ਪਾਂਡੇ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਤਿਆਗੀ, ਡੀ.ਪੀ. ਮੋਹੰਤੀ, ਅਭਿਰਾਮ ਨਾਇਕ, ਸਾਰਥਕ ਗੌੜ, ਮੈਸਰਜ਼ ਪਾਰੇਖ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਦੀਪਕ ਠੁਕਰਾਲ, ਪੀਯੂਸ਼ ਹੰਸ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੋਨੀਸ਼ਾ ਹਾਂਡਾ, ਅੰਕਿਤ ਜੈਨ, ਅੰਕਿਤ ਸਵਰੂਪ, ਦੁਸ਼ਯੰਤ ਤਿਵਾੜੀ, ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਸੁਮਨ, ਆਰ.ਕੇ.ਰਾਜਵੰਸ਼ੀ, ਅਵਧੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀਪਸ਼ਿਖਾ ਭਾਰਤੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੀਟਾ ਗੁਪਤਾ, ਸਮਰ ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ, ਅੰਕੁਰ ਮਿੱਤਲ, ਅਭਿਨਾਸ਼ ਜੈਨ, ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਮਿਸ ਨੂਪੁਰ. ਸਿੰਘਲ, ਮਿਸ਼ਰਾ ਸੌਰਭ, ਅੰਕਿਤ ਕੇ.ਆਰ. ਲਾਲ, ਡਾ: ਹੰਸ ਰਾਜ ਯਾਦਵ, ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ ਕੇ.ਆਰ. ਯਾਦਵ, ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਸ਼ਣ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਸ਼ਮੀ ਚੋਪੜਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸੀਆ, ਸਿਧਾਰਥ ਮਿੱਤਲ, ਨਯਨ ਨੇਪਾਲ, ਡੀ.ਕੇ.ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੋਨਿਕਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਰੋਹਿਤ ਵਤਸ, ਰਾਜੇਸ਼ ਸਹਾਰਨ, ਬ੍ਰਜ ਕਿਸ਼ੋਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਪਰਨਾ ਝਾਅ, ਡਾ: ਐਮ.ਐਸ.ਵਰਮਾ, ਡਾ. ਐਨ.ਐਨ.ਝਾ, ਕੈਲਾਸ਼ ਮੁਦਗਲ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਤੋਸ਼ ਸਿੰਘ, ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਕੇਦਾਰ ਨਾਥ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਚੌਹਾਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਚਨਾ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਆਰ. ਕਪੂਰ, ਨਿਤਿਆ ਮਧੂਸੂਧਨਨ, ਸੰਦੀਪ ਨਰਾਇਣ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਜਲੀ ਅਗਰਵਾਲ, ਰਾਜੇਸ਼ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਮੈਸਰਜ਼ ਐਸ. ਨਰਾਇਣ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਸੌਰਭ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਓਂਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਜਤਿੰਦਰ ਵਸ਼ਿਸ਼ਠ, ਪੁਨੀਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਪੰਕਜ ਸ਼ਰਮਾ, ਪੁਨੀਤ ਜੈਨ, ਕੁ. ਪ੍ਰਿਯਲ ਜੈਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਜੈਨ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਰਾਮ ਐੱਸ ਸ਼ਰਮਾ, ਤੋਸ਼ਾਰ ਮਾਥੁਰ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਛਾਬੜਾ, ਸਕਸ਼ਮ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਵਿਕਾਸ ਮਹਿਤਾ, ਰਜਤ ਸਹਿਗਲ, ਸ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੁਸ਼੍ਰੀ ਮੇਨਨ, ਮਿਥੁਨ ਰਾਓ, ਆਦਿਤ ਨਾਇਰ, ਗੋਪਾਲ ਸੰਕਰਨਾਰਾਇਣ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇਵਿਕਾ ਮੋਹਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਾਰੁਲ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਈ.ਸੀ.ਅਗਰਵਾਲਾ, ਹਰਸ਼ਾ ਪੀਚਾਰਾ, ਆਸ਼ੀਸ਼ ਤਿਵਾਰੀ, ਅਰਜੁਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ,

ਕੇ.ਐਨ.ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਦੁਸ਼ਯੰਤ ਪਰਾਸ਼ਰ, ਅਰੁਣ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਮਿਤ ਐਂਡਲੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤਾਤੀਨੀ ਬਾਸੂ, ਅਦਿੱਤਿਆ ਸੋਨੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਮਯੰਕ ਦੱਤਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਅਤੁਲ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵੀਟੀ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਅਰਚਨਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਰਾਹੁਲ ਪਾਂਡੇ, ਸੁਮਿਤ ਬਾਂਸਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਿਚਾ ਓਬਰਾਏ, ਪ੍ਰਤੀਕ ਕੋਹਲੀ, ਗਗਨ ਗੁਪਤਾ, ਅੰਕਿਤ ਸਵਰੂਪ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੂ ਗੁਪਤਾ, ਕਮਲ ਮੋਹਨ ਗੁਪਤਾ, ਅਤੁਲ ਕੁਮਾਰ, ਸਿਧਾਰਥ ਮਿੱਤਲ, ਪੁਨੀਤ ਦੱਤ ਤਿਆਗੀ, ਸੁਭਾਸ਼ੀਸ਼ ਭੌਮਿਕ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਰਾਓ ਰਣਜੀਤ, ਸਿਬੋ ਸੰਕਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਬੀ. ਪ੍ਰਸਾਦ, ਬ੍ਰਜ ਕਿਸ਼ੋਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਬਾਂਕੇ ਬਿਹਾਰੀ, ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਰਮਾਕਾਂਤਰਾਓ ਕਟਨੇਸ਼ਵਰਕਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੁਭਾ ਅਗਰਵਾਲ, ਰਾਬਿਨ ਮਜੂਮਦਾਰ, ਐਡਵ. ਦੇ ਲਈ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਨਾਲ

ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਐਲ.ਆਰ.ਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ [ਸੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 20982 ਦੀ 2017 ਨੂੰ ਮਧਿਆਨ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਜੋਂ ਸੁਧਾਰਿਆ] ਇੱਕ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਹਰਕਚੰਦ ਮਿਸਿਰੀਮਲ ਸੋਲੰਕੀ [2014 (3) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 183] ਵਿੱਚ ਸ਼ੰਕਾ ਜਤਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2013 ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ। 2013 ਦਾ ਰੀਸੈਟਲਮੈਂਟ ਐਕਟ (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, '2013 ਦਾ ਐਕਟ') ਅਤੇ 1894 ਦਾ ਲੈਂਡ ਏਕਵਿਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, '1894 ਦਾ ਐਕਟ').

2. ਯੋਗੇਸ਼ ਨੀਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰਬਰ 10742 ਦਾ 2008] ਦੀ ਤਾਰੀਖ 12.1.2016 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕਿ ਹੋਰ ਸਵਾਲ, ਜੋ ਬੇਸ਼ਕ ਵਿਚਾਰਣਯੋਗ ਹਨ, ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ IV ਅਤੇ V ਨੂੰ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਅਗਲੇ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦੇ ਹਨ:

I. ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ 'ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ' / 'ਟੈਂਡਰ' ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਅਤੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਵਿੱਚ? ਕੀ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮਾ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਨਾਲ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦਾ ਲੈਪਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(1) ਅਤੇ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮਾ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਕੀ ਨਤੀਜੇ ਹਨ? ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਗਲਤ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ?

II. 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ।

III. ਕੀ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਬਾਰਡ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਿਊਂਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ?

IV. ਕੀ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ ਨਗਰ ਰੈਸੀਡੈਂਸ਼ੀਅਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਦੀ ਰਾਜ [(2015) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 353] ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਪੈਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਛੱਡੇ ਗਏ ਉਲਲੇਖ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੁਸਤਾਂਤਰ ਫਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ?

V. ਕੀ "ਐਕਟਸ ਕਿਊਰੀਆ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰਾਵਾਬਿਟ" ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ, ਭਾਵ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ 2013 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ?

ਇਨ ਰੀ: ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ.1

3. ਜਿਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ 'ਅਦਾਇਗੀ' ਦੇ ਭਾਵ ਅਤੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(1) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ 'ਟੈਂਡਰ' ਦੇ ਭਾਵ ਦੇ ਅਰਥ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਅਧੀਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਦਾ ਅਸਰ ਅਤੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਕਿ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਨਾ-ਜਮ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਕੀ ਹੈ।

4. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਇਸ ਦੀ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ; ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ 'ਪੰਛੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ' ਹੇਠ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ :

5. 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਇਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 12 ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇਹ ਲੋੜ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੁਰਸਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਸੂਚਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਵੇ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 16 ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਇਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਕਲੈਕਟਰ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਵੇ, ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਸਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਧਾਰਾ 16 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

'16. ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ – ਜਦੋਂ ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਇਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਸਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਸਾਰੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ। (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

6. ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਦ ਇਹ ਹੀ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਵਾਰਡ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17(1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਲੈਣ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਾਰੇ ਬੋਝ ਤੋਂ ਮੁਕਤ। ਧਾਰਾ 17 ਕੱਢੀ ਗਈ ਹੈ ਇੱਥੇ ਹੇਠ:

'17. ਤਾਤਕਾਲਿਕਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ – (1) ਤਾਤਕਾਲਿਕਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਵੀ [ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ], ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਕਲੈਕਟਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 9, ਉਪਧਾਰਾ 1 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ, [ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ]। ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ [ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਸਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ], ਸਾਰੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ।

(2) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੈਵਿਗੇਬਲ ਨਦੀ ਦੇ ਚੈਨਲ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਅਚਾਨਕ ਬਦਲਾਅ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਅਣਡਿੱਠੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਕਾਰਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਦੀ-ਕਿਨਾਰੇ ਜਾਂ ਘਾਟ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਜਾਂ ਪਹੁੰਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਲਈ, ਜਾਂ ਸਿੰਚਾਈ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਨਿਕਾਸੀ, ਸੜਕ ਸੰਚਾਰ ਜਾਂ ਬਿਜਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਢਾਂਚੇ ਜਾਂ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਲੈਕਟਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਅਤੇ [ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ] ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ, ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ [ਸਰਕਾਰ] ਵਿੱਚ [ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਸਟ] ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ : ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕਲੈਕਟਰ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇਦਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਘੰਟੇ ਦੇ ਅਠਾਰਾਂ ਘੰਟੇ

ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਲੰਬੀ ਨੋਟਿਸ ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੇ ਉਸ ਇਮਾਰਤ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਚਲਾਊ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ।

(3) ਪਿਛਲੀਆਂ ਦੋਨਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਸਮੇਂ [ਵਿਅਕਤੀ] ਨੂੰ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਫਸਲਾਂ ਅਤੇ ਰੁੱਖਾਂ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਣ) ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਚਾਨਕ ਕਬਜ਼ਾ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਛੱਡੇ ਗਏ ਨਹੀਂ ਹਨ; ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਅਤੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(3A) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ- (ਅ) ਅਸੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਧਾਰਾ 31, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕੁਝ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਰੋਕਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 31, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਦੂਜੀ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜੋ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

(3B) ਧਾਰਾ (3A) ਅਧੀਨ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 31 ਅਧੀਨ ਦੇਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਧੀਕ ਰਕਮ, ਜੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਇਨਾਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਵਾਪਸ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਸੂਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। [4] (ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ, [ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ] ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਲਾਗੂ ਹਨ, ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ] ਇਹ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ [5A ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਅਤੇ, ਜੇ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਧਾਰਾ[4, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1)] ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।" (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

(3A) ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਧਾਰਾ 17(3A) ਅਧੀਨ 80% ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਇਕ ਜਾਂ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 31(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਦੂਜੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 17(3A) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 17(3B) ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3A) ਅਧੀਨ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 31 ਅਧੀਨ ਦੇਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਐਕਟ 1894 ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ (1) ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਪ; (2) ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ (3) ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ (4) ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵੰਡ। ਧਾਰਾ 30 ਅਧੀਨ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵੰਡ ਜਾਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ, ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ। ਧਾਰਾ 30 ਅਧੀਨ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਪ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਧਾਰਾ 18(2) ਅਧੀਨ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸੀਮਾਂਕਨ ਹੈ; ਜਦਕਿ, 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 30 ਅਧੀਨ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਸੀਮਾਂਕਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

7. 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਵਾਲਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਧਾਰਾ 28A ਅਧੀਨ। ਧਾਰਾ 28A ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਮੁੜ-ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਲੈਕਟਰ ਦਾ ਇਨਾਮ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ

ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁੜ-ਨਿਰਧਾਰਣ ਮੰਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਧਾਰਾ 28A(2) ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੜ-ਨਿਰਧਾਰਣ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 28A(3) ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗ ਸਕਦਾ ਹੈ।

8. ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪਾਰਟ V ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 31 ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 31 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"31. ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ। - (1) ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਉਪਰੰਤ, ਕਲੈਕਟਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਕੁਝ ਅਗਲੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਕਾਰਨ ਰੋਕਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ।

(2) ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋਣ, ਜਾਂ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਜੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਵੰਡ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਕਲੈਕਟਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ: ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਮਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਕਮ ਦੀ ਪਰਯਾਪਤਤਾ ਬਾਰੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਅਜਿਹੀ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ: ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ।"

(3) ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਕਲੈਕਟਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਕਦੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਬਜਾਏ, [ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ] ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਸੀਮਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਕੇ, ਉਸੇ ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ-ਰਾਜਸਵ ਦੀ ਮਾਫੀ, ਜਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਰ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(4) ਪਿਛਲੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਲੈਕਟਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਜੋ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਰਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਸਕੇ।"

9. ਧਾਰਾ 31(2) ਦੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਧਾਰਾ 31(2) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ, ਰਕਮ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਹਰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਥੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਧਾਰਾ 55 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 31(2) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨਕਾਰ 'ਤੇ ਰਕਮ ਨੂੰ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਵਾਲਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਫਿਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮਾਂ/ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

10. ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) "ਭੁਗਤਾਨ" ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜਦਕਿ, ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ "ਜਮ੍ਹਾਂ" ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। "ਭੁਗਤਾਨ" ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਧਾਰਾ 31(1) ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ "ਜਮ੍ਹਾਂ" ਨੂੰ ਧਾਰਾ 31(2) ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਇਆ

ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 31(1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਕਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ 31 "ਜਿੱਥੇ ਹਵਾਲਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ" ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਉਲੇਖਿਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਰਥਾਤ (1) ਜੇਕਰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ (2) ਜੇਕਰ ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਯੋਗ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ (3) ਜੇਕਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ (4) ਜੇਕਰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਹੋਵੇ। ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੇ ਰਕਮ ਵਿਰੋਧ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਧਾਰਾ 31(2) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਅਧੀਨ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਰਕਮ ਦੀ ਪਰਯਾਪਤਤਾ ਬਾਰੇ ਵਿਰੋਧ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹਵਾਲਾ ਨੂੰ ਵੀ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਧਾਰਾ 31(2) ਦੀ ਤੀਜੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਵਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਜੇ ਵੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਹੀ ਰਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਰਕਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਵਿਰੋਧ ਅਧੀਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਿ

11. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 31(2) ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਮਾਲਕੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਰਹੇਗੀ, ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਇਹ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਖਰੀਦ ਤੁਰੰਤ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲਿਆਈ ਜਾ ਸਕੇ, ਤਾਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸਿਕਿਉਰਿਟੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 32 ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਭਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 33 ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

12. ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੋਈ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਮ੍ਹਾ. ਐਕਟ 1894 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 32 ਅਤੇ 33 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਹਨ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ:

"32. ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਪੈਸੇ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ. -

(1) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਰਕਮ ਪਿਛਲੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦੇਵੇਗੀ-

(ਕ) ਰਕਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਉਸੇ ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਮਾਲਕੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਰਹੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਾਂ

(ਬੀ) ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਖਰੀਦ ਤੁਰੰਤ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲਿਆਈ ਜਾ ਸਕੇ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸਿਕਿਊਰਿਟੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਲੱਗੇ;

ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਆਮਦਨ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗੀ ਜੋ, ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦੇ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਧਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ

ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਰਹਿਣਗੇ ਜਦ ਤੱਕ ਉਹੀ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋ ਜਾਣ-

(i) ਉਕਤ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵਿੱਚ; ਜਾਂ

(ii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਜਾਣ।

(2) ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪੈਸਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਲਾਗਤ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਉਚਿਤ ਚਾਰਜ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨੂੰ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਨਾਮਤ:

(ਏ) ਉਕਤ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਲਾਗਤ; (ਬੀ) ਅਜਿਹੇ ਸਿਕਿਊਰਿਟੀਜ਼ ਦੇ ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਆਮਦਨ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਧਨ ਫਿਲਹਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਹਰ ਅਜਿਹੇ ਧਨ ਦੇ ਮੂਲ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਲਾਗਤ, ਸਿਵਾਏ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜੋ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਵੇਦਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

33. ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਧਨ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ - ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਧਨ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਵੇ, ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਧਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਜਾਂ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸਿਕਿਊਰਿਟੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਲਾਭ ਮਿਲੇਗਾ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਧਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਜਿੰਨਾ ਨੇੜੇ ਹੋ ਸਕੇ।

13. ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਹਨਾਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ ਅਵਾਰਡਿਤ ਰਕਮ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦ ਤੱਕ ਇਹ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ @ 15% ਪ੍ਰਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ:

“34. ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ - ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ ਅਵਾਰਡਿਤ ਰਕਮ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦ ਤੱਕ ਇਹ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਮਿਤੀ ਜਾਂ ਉਸ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਪੰਦਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਤੀ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।”

14. "ਅਦਾ"/"ਪੇਸ਼" ਅਤੇ "ਜਮ੍ਹਾਂ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 31 ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ, 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਨਾਂ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਹਨ, ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 16 ਅਧੀਨ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ, ਇਕ ਵਾਰ ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਸਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 17(1) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਤੁਰੰਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਧਾਰਾ 17(3A) ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਸਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 80% ਰਕਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ ਧਾਰਾ 17(1) ਅਤੇ 17(2) ਅਧੀਨ, ਅਤੇ ਇਹੀ ਰਕਮ

ਧਾਰਾ 31(1) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਮਨਾਹੀ, ਅਧੂਰੀ ਆਦਿ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31(2) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਭਾਵ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਲਈ 9% ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ 'ਤੇ 15% ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਸਟ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵੇਸਟਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਾ ਦੇਣ, ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਕੇਵਲ ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵਾਧੂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਨੂੰ ਵਾਇਆ ਪ੍ਰੋਵਿਸੋ, 15% ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ 24.9.1984 ਤੋਂ, ਸੋਧ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 68/1984 ਰਾਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

15. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਇਹ ਸਮਾਨ ਹੈ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਨਾਲ। ਸੈਕਸ਼ਨ 23 ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰਣਯੋਗ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

16. 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜੋ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੈਪਸ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(1)(ਅ) ਅਨੁਸਾਰ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ; ਜਿੱਥੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਅਧੀਨ ਇਕ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(1)(ਬੀ) ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਐਕਟ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

17. ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਇਕ ਨਾਨ-ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਕਲੌਜ਼ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ — ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਦੇ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਉੱਥੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਧੀਨ, ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਣਗੇ, ਭਾਵ, ਜੇਕਰ ਅਵਾਰਡ, 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਨਾ ਤਾਂ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਲੈਪਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਸੋ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤਾਂਤ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲੈਪਸ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਰੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

18. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂਧਾਰਾ 77 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਗਭਗ ਧਾਰਾ 31 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 77 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

"77. ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ। –

(1) ਧਾਰਾ 30 ਅਧੀਨ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਉੱਤੇ, ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ।

(2) ਜੇਕਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਜੇ

ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਯੋਗ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਜੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਕਲੈਕਟਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 64 ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਪਰਯਾਪਤਤਾ ਬਾਰੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਇਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਇਸ ਤੋਂ ਅਗਲਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 64 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ:

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ।"

19. 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80, 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ:

"80. ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ। – ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ ਅਵਾਰਡਿਤ ਰਾਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਨੌ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਮਿਤੀ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

20. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 77 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਤੋਂ, ਕਿ ਧਾਰਾ 77 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਕਿ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ/ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ "ਪੇਸ਼" ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ, ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਧਾਰਾ 77(2) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ, 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ।

21. ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਨੂੰ, ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ "ਜਮ੍ਹਾਂ" ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਲੱਗ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਜਦਕਿ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 77 ਵਿੱਚ, ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ "ਬੈਂਕ" ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਬ ਤੱਕ ਨਾ ਮਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ "ਬੈਂਕ-ਖਾਤਾ" 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਜਾਂ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਨਹੀਂ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ "ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਖਜ਼ਾਨੇ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਲੈਕਟਰ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ।

22. ਇਹ ਉਲਲੇਖਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80 ਵੀ ਬਿਆਜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਜੇ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ; ਅਰਥਾਤ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਲਈ 9% ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਤੀ ਵਰ੍ਹੇ 15%। 2013 ਦਾ ਐਕਟ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਲੈਪਸ ਹੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, "ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਅਤੇ "ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਦੋਵੇਂ ਅਧਿਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੇ ਗਏ

ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਟੈਂਡਰ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ

2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ:-

"24. ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 1 ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲੈਪਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।—(1) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ, 1894 ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ,

(ਅ) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਜੋ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ; ਜਾਂ

(b) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਹੇ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਸ ਕਹੇ ਗਏ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ, 1894 (1 ਦਾ 1894) ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਹੇ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਅਧੀਨ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਹੋਣ ਤੇ ਪਰ ਭੂਮੀ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਮਝੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਕਿ ਉਹ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ, ਉਸ ਕਹੇ ਗਏ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਧੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

24. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਨਾਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(1)(ਕ) ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(1)(ਖ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਅਧੀਨ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਸ ਕਹੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਪਰੰਤੂ, ਜੇਕਰ ਭੂਮੀ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਭੂਮੀ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ, ਸਾਰੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਭੂਮੀ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

25. ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਹੈ “ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ”। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਜੋ "ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਆਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਭੂਮੀ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ, ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲੇਗਾ, ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਾਰੇ ਨੂੰ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਕਮ ਦੀ ਨਾ-ਜਮ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ, ਭੂਮੀ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਨਵੇਂ

ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦਕਿ, ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਦੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ "ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ "ਜਮ੍ਹਾਂ" ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਤੋਂ ਗਾਇਬ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਕਲੀਅਰ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ; ਅਤੇ, ਪ੍ਰੋਵ

26. ਧਾਰਾ 24. ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੀ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਐਲ.ਏ.ਓ. ਜਾਂ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

27. 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਵੱਖਰੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ "ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ", ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 31(2) ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ; ਇਹ ਸਿਰਫ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(1) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਪੇਸ਼ਕਸ਼"।

28. 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਅਤੇ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 77(1) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਹੈ "ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨਾ"। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 31(1) ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹੀ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ "ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

29. 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਵਿੱਚ, ਸ਼ਬਦ "ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 31(1) ਅਧੀਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਹਵਾਲਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ "ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ", ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ "ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ", ਦੋਵੇਂ ਨੂੰ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ "ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਅਤੇ ਇਨਕਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ "ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ "ਭੁਗਤਾਨ" ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਅਤੇ ਅਸੰਗਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ; ਜਿਸ ਨੂੰ ਟਾਲਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ "ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ"/"ਪੇਸ਼ਕਸ਼" ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ “ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ” ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

30. 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾਲ 'ਜਮ੍ਹਾ' ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਲੈਕਟਰ ਨਾਲ ਜਾਂ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਕਮ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ/ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ/ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ 'ਅਦਾ' ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਪੂਰੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ 'ਅਦਾ' ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਜਮ੍ਹਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਜਮ੍ਹਾ ਨੂੰ ਅਦਾ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਨਤੀਜਾ ਕੋਈ ਅਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਉੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਦੋਹਰਾਵ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

31. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ 'ਅਦਾ' ਦਾ ਭਾਵ 'ਜਮ੍ਹਾ' ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਜਮ੍ਹਾ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ 'ਅਦਾ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹੀ ਸਥਿਤੀ ਧਾਰਾ 31(1) ਅਤੇ 31(2) ਅਧੀਨ ਵੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ 'ਜਮ੍ਹਾ' ਨੂੰ 'ਅਦਾ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਬੇਅਸਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਤੇ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ “ਅਦਾ” ਦਾ ਅਰਥ।

32. ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 24 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31(2) ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ 1894 ਵਿੱਚ 'ਅਦਾ' ਅਤੇ 'ਟੈਂਡਰ' ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ। ਕੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਟੈਂਡਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਦਾਇਤਵ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਟੈਂਡਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ. ਸਮੀਕਰਨ "ਕੋਮਲ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ: ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਰਕਮ ਦਾ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਸ ਲਈ ਵਿਜ਼ਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨਾ। ਬਲੈਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ "ਟੈਂਡਰ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼:

“ਟੈਂਡਰ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਟੈਂਡਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਰਕਮ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਰਕਮ ਦੇ ਨਾ-ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਨਾ-ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਨਾ-ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜੁਰਮਾਨਾ ਤੋਂ ਟੈਂਡਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ, ਜੇ ਦੂਜਾ ਪਾਰਟੀ ਬੇਵਜਹ ਟੈਂਡਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਡਿਫਾਲਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੇਖੋ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼; ਕੰਸਾਈਨੇਸ਼ਨ।"

ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ "ਟੈਂਡਰ" ਟੈਂਡਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨੇ ਤੋਂ ਬਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ ਬੇਵਜਹ ਟੈਂਡਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਡਿਫਾਲਟ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਔਪਚਾਰਿਕ ਪੇਸ਼ਕਸ਼, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਟੈਂਡਰ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ ਦੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਹੈ, ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਜਾਂ ਦਾਵੇਦਾਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਰਕਮ ਦਿਖਾ ਕੇ ਅਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 31 ਵਿੱਚ "ਟੈਂਡਰ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਟੈਂਡਰ ਅਤੇ "ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ" ਦੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਵੱਖਰੀ ਹੈ।

33. ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸਟਰਾਅ ਬੋਰਡ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮ. ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਬਨਾਮ ਗੋਬਿੰਦ, ਏਆਈਆਰ 1962 ਐਸਸੀ 1500 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਰਕਮ ਹੋਵੇਗੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਨਖ਼ਾਹ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ:

“8. "ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਕਹੀ ਗਈ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਮਿਆ ਨੂੰ ਤਬ ਤਕ ਨਿਕਾਲਿਆ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦ ਤਕ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਨਿਯੋਕਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਜਿਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਅਰਥਾਤ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਹਨ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੋਰ, ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ (i) ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ (ii) ਨਿਯੋਕਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਜਿਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਦਾਖਲਾ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਕਿ ਨਿਯੋਕਤਾ" ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਦਿੱਲੀ ਉਸ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਟੈਂਡਰ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ. ਪਰ ਜੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨਾ ਚੁਣਦਾ ਹੈ ਤਨਖ਼ਾਹ, ਉਹ ਅੱਗੇ ਆ ਕੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉੱਥੇ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ

ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਐੱਸ. 33 ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨੇ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਕਮ ਹੋਵੇਗੀ, ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਦੂਜੀ ਸ਼ਰਤ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

34. ਦਿੱਲੀ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ v. ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਏਆਈਆਰ 1965 ਐਸਸੀ 1503, ਇੱਕ 3-ਜੱਜ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33(3) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਏ ਸਮਾਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

"ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਕਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਹਰੀ ਚੰਦ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਤਨਖਾਹ ਜ਼ਰੂਰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।"

35. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਲਾ ਨਾਰਾਇਣ ਭੋਮਿਕ ਬਨਾਮ ਦ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ - IV ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ

"4. ਸੈਕਸ਼ਨ 33(2)(ਬੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਮਿਆ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਜਿਸ ਅਧਿਕਾਰ ਅਗੇ ਕਾਰਵਾਈ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸ਼ਬਦ 'ਅਦਾ' ਹੈ, ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਮਿਆ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਹੱਥ ਨਾਲ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। (1962) 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 618 ਸਟ੍ਰਾਬੇਰਡ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੋ. ਬਨਾਮ ਗੋਬਿੰਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਹ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਮਿਆ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰੇ। ਪਰ ਜੇ ਕਾਮਿਆ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਅੱਗੇ ਆ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮਾਲਕ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 33 ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਮਤਲਬ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕ ਨੇ ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਾਮਿਆ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਤਨਖਾਹ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇ। (1964) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 104, 109 ਪੀ.ਐੱਚ. ਕਲਿਆਣੀ ਬਨਾਮ ਮਿਸਿਜ਼ ਏਅਰ ਫਰਾਂਸ, ਮਾਲਕ ਨੇ ਕਾਮਿਆ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, (1955) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 998 ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਆਫ ਦਿੱਲੀ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਬਨਾਮ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਅਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਦਿੱਲੀ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਤਨਖਾਹਾਂ ਨੂੰ ਮਨੀ ਆਰਡਰ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਕਾਮਿਆ ਨੇ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲਕ ਨੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਫ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਤਨਖਾਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਪਰ ਜੇ ਤਨਖਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਸੈਕਸ਼ਨ 33(2)(ਬੀ) ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ।"

36. "ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ, ਸੁਲਝਾਇਆ ਜਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ। ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਦੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਬਨਾਰਸ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਦ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਲਖਨਊ, (1962) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 316, ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1929 ਦੀ ਧਾਰਾ 14(2)(ਸੀ) ਦੇ

ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 16(2) ਵਿੱਚ "ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ" ਸ਼ਬਦ ਸਮੁਦਾਯ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਡਿਵੀਡੈਂਡ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ; ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਡਿਵੀਡੈਂਡ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਵੀਡੈਂਡ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਉਸ ਮੈਂਬਰ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

"....ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੇ. ਦਲਮੀਆ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ, ਦਿੱਲੀ 53 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 83 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 16(2) ਵਿੱਚ "ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ" ਸ਼ਬਦ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਡਿਵੀਡੈਂਡ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ; ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਡਿਵੀਡੈਂਡ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 16(2) ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਵੀਡੈਂਡ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਉਸ ਮੈਂਬਰ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ....." (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

37. ਐਨ.ਬੀ. ਸੰਜਨਾ, ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਲੈਕਟਰ ਆਫ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼, ਬੰਬਈ & ਓਰਸ ਬਨਾਮ ਦ ਐਲਫਿੰਸਟੋਨ ਸਪਿਨਿੰਗ & ਵੀਵਿੰਗ ਮਿਲਸ ਕੋ.

38. ਜੇ.ਡੀਅਲਮੀਆ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1964 ਐਸ.ਸੀ. 1866 ਤੇ 1869, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ "ਅਦਾ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਮੈਂਬਰ ਵੱਲੋਂ ਡਿਵੀਡੈਂਡ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ। ਜਦੋਂ ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਕਮ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਵੀਡੈਂਡ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਧਾਰਾ 16(2) ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ।

ਸ਼ਬਦ "ਅਦਾ" ਵਿੱਚ ਐਸ. 16(2) ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂਬਰ ਵੱਲੋਂ ਡਿਵੀਡੈਂਡ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਡਿਵੀਡੈਂਡ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਵੀਡੈਂਡ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ ਧਾਰਾ 16(2) ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ।

39. ਸ਼ਬਦ "ਅਦਾ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਐਕਟ 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 31(1) ਅਤੇ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਉਪਲਬਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਰਕਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼ਬਦ "ਅਦਾ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਅਸਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। "ਅਦਾ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇਸਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰਕਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਕੇਰਲਾ (ਸੁਪਰਾ), ਐਨ.ਬੀ. ਸੰਜਾਨਾ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਜੇ. ਡੀਅਲਮੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਕਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ।

40. ਇਹ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਜੋੜ ਜਾਂ ਘਟਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ; ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ "ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ; ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜੇ ਜਾਂ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਬਦਲੇ। "ਸਟੈਚੂਟਰੀ ਇੰਟਰਪ੍ਰਿਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ" ਵਿੱਚ ਜੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ (14ਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ) ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਜੋੜ-ਤੋੜ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਸ਼ਬਦ "ਅਦਾ" ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ "ਜਮ੍ਹਾਂ" ਜੋੜਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵੀ ਧਾਰਾ 31(1) ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਟੈਂਡਰ ਸਬੰਧੀ ਵੱਖਰੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 31(2) ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਬੜਦੀ ਹੈ; ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਾਂ-ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 34, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਮ੍ਹਾ ਕੇਵਲ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 34 ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

41(ਅ). ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਐਕਟ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਜੋੜਨਾ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਨ ਦੀ ਅਨੁਮਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਘਟਾਉਣ ਦੀ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁਹਾਵਰਾ "ਉਤ ਵੇਰਬਿਸ ਲੇਗਿਸ ਨੋਨ ਐਸਟ ਰੇਸੀਡੇਂਡਮ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ: ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਿਚਲਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਟੈਚਿਊਟਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਲੇਖਕ ਨੇ ਕ੍ਰਾਫਰਡ ਬਨਾਮ ਸਪੂਨਰ, (1846) 6 ਮੂਰ ਪੀਸੀ 1 ਅਤੇ ਲਾਰਡ ਹਾਵਰਡ ਦੇ ਵਾਲਡੇਨ ਬਨਾਮ ਆਈ.ਆਰ.ਸੀ., (1948) 2 ਏ.ਈ.ਆਰ 825 ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ:

".....(ਅ) ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਜੋੜ-ਤੋੜ ਜਾਂ ਬਦਲੀ ਤੋਂ ਬਚਣਾ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਈਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਕਿਹਾ: "ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਧੂਰੀ ਫਰਮਾਇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਅਸੀਂ ਨਾ ਤਾਂ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੁਧਾਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਖਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਮਾਣ ਦੁਆਰਾ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।" "ਇਹ ਸਾਰੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਖਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ।" ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣਾ ਗਲਤ ਅਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਹਿ ਕੇ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਫਰੇਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

xxxx

ਜਦੋਂ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 621-ਏ(1) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਅਸਵੀਕ□ਤੀ ਜਾਂ ਜੋੜ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਅਸਾਧਾਰਣ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇ ਜਾਂ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਅਰਥ ਦੇ ਸਕੇ। ਧਾਰਾ 621-ਏ ਕੰਪਨੀ ਲਾਅ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ, ਜੋ ਕੇਵਲ ਕੈਦ ਨਾਲ ਦੰਡਨੀਯ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੋਨੋਂ ਨਾਲ ਦੰਡਨੀਯ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਭਿਯੋਗ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਸੰਯੋਜਨ ਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਲਾਅ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਤੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਸੰਯੋਜਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਵਿਧਾਨਕਾਰ, ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਤੀ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ 'ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਤੀ ਨਾਲ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਜੋੜ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਕੈਸਰ ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ ਟੈਕਨੀਕਲ ਸਰਵਿਸਿਜ ਇੰਕ., ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪੀਠ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਭਾਗ I ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਮਧਿਆਂਤਰਣਾਂ ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(2) ਵਿੱਚ ਜੋੜਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ 'ਇਹ ਭਾਗ ਉਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਮਧਿਆਂਤਰਣ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਧਿਆਂਤਰਣਾਂ ਤੇ ਵੀ।' ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(2) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਅਣਚਾਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਸੋਧ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪੀਠ ਨੇ ਭਾਟੀਆ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬਨਾਮ ਬਲਕ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਐੱਸ.ਏ., ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਪੀਠ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਲਟ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਗ I ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰਕ ਮਧਿਆਂਤਰਣਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨਤ, ਇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਨਾ ਕਰਨ।

xxxx

ਅਤੇ, ਯੂ.ਪੀ. ਟਾਊਨ ਏਰੀਆਜ਼ ਐਕਟ, 1914 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 14(f) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ, ਜੋ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ 'ਇੱਕ ਕਰ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰ

ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ', ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟਾਊਨ ਏਰੀਆ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਇਸ ਕਰ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਐਸ.ਕੇ. ਦਾਸ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਐਸਾ ਕਰਨਾ ਕਲੋਜ਼ (f) ਵਿੱਚ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ"।

ਅੱਗੇ, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6(ਏ) ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 43 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ, 1882 ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 43 ਵਿੱਚ ਅਪਵਾਦ, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ spessuccessionis ਦੇ. ਵੈਂਕਟਾਰਮਾ ਅਈਅਰ, ਜੇ ਲਾਰਡ ਲੋਰਬਰਨ, ਐਲ.ਸੀ. ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ, “ਅਸੀਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਨ ਐਕਟ ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲੱਭਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਆਪਣੇ ਆਪ ".

xxxx

ਇਸੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਲਾਰਡਜ਼ ਨੇ ਮੈਟਰੀਮੋਨੀਅਲ ਕਾਰਨਜ਼ ਐਕਟ, 1950 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਵਿੱਚ 'ਸੰਤੁਸ਼ਟ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ 'ਸੰਦੇਹ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ' ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 12(5) ਅਤੇ 15(5) ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਐਕਟ, 2005, ਜਦੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁੱਖ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲੋਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਸਥਾਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ, ਵਿਗਿਆਨ, ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਪੱਤਰਕਾਰਤਾ, ਜਨ ਮੀਡੀਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਗਵਰਨੈਂਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਤਜਰਬਾ ਹੋਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੂਲ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਨਤੀਜਤਨ, ਅਦਾਲਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 12(5) ਅਤੇ 15(5) ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੂਲ ਡਿਗਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

41(b) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਾਲੀ ਨਲੀਨਾਖਾ ਬਾਇਸੈਕ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਆਮਸੁੰਦਰ ਹਲਦਾਰ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1953 ਐਸ.ਸੀ. 148 ਤੇ 152, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਜੀ.ਐਸ. ਦਾਲ ਅਤੇ ਆਟਾ ਮਿੱਲਜ਼, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1991 ਐਸ.ਸੀ. 772, ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਿਲੀਪਭਾਈ ਨਾਥਜੀਭਾਈ ਪਟੇਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1998) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 234, ਕੰਪਟੀਸ਼ਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ. (2010) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 744, ਅਸੈਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਕਮ-ਐਕਸਾਈਜ਼ ਅਤੇ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਬਨਾਮ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕਾਟਨ ਮੈਨੂ. ਕੋ. ਲਿਮਿਟੇਡ. (1981) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 531, ਪੌਲ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਜ਼ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਰਾਘਿਬ ਚਾਟਰਜੀ & ਕੋ. & ਓਰਸ., ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2009 ਐਸ.ਸੀ. 187, ਸਾਖੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ (2004) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 518, ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕੇਰਲਾ ਬਨਾਮ ਟਾਟਾ ਏਜੰਸੀਆਂ (2007) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 429, ਰਮੇਸ਼ ਨਾਰੀਨ ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਬੰਬਈ ਰਾਜ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1955 ਐਸ.ਸੀ. 469, ਪੀ.ਪੀ. ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1982 ਐਸ.ਸੀ. 149, ਦਾਦੀ ਜਗੰਨਾਧਮ ਬਨਾਮ ਜੰਮੁਲੂ ਰਾਮੁਲੂ (2001) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 71, ਪੀ.ਕੇ. ਉੰਨੀ ਬਨਾਮ ਨਿਰਮਲਾ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1990 ਐਸ.ਸੀ. 933, ਕ੍ਰਾਫੋਰਡ ਬਨਾਮ ਸਪੂਨਰ (1846) 6 ਮੂਰ ਪੀ.ਸੀ. 1, ਰਾਇਲ ਟਰੱਸਟ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1921 ਪੀ.ਸੀ. 184, ਪਦਮਾ ਸੁੰਦਰ ਰਾਓ (ਮ੍ਰਿਤਕ) & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ & ਓਰਸ. (2002) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 533 ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਕੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਇਹ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਅਰਥ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੂਰੇ ਫਰੇਜ਼ਿੰਗ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਜਾਂ ਘਾਟਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖਣ, ਲਿਖਣ ਜਾਂ ਫਿਰ ਤੋਂ ਫਰੇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਛੱਡੇ ਗਏ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਮਾਨ ਕੇ ਜੋੜਨ ਜਾਂ ਸੋਧਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਜੋੜ ਅਤੇ ਬਦਲੀ ਦੇ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਕੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਗਲਤ ਅਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਮਝਦਾਰੀਪੂਰਨ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ

ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਨ ਜਾਂ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦਾਰ ਜੋੜ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਬਲਕਿ, ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਸੋਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਲੱਭਣਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਕ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ ਨਿਆਇਕ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਗੁੰ

ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 24(2) ਇਹ ਇਜ਼ਹਾਰ ਵਰਤਦੀ ਹੈ ਕਿ “ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ”, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਈ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ। ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ “ਜਮ੍ਹਾਈ” ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ “ਅਦਾ” ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਾਜਮਾਈ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 31(2) ਬੇਮਾਨੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਮ੍ਹਾਈ ਨੂੰ ਅਦਾ/ਟੈਂਡਰ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜੋੜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ 'ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਈ' ਨੂੰ 'ਅਦਾ/ਟੈਂਡਰ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਇਸਨੇ ਵੱਖਰੇ ਇਜ਼ਹਾਰ ਵਰਤੇ ਹਨ, ਵੱਖਰੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ।

42. ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਜੋ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਹਾਰ “ਜਮ੍ਹਾਈ” ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਦੋਵੇਂ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਉਦੇਸ਼ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਭੂਤਕਾਲੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਇਜ਼ਹਾਰ ਵਰਤੇ ਹਨ—ਸ਼ਬਦ “ਅਦਾ” ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ “ਜਮ੍ਹਾਈ” ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਰਥ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ — ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਹਾਰ “ਜਮ੍ਹਾਈ” ਨੂੰ ਨਾ ਵਰਤਣਾ ਇੱਕ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਛੱਡ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰਕਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਈ ਕਰਨਾ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 31(2) ਅਨੁਸਾਰ।

43. ਸ਼ਬਦ “ਅਦਾਇਗੀ”, ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਨੂੰ “ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ” ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਜੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ‘ਜਮ੍ਹਾਂ’ ਨੂੰ ‘ਅਦਾਇਗੀ’ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਲੈਣ ਲਈ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਾ ਹੁੰਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਯਾਨੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ/ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਸਿੱਧੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਬਿਨਾਂ ਟੈਂਡਰ, ਇਸ ਨੂੰ ਟੈਂਡਰ ਜਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਹੀਂ ਕਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। “ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ” ਸਿਰਫ ਕਲੈਕਟਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਅਧੀਨ ਸੋਚੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ; ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਟੈਂਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਰਕਮ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 31(1) ਅਧੀਨ ਸੋਚੀ ਗਈ ਹੈ; ਕੋਈ ਵੀ ਦੰਡਾਤਮਕ ਨਤੀਜੇ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੇ ਅਤੇ, ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨਾ, ਇਨਾਮ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ; ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਅਧੀਨ ਸੋਚੇ ਗਏ ਉੱਚ ਦਰ ਦੀ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

44. ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਸੰਗਤਤਾ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਂਝ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਮਾਣ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਣ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਗਤ ਐਕਟ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਸੰਗਤਤਾ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਗੁਣ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੋਰ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਵੇ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ “ਸਿਰ ਨਾਲ ਸਿਰ ਦੀ ਟੱਕਰ” ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਬਨਾਮ ਬਿਨੋਦ ਕਾਨੂੰਗੋ, ਏਆਰ 1954 ਐਸ.ਸੀ. 202, ਪੰਨਾ

203 'ਤੇ; ਸੁਲਤਾਨਾ ਬੇਗਮ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰੇਮਚੰਦ ਜੈਨ, ਏਅਰ 1997 ਐਸ.ਸੀ. 1006, ਪੰਨਾ 1009 'ਤੇ; ਕੈਲਾਸ਼ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਮੁਕੁੰਦੀ ਲਾਲ, (2002) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 67; ਅਤੇ, ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਬਲਕ ਕੈਰੀਅਰਜ਼, (2003) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 57, ਪੰਨਾ 74 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

45. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੀ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਭਾਵ, ਧਾਰਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ "ਅਦਾਇਗੀ" ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ "ਜਮ੍ਹਾਂ" ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧ ਹੋਵੇਗਾ; ਅਤੇ, ਇਹੀ ਕੁਝ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਸੰਗਤ ਹੋਣਗੇ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਨਤੀਜਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗਾ।

46. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਬਲਾਸਿਨੋਰ ਨਾਗਰਿਕ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਬਾਬੂਭਾਈ ਸ਼ੰਕਰਲਾਲ ਪਾਂਡਯਾ, (1987) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 606 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੱਠਿਆਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

47. ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਂਸ਼ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਨਿਰਮਾਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

48. ਚੂੰਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 31(1) ਅਤੇ 31(2) ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ, ਸਪਸ਼ਟ ਲਿਖਤੀ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਲਿਖਤੀ ਗਲਤੀ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਨ ਜਾਂ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ 3 ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਪਵੇਗਾ: (1) ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਮਕਸਦ, (2) ਕਿ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਉਸ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ, ਅਤੇ (3) ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਿੱਲ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਉੱਤੇ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਸਾਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਜੋ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਹੋਣ, ਉਹ ਵਰਤੇ ਹੋਣ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਨਕਮ ਫੰਡ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਫਿਸਕੋਟ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ (ਇੱਕ ਫਰਮ) ਵੱਲੋਂ ਹਾਊਸ ਆਫ ਲਾਰਡਸ ਵਿੱਚ (2000) 2 ਆਲ ਈ.ਆਰ. 109 ਤੇ 115 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਧਾਰਾ 24(2) ਜਾਂ ਧਾਰਾ 31(1) ਦੇ ਉਕਤ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਅਚਾਨਕ ਛੱਡ-ਛਾੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ਬਦ "ਜਮ੍ਹਾਂ" ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ "ਅਦਾਇਗੀ" ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

49(a) ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਨਿਯਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ, ਆਮ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਰਥਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਅਰਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਜੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ, "ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ" ਵਿੱਚ (14ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ), ਪੰਨਾ 91 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

".....ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਅਰਥ. ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ, ਆਮ ਜਾਂ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਅਰਥ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਬੇਤੁਕੇਪਨ ਜਾਂ ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨੂੰ ਸੁਝਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਾ ਹੋਵੇ. "*ਸੱਚਾ ਤਰੀਕਾ*", ਲਾਰਡ ਬਰੂਘਮ ਅਨੁਸਾਰ, *ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੈਣਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਅਰਥ ਲੈਣਾ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਜਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਜਾਂ ਬਦਲੀ ਨਾ ਜਾਵੇ*; ਅਤੇ ਵਿਸਕਾਉਂਟ ਹਾਲਡੇਨ, ਐਲ.ਸੀ. ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ *ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਅਰਥ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹਟ ਸਕਦੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੂਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ, ਸੰਦਰਭ

ਸਾਨੂੰ ਐਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਾ ਕਰੇ. ਅਕਸਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਲਾਰਡ ਵੈਨਸਲੀਡੇਲ ਨੇ ਨਿਯਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ: "ਵਸੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਲਿਖਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਅਤੇ ਆਮ ਅਰਥ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਬੇਤੁਕੇਪਨ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਜਾਂ ਬਾਕੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤਤਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਾ ਦੇਵੇ ਜਿਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਅਤੇ ਆਮ ਅਰਥ ਨੂੰ ਮੋਡਿਫਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਬੇਤੁਕੇਪਨ ਅਤੇ ਅਸੰਗਤਤਾ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਣ, ਪਰ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ". ਅਤੇ ਲਾਰਡ ਐਟਕਿਨਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ: "ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਮ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਦਰਭ, ਜਾਂ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਮ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਅਰਥ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਖਾਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਨ"*. ਵਿਸਕਾਉਂਟ ਸਾਈਮਨ, ਐਲ.ਸੀ. ਨੇ ਕਿਹਾ: *"ਸੋਨੇ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਮ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ". ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਆਮ ਅਰਥ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ ਉਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ਮੰਗਦੇ ਹਨ". ਅਜਿਹਾ ਅਰਥ ਨਿਆਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ *ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਨੀਤੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ* ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ *ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਅਪਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨੀਤੀ ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਲੱਭ ਸਕਦੇ ਹਨ". ਨਿਯਮ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਬਿਆਨ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਸਾਈਮਨ ਆਫ ਗਲੈਸਡੇਲ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ: "ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਹੇਠ ਜੀਉਣ ਦੀ ਆਸ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇੰਨੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਕਦੇ ਵੀ ਸੰਤੋਖਜਨਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ 'ਸੋਨੇ ਦੇ ਨਿਯਮ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਰਥਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਛੋਟ ਜਾਂ ਵਾਧੇ ਦੇ. ਬੇਸ਼ੱਕ, ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਅਕਲ ਦਾ ਮ ਦ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸੁਪਰੀਮ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਦਾਲਤ....."

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

49(b). ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰੈਸ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2002 ਐਸ.ਸੀ. 1351, ਪੰਨਾ 1354 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

“ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸਧਾਰਨ, ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਯਮ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ— ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਜਤਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਬੇਤੁਕਾਪਨ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਪਰਿਣਾਮ ਕਰੇ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ—ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਜਾਂ ਬਾਹਰੀ — ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਵਿਚਲਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਵੇ।” (ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

50. ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸ਼ਬਦ ‘ਅਦਾਇਗੀ’ / ‘ਟੈਂਡਰ’ ਨੂੰ ਸਾਦਾ, ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਅਰਥ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਬਦਾਂ ‘ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ’ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ‘ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ’ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਇਤਵ ਉਸ ਸਮੇਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

51(a) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕੋ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਮਾਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕੋ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਨਹੀਂ ਗਏ ਹਨ, ਉਸੇ ਭਾਵਨਾ. ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ, ਆਪਣੇ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਟੈਚੂਟਸ (14ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ) ਪੰਨਾ 395 'ਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

".....ਜਦੋਂ ਇੱਕੋ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕੋ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਨ ਇੱਕੋ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ 'ਵੱਖਰੇ ਮਾਮਲੇ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ, 1899 ਦੇ, ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ 'ਦੋ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਵਰਣਨ' ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਨੁਸੂਚੀ I 'ਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 6, ਵੈਂਕਟਾਰਮਾ ਅਈਅਰ, ਜੇ., ਨੇ ਦੇਖਿਆ: "ਜਦੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਯਾਤ ਦੇ ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਦੋ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ, ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਇਹ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕੋ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।" ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ. ਬੰਬੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(ff) ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਲਾਭ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1888, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 'ਲਾਭ ਜਾਂ' ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਲਾਭ', ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦੇ ਅਰਥਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਇਹ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸ਼ਬਦ ਕਿ 'ਲਾਭ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸ਼ਬਦ 'ਲਾਭ' ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਰਥਿਕ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮੁਨਾਫ਼ਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਮੁੱਲ ਜੋੜਨਾ ਕੁਝ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ 'ਲਾਭ' ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ....."

ਬ੍ਰਾਈਟਨ ਪੈਰਿਸ਼ ਗਾਰਡੀਅਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਸਟ੍ਰੈਂਡ ਯੂਨੀਅਨ ਗਾਰਡੀਅਨਜ਼, (1891) 2 ਕਿ .ਬੀ. 156, ਪੰਨਾ 167 (ਏ.ਸੀ.); ਮੈਂਬਰ, ਬੋਰਡ ਆਫ ਰੈਵੇਨਿਊ ਬਨਾਮ ਆਰਥਰ ਪੌਲ ਬੈਂਥਾਲ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1956 ਐਸ.ਸੀ. 35, ਪੰਨਾ 38, 1955 (2) ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 842; ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਬਨਾਮ ਈਸਟ ਵੈਸਟ ਇੰਪੋਰਟ & ਐਕਸਪੋਰਟ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ, ਜੈਪੁਰ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1989 ਐਸ.ਸੀ. 836, ਪੰਨਾ 838 : (1989) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 760; ਬੀ.ਬੀ. ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਯੂ.ਪੀ., ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1999 ਐਸ.ਸੀ. 1867, ਪੰਨਾ 1902 : (1999) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 700 ('ਟ੍ਰੇਡ ਅਤੇ ਬਿਜਨਸ' ਵਿੱਚ ਆਰਟੀਕਲ 298 ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਟ੍ਰੇਡ ਅਤੇ ਕਾਮਰਸ' ਤੋਂ ਆਰਟੀਕਲ 301 ਵਿੱਚ); ਸ਼੍ਰੀ ਇਸ਼ਰ ਅਲੋਏ ਸਟੀਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਜਯਸਵਾਲਸਨੇਕੋ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਜੇ.ਟੀ. 2001 (3) ਐਸ.ਸੀ. 114, ਪੰਨਾ 119 : 2001 (3) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 609 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2001 ਐਸ.ਸੀ. 1161 (ਸੈਕਸ਼ਨ 132 ਐਨ.ਐਲ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ 'ਇੱਕ ਬੈਂਕ' ਅਤੇ 'ਬੈਂਕ' ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਇੱਕੋ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਸੀ); ਓਰੀਐਂਟਲ ਇਨਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਹੰਸਰਾਜੀਵ ਵੀ. ਕੋਡਾਲਾ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2001 ਐਸ.ਸੀ. 1382, ਪੰਨਾ 1384-2001 (5) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 175; ਕੈਲਾਸ਼ਨਾਥਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ੀਯਾਇੰਡਸਟ ਅਤੇ ਇੰਵ. ਕਾਰਪ. ਆਫ ਯੂ.ਪੀ., 2003 ਏ.ਆਈ.ਆਰ. ਐਸ.ਸੀ.ਡਬਲਯੂ. 1358, ਪੰਨਾ 1365: (2003) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 305, ਪੰਨਾ 313. (ਇੱਕੋ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗ' ਅਤੇ 'ਮੁਕੱਦਮਾ' ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ); ਪਰ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਾਠਕ ਬਨਾਮ ਆਈ.ਸੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਲਿਮਿਟੇਡ, (2006) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 322 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2007 ਐਸ.ਸੀ. 1688 ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ੈਂਟਾਈ ਸਟੀਲ ਟਿਊਬਜ਼ ਬਨਾਮ ਸਿਡੋਮ ਲਿਮਿਟੇਡ, (2008) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 533 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2008 ਐਸ.ਸੀ. 451 ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ; ਡੀ.ਐਲ.ਐਫ. ਕੁਤੁਬ ਐਨਕਲੇਵ ਕੌਂਪਲੈਕਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, 2003 ਏ.ਆਈ.ਆਰ. ਐਸ.ਸੀ.ਡਬਲਯੂ. 1046, ਪੰਨਾ 10517: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2003 ਐਸ.ਸੀ. 1648: (2003) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 622 (ਇੱਕ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਤੇ' ਅਤੇ 'ਇਸ ਦੇ ਖਰਚੇ ਤੇ', ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ)

51(b). ਲੇਖਕ ਨੇ ਬ੍ਰਾਈਟਨ ਪੈਰਿਸ਼ ਗਾਰਡੀਅਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਸਟ੍ਰੈਂਡ ਯੂਨੀਅਨ ਗਾਰਡੀਅਨਜ਼, 1891 ਕਿ .ਬੀ. 156, ਮੈਂਬਰ, ਬੋਰਡ ਆਫ ਰੈਵੇਨਿਊ ਬਨਾਮ ਆਰਥਰ ਪੌਲ ਬੈਂਥਾਲ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1956 ਐਸ.ਸੀ. 35 ਪੰਨਾ 38, ਅਤੇ ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਬਨਾਮ ਈਸਟ ਵੈਸਟ ਇੰਪੋਰਟ & ਐਕਸਪੋਰਟ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ., ਜੈਪੁਰ, (1989) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 760, ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ:

"7.... ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸੰਦਰਭ ਦੋ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਨਾਲ ਹੈ: ਪਹਿਲਾ ਨੂੰ 'ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ' ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਜੋ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਹੈ, 'ਅਜਿਹੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ' ਹੈ। ਰੈਵੇਨਿਊ ਲਈ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸੇ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸੰਦਰਭ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ 'ਅਜਿਹੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ' ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਾ ਹੁੰਦੀ। ਰੈਵੇਨਿਊ ਲਈ ਵਕੀਲ ਦੇ ਖੜ੍ਹੇ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਧਾਨਕ ਨੂੰ ਵੱਖਰੀ ਮਨਸ਼ਾ

ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

51(c). ਕੈਲਾਸ਼ ਨਾਥ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਦੀਪਸ਼ਯਾ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, (2003) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 305, ਤੇਜਸ਼ੇਮਮਦ ਹੁਸੈਨ ਪਠਾਨ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਰਾਜਾਹਾਨ, 1993 ਸੁਪ. (2) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 493, ਡੀ.ਐਲ.ਐਫ. ਕੁਤੁਬ ਐਨਕਲੇਵ ਕੌਂਪਲੈਕਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, (2003) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 622, ਪੱਲਵਾ ਰੀ-ਰੋਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰੋਟੋਸ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ., (2010) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 196, ਗ੍ਰਾਸਿਮ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕਲੈਕਟਰ ਆਫ ਕਸਟਮਜ਼, ਬੰਬਈ, (2002) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 297, ਬੀ.ਆਰ.ਐਲ. ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਜ਼ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, 1999 (1) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 579, ਸਕਾਲਰ ਬੁੱਕ ਸਟਾਲ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਜਯਾਸਵਾਲ ਨੇਕੋ ਲਿਮਿਟੇਡ., (2001) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 607, ਅਸਲਮ ਅਲੀ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਬੁਰਹਾਨਪੁਰ ਤਾਪਤੀ ਮਿਲਜ਼ ਅਤੇ ਓਰਸ. ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1964 ਐਸ.ਸੀ. 1687 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਨਿਯਮ ਵਜੋਂ ਜਦੋਂ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਬਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਯੋਜਨਮੂਲਕ ਨਿਰਮਾਣਾਂ ਲਈ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਇਸਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਅਨਿਆਇ ਜਾਂ ਬੇਤੁਕਾਪਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜੋ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਉਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

51(ਡੀ) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਥ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਮਿਸਾਲਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ 'ਜਮ੍ਹਾਂ' ਨੂੰ 'ਟੈਂਡਰ' / 'ਅਦਾਇਗੀ' ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਰਿਣਾਮ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਟੈਂਡਰ 'ਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਅਵਧੀ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ / ਨਾਂ-ਜਮ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਉੱਚ ਵਿਆਜ।

51(ਈ)। ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਥਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31 ਅਧੀਨ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ 'ਜ਼ਮੀਨਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀ' ਅਤੇ 'ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ', ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀ ਹੈ। ਅਦਾਇਗੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ, ਜਮ੍ਹਾਂ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 31 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਰਾਜਸਵ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਹਨ ਜੋ ਧਾਰਾ 31(2) ਅਧੀਨ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ/ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

52. 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੁਸਤੀ ਨਹੀਂ ਤੋੜੀ ਗਈ, ਸ਼ਬਦ "ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ" ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

53. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੀਵਿਕਾ ਜੋ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਹੋ ਰਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ, ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ, ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਦਿਉਤੀਕਰਨ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਅਨੇਕਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਹਾਰਿਆ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ 'ਸਮੇਂ ਸਿਰ', ਇਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ ਦੇ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ/ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ।

1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਅਸਰ

54. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਅਧੀਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 283 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਧਨ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਸਬੰਧੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਧਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਧਨ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਸਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਜਾਰੀ ਵਿੱਤੀ ਕੋਡ/ਨਿਯਮ/ਆਦੇਸ਼ ਹਨ। ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ (ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ) ਨਿਯਮ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 10 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ :

"10. ਧਾਰਾ 12(2) ਅਧੀਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31(1) ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਸਮੇਂ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਕਹੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕੇ, ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾ ਦੇਣ, ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਕਾਏ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਵ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਫਾਰਮ (ਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ) ਵਿੱਚ ਵਾਊਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਨ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਹ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਭੁਗਤਾਨਕਰਤਾ ਅੰਤਤਃ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਮੰਗਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਧਾਰਣ ਰਾਜਸਵ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਭੁਗਤਾਨਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ, ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ, ਆਪਣੇ ਮੁੱਖੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

55. ਕਰਨਾਟਕ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨਿਯਮ 1965 ਵੀ 1894 ਦੇ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ (ਕੇਰਲ) ਨਿਯਮ, 1990 ਦੇ ਨਿਯਮ 14(2) ਨੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਰਾਜਸਵ ਜਮ੍ਹਾਂ (ਖਜ਼ਾਨਾ) ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

56. ਅਸਾਮ ਦੇ ਰਾਜ ਨੇ ਵੀ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 9 ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ/ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਤਾਂ ਕਲੈਕਟਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋ ਵੀ ਉਚਿਤ ਲੱਗੇ, ਉਹ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਵ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਏਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਬਕਾਇਆ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਹਨ। ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਵੀ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਜ਼ਾਨੇ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਾਮ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 9 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

9. ਧਾਰਾ 12(2) ਅਧੀਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31(1) ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਹਨਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਕਲੈਕਟਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹਾਜ਼ਰ

ਹੋਣ ਲਈ ਕਹੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਉਹ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਹੋਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਕਾਇਆ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਵ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਏਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਹਨ। ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਜ਼ਾਨੇ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਕਮਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਰਕਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਰਾਜਸਵ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਉਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਗੈਰ-ਵੰਡੇ ਗਏ ਰਕਮ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖੀ ਦੀ ਓਰ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

57. ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਓੜੀਸਾ ਲਈ ਨਿਯਮ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਹੋਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਦਰਜਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰੇ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੀ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਅਧੀਨ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ।

58. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ 1909 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਸਟੈਂਡਿੰਗ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 28, ਜੋ ਦਿੱਲੀ ਲਈ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੈ, ਪੈਰਾ 74 ਅਤੇ 75 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 5 ਭੁਗਤਾਨ ਮੋਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਗਏ ਹਨ:

"74. ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ-ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਪੰਜ ਤਰੀਕੇ ਹਨ:

ਸਿੱਧੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੁਆਰਾ, ਪੈਰਾ 75(i) ਹੇਠਾਂ ਦੇਖੋ$_{NONE}$

ਖਜ਼ਾਨਾ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਪੈਰਾ 75(ii) ਹੇਠਾਂ ਦੇਖੋ$_{NONE}$

ਮਨੀ ਆਰਡਰ ਦੁਆਰਾ, ਪੈਰਾ 75(iii) ਹੇਠਾਂ ਦੇਖੋ$_{NONE}$

ਚੈੱਕ ਦੁਆਰਾ, ਪੈਰਾ 75(iv) ਹੇਠਾਂ ਦੇਖੋ$_{NONE}$

ਖਜ਼ਾਨਾ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ, ਪੈਰਾ 75(v) ਹੇਠਾਂ ਦੇਖੋ$_{NONE}$

75. ਸਿੱਧੇ ਭੁਗਤਾਨ

(v) ਖਜ਼ਾਨਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ-ਧਾਰਾ 12(2) ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31(1) ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਸਮੇਂ, ਜੇਕਰ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਿਸਚਿਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਕਹੇਗਾ, ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨਾ

ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਵ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਨ ਬਣਾਏਗਾ ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਹਨ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਈ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਵੌਚਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਪੇਈਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਖਜ਼ਾਨਾ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪੇਈਆਂ ਅੰਤਤਃ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਮੰਗਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਧਾਰਣ ਰਾਜਸਵ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਜੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਉਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੇਈ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਗੈਰ-ਵੰਡੇ ਗਏ ਸੁਮਾਂ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ, ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ, ਆਪਣੇ ਮੁੱਖੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ

ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਰਾਜਸਵ ਜਮ੍ਹਾਂ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਲਈ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਈ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ _____ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਹੈ:

ਸਰ,

ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਰਕਮ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਵ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਕੁੱਲ _____ ਰੁਪਏ।

ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਅਧਿਕਾਰੀ

ਮਿਤੀ _____

ਉਪਰੋਕਤ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਰਾਜਸਵ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਖਜ਼ਾਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀ

ਨੋਟ – ਇਹ ਫਾਰਮ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ।

59. ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ & ਓਰਸ. (2016) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 258. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 31(1) ਅਧੀਨ ਮੋਡ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ:

"18. ਪੈਰਾ 73 ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਯਾ ਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰੋਧ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧ ਅਧੀਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 74 ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਪੰਜ ਤਰੀਕੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ ਤਰੀਕੇ ਸਾਰੇ ਲੈਂਡ ਏਕੁਇਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਹਨ ਜੋ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 74 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫਾਂ (i) ਤੋਂ (IV) ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਦੂਜਾ ਤਰੀਕਾ, ਜੋ ਖਜ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ, ਵੀ ਇੱਕ ਸਿੱਧਾ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨਾਲ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇੱਕ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਕਾਉਂਟਰਸਾਈਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਕੁਝ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਭੁਗਤਾਨ ਮਨੀ ਆਰਡਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਚੈੱਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ (V) 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 12(2) ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਪਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ,

ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਕਹੇਗਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਹੋਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਵ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਬਕਾਇਆ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਪੈਰਾ (V), ਜਦੋਂ ਇਸਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸਪੈਕਟਿਵ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮੋਡ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਬਾਕੀ ਮੋਡ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਆਖਰੀ ਉਪਾਯ ਵਜੋਂ, ਪੈਸਾ ਫਿਰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 31(1) ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਲੈਂਡ ਏਕੁਇਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਜੋ ਉਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।"

ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 31(1) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਉਕਤ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 31(2) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ।

60. ਇਹ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਰਕਮ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 31(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 31(2) ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਜਦੋਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਵੈਧ ਜਮ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਉੱਚ ਵਿਆਜ ਹੋਵੇਗੀ।

61. ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਵਾਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਹ ਪੂਰੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਦੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵੰਡਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਤਮ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਇਹ "ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਹੋਵੇ। ਅਧਿਕਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਅਰਥਾਤ ਧਾਰਾ 32 ਜਾਂ 33 ਅਧੀਨ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ 15% ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ।

62. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜੋ "ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਹੋਲਡਿੰਗ" ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 "ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ" ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਦੇ ਜਮ੍ਹਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਨਿਪਟਦੀ। 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸੋਚਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ (1) ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (2) ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ (ਇਨਕਾਰ), (3) ਹੱਕਦਾਰੀ ਜਾਂ ਵੰਡ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ (4) ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਦੇ ਦੋ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਾ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 31(1) ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਧਾਰਾ 31(2) ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ 3 ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ 2013 ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਧਾਰਾ 31(2) ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੀ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਹੋਲਡਿੰਗ" ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਲੈਕਟਰ ਜਾਂ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦੇ ਜਮ੍ਹਾ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੀ ਹੈ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ/ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਪੈਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਲੈਕਟਰ ਜਾਂ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀ

63. 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੇ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਅਦਾਇਗੀ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। 'ਜਮ੍ਹਾਂ' ਸ਼ਬਦ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਧਾਰਾ 24(2) ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ 'ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ' ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। 'ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ' ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਅਧੀਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਧੀਨ ਵੀ ਫਰੇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵੈਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਿੱਤ, ਆਖਰਕਾਰ, ਲਾਗੂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਭਾਲੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਯਮਾਂ/ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 283 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ, ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਸਵੀਕਾਰਤਾ/ਨਾ ਮੰਨਣ ਉੱਤੇ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ।

64. ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਹੀ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ, ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਲੜਨਾ। ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ/ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਨਾ-ਮੰਨਣ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹਨ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਏ ਪੈਸਾ ਜਿੱਥੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਯਾਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਵਹਾਰ ਨਾਲ ਵੀ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਨਾ-ਮੰਨਣ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਉਹ ਪੈਸਾ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੌੜਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੇਰੀ ਵਾਲੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਣ ਲਈ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਦਿਨ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਅੰਤਿਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨਾਲ, ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਹੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਹਾਰ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮੰਗਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਉਹ ਇੰਨੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ, ਕਿਸ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣ ਦੀ। ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਡਾਟਾ ਤੁਰੰਤ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿਵਹਾਰ ਨਾਲ, ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ/ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਾਉਣ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ/ ਇੱਛਾ ਦੱਸਣੀ ਪਵੇਗੀ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ। ਜੇਕਰ ਰਕਮ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਜਦ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ/ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਹ ਮਾਨ ਕੇ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲੈਣਗੇ ਅਤੇ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਉੱਚੇਰੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ

"13. ਜਦੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਤਸਵੀਰ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾਗਰਿਕ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਬਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੋਹਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਹੈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇਰੀ 'ਤੇ ਨਾਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦੀ ਹੈ।

65. ਜੇਕਰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਫੈਸਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਮੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਲਿਊਟੀਅਨ ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਰਾਇਸੀਨਾ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਜੋ 1913 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦਕਿ ਇਸਨੂੰ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਜੋਂ ਮਤਲਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਇਰਾਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੋਬਾਰਾ ਬਸਾਉਣਾ ਅਤੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਧੀਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹਮ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਅਜੀਬ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣਾਂ ਨੂੰ ਦੋਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੀ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਈ ਦੌਰ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਹੋਏ ਹਨ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਹਾਰੇ ਗਏ ਹਨ; ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਲੋਕ ਅਟਾਰਨੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾਇਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਖਰੀਦ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੌਜੂਦਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਗੋਲ ਦੋਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਮੁਕ ਗਿਆ ਹੈ।

66. 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਧਿਕਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ, ਰਕਮ ਨੂੰ ਟ੍ਰੈਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਧਾਰਾ 55 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਐਕਟ ਦੇ 1894 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਹੋਰ ਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਐਕਟ ਦੇ 2013 ਦੇ ਬੀ 77 ਅਤੇ 80. ਅਚਾਨਕ ਇਹ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਧਾਰਾ 55 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਜੋ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣਾਂ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਿਆਂ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਰਕਮ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਲੈਪਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣਾ ਐਕਟ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਤੋਂ 1894 ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦ ਤੱਕ ਨਵਾਂ 2013 ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹੀ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾਵਾਂ 77 ਅਤੇ 80 ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਸੰਗਤ ਸਥਿਤੀ ਸੀ, ਵਿਧਾਨਿਕ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਰਵਾ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਕਰਨਾ। 1894 ਦਾ ਐਕਟ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੇਵਲ ਉਹ ਕੇਸ ਜਿੱਥੇ ਰਕਮ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾਵਾਂ 18 ਜਾਂ 30 ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਵਾਦ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਦਾਵੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਲੈਕਟਰ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵੰਡੇ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਜਗ੍ਹਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜਿੱਥੇ ਹਵਾਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਗਿਆ ਨਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵੰਡਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਕਿਸਾਨ/ਦਾਵੇਦਾਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਲੈਕਟਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਚਲ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰਕਮਾਂ ਖਜ਼ਾਨੇ

ਵਿੱਚ ਹੀ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਵੈਧ ਕਰਨਾ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਆਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਪੂਰਣ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ, ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ/ਕਈ ਦੌਰਾਨ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਹਾਰ ਗਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਹਿਣਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਵਿਸੰਗਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਹੈ।

67. ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ ਬੱਧ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ, ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ ਨੂੰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਮਨਸ਼ਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਮਿਲੇ, ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜਾਂ ਖਜ਼ਾਨੇ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹਾ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਾ ਜੋ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਅਤੇ 1912, 1950ਆਂ ਅਤੇ 1960ਆਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੋਏ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣਾਂ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅੰਤਿਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਹੇਠ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਉਸ ਤਕਨੀਕੀ ਪਹਿਲੂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਫਰਜ਼ ਬੱਧ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਕਿ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਰ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਜੋ ਕਿ ਜਨਤਕ ਰਾਜਸਵ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ ਅਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਜੋ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਖਾਮੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਈ ਵੀ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਬਿਨਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਅਧੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦਾ ਲੈਪਸ ਹੋਣਾ ਹੈ।

68. ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੈਕਸਿਮ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ - "ਓਮਨਿਸ ਇਨੇਵਾਟਿਓ ਪਲੱਸ ਨੋਵਿਟਾਤੇ ਪਰਤੁਰਬਾਤ ਕੁਆਮ ਉਟਿਲੀਟੇਟ ਪ੍ਰੋਡੇਸਟ" ਅਰਥਾਤ “ਹਰ ਇਨੇਵੇਸ਼ਨ ਜੋ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅੰਤਤਃ, ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ”; ਅਤੇ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ, ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਡਿੱਗ ‘ਪ੍ਰਤਿਭਾ’ ਦੀ ਕੋਈ ਘਾਟ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਥਨ ਨੂੰ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਇਨੇਵੇਟਿਵ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੱਖਪਾਤ

69. ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵਾਗ੍ਰਹ ਜਾਂ ਅਨਿਆਇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਰਕਮ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 34 ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਰਕਮ ਧਾਰਾ 31(2) ਅਧੀਨ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਅਨੁਸਾਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਮਾਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਵਾਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਇਕ ਸਵੀਕਾਰਯ ਮੋਡ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੋਡ ਅਨੁਸਾਰ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪੀੜਤ ਪਾਰਟੀ ਪੱਖਪਾਤ ਅਤੇ ਅਨਿਆਇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ, ਹਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਨਕੀਨਾਥ

ਸਾਰੰਗੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਓੜੀਸਾ (1969) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 392 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"5. ਇਸ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਪਣਾ ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਹ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪਿੱਠ ਪਿੱਛੇ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਫੈਸਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁੱਖ ਹਨ ਰਾਜ ਬੰਬਈ ਬਨਾਮ ਨੂਰੁੱਲਾਤੀਫ ਖਾਨ 1966 2 ਐਲ.ਜੇ.ਜੇ 559 ਰਾਜ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਐਸ. ਸ਼ਰਮਾ 1969 1 ਐਲ.ਐਲ.ਜੇ. 509 ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਆਰ. ਵਰਮਾ 1958 2 ਐਲ.ਐਲ.ਜੇ 259)

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਦੇਵੇਗੀ; ਪਰ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ।

ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸੁਪੋਜ਼ਡ ਇਨਕਾਰ ਨਾਲ ਕੀ ਅਸਲ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।"

70. ਵਿੱਚ ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਬੈਨਰਜੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, (1980) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 304, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"3....ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ 1898 ਦੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਤਰੀਕਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 342 ਅਤੇ 1974 ਦੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਤਰੀਕਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਗੈਰ-ਪੜਚੋਲ ਜਾਂ 1898 ਕੋਡ ਅਧੀਨ ਖਾਮੀਆਂ ਵਾਲੀ ਪੜਚੋਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪੱਖਪਾਤ ਸਥਾਪਿਤ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਵੇਖੋ ਕੇ.ਸੀ. ਮੈਥਿਊ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ-ਕੋਚੀਨ 1956 ਕ੍ਰਾਈਐਲ.ਜੇ 444, ਭੀਬੂਤੀ ਭੂਸਨ ਦਾਸ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਅਨ੍ਹ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ 1969 ਕ੍ਰਾਈਐਲ.ਜੇ 654....."

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਤ ਨੂੰ ਰਾਜ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਥਾਕੀਦੀਰਾਮ ਰੈੱਡੀ, (1998) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 554; ਵਿਲੀ (ਵਿਲੀਅਮ) ਸਲੈਨੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1956 ਐਸ.ਸੀ 116; ਅਬਦੁਲ ਸਈਦ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, (2010) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 259; ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਬਨਾਮ ਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ 2012 ਐਸ.ਸੀ 364; ਅਤੇ ਬਹਮਨਸ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕਰਨਾਟਕ, (2012) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 650 ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਅਧੀਨ ਰਕਮ ਜਮਾ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ:

'71. ਧਾਰਾ 31 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ "ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ" ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਕੇਵਲ "ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼" ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਾਰਨ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਦਾਇਤਵ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਵਿਲੇਖਣਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਵੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਕਿ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਰਕਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਹੇ ਗਏ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਕਾਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਇਸਨੂੰ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਫਿਰ ਇਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਵਧੀਆ ਵਿਆਜ ਦੀ ਹੋਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ। ਇਹ ਧਾਰਾ 31(2) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਧਾਰਾ 31(2) ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਜਮਾ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਤਦ ਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ/ ਕਿ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਕਰ ਵਿਅਕਤੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਵਾਲਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮਾ

ਕਰਵਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਧਾਰਾ 31(2) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ 32 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਤਬ ਪੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 31(2) ਜਾਂ 24(2) ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਐਕਟਾਂ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮਾ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਾ-ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ & ਓਰਸ. [(2016) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 258], ਧਾਰਾ 31(1) ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਧਾਰਾ 31(1) ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਬਾਕੀ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ।

72. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਿਸਾਰ ਸੁਧਾਰ ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਰੁਕਮਣੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਅਨਜ., ਏਆਰ 1990 ਐਸ.ਸੀ. 2033 ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 31 ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ:

"5. ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬੇਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਦਾ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 31 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਵਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।"

6. ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸੀ।

73. ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ (1995) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 240 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਖੁਦ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਧੇਰੇ ਦਰ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੇਰੀ ਵਾਲੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਵੀ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਵਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇਰੀ ਵਾਲੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਲਿਪਤ ਹੈ, ਤਾਂ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਛੋਹਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਧਾਰਾ 24(1) ਦੇ 2013 ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਹੋਰ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਕੇਵਲ ਵਧੀਆ ਦਰਾਂ ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ, ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਰੈਫਰੈਂਸ ਅਦਾਲਤ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਤਵ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਦਰ ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਇਹ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ

74. ਸੱਚਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਖਾਸ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਐਸ.ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.ਓ.ਟੀ., ਪੁਡੁਕੋਟਾਈ (1996) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 89 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਆਜ @ 15% ਦਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਇਹ ਵਿਆਜ ਉਸ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇੱਕ ਸਾ

75. ਡੀ ਬਲਾਕ ਅਸ਼ੋਕ ਨਗਰ (ਸਾਹਿਬਾਬਾਦ) ਪਲਾਟ ਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ (ਰਜਿ.) ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1997) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 775, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

76. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਤਰੀਕਾ ਹੈ, ਸ਼ਬਦ "ਅਦਾ" ਨੂੰ "ਜਮ੍ਹਾਂ" ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ "ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ" ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਲਾਭਪਾਤਰੀ/ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੇ ਅਵਾਰਡ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਰੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ/ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉੱਚੇਰੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਜਾਣਗੇ। "ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ" ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਵਿੱਚ ਸੋਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਲ ਨਾਲ ਜਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਸਰਤ ਕਰਦਿਆਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਿੱਤੀ ਕੋਡ/ਆਦੇਸ਼/ਨਿਯਮ ਸਰਕਾਰੀ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ/ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ/ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਖਾਤੇ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪਾਲਣਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 31(1) ਅਧੀਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਤਰੀਕਾ ਹੈ।

77. ਮਹਾਵੀਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ, [ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰ. 26281/ 2017] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ: ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਸ [2018] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

"9. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(1) ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 12 ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦ ਹੋਵੇ। ਐਕਟ ਅਧੀਨ, ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸਿਰਫ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਉੱਚੀ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲੈਣ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਨੈ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 31(1) ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦੇਣਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦੇਣਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਅਧੀਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।"

78. ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਜ਼ੀਰ ਅਹਿਮਦ ਬਨਾਮ ਕਿੰਗ ਐਮਪਰਰ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1936 ਪੀ.ਸੀ. 253 (2), ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ, ਕਿ "ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਕਾਰਜ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਾਹੀ ਹਨ"। ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ

ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਅਭਿਆਸ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਜਦੋਂ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਧਾਰਾ 31(2) ਅਨੁਸਾਰ ਰਕਮ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਕਾਰਵਾਈ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ, ਉਹਨਾਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ/ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਨਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਤੇ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ; ਇਹ ਫਾਰਮਾਂ, 1894 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਧਾਰਾ 31(2) ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਦੇ ਢੱਕਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੀ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਾਲਾਤਾਂ ਲਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਵਿੱਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜੋ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਸਨ ਅਤੇ 1894 ਤੋਂ 100 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਧਾਰਾ 31(2) ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਲਈ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿੱਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜੋ ਕਿ ਬਾਈਡਿੰਗ ਸਨ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾ ਕੇ ਲਗਾਤਾਰ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਸਨ 1894 ਤੋਂ 100 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਈ ਖਜ਼ਾਨਾ.

ਕੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਰਾਜ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ

79. ਸਵਾਲ ਤਦ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕੀ ਇਸਨੂੰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਾਂਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਸੁਥਰਾ ਸਿੱਧਾਂਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਪਰ ਨਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ, ਧਾਰਾ 24 ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਧਾਰਾ 24 ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਾਂਝਿਆ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ। ਸਿਰਫ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਰੱਖਣਾ ਜਾਂ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਦਾਅਵਾ ਦਾਖਲ ਕਰਨਾ ਵੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਾਂਝਿਆਈ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਇਨਾਮ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਧਾਰਾ 24 ਦੇ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਕਤਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਕ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਾਂਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਸਾਰੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਅਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉੱਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 17(1) ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਾਂਝਿਆਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਕ ਇਨਾਮ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਾਤਕਾਲਿਕਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ।

80. ਵਾਂਝੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਛੀਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬਲੈਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਵਿੱਚ, “ਵਾਂਝੀ” ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ:

“ਵਾਂਝੀ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ. (18ਵੀਂ ਸਦੀ) ਵਰਤਮਾਨ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਆਨੰਦ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਾ, ਸੰਪੂਰਣ ਅਧਿਕਾਰ ਬਣ ਗਿਆ; ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਨਾ; ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ; ਪੂਰਨ ਇੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਵਾਂਝੀ ਦਿਲਚਸਪੀ।

“ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਸ਼ਬਦ ‘ਵਾਂਝੀ’ ਦੋ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਂਝੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਆਨੰਦ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਬਲੈਕਏਕਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਪਰ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵੇਸਟਿਡ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਜੇ ਇਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।” ਜਾਰਜ ਵਿੱਟਕ੍ਰਾਸ ਪੈਟਨ, ਜੁਰਿਸਪ੍ਰੂਡੈਂਸ ਦੀ ਪਾਠਪੁਸਤਕ

305 (ਸੀ.ਡਬਲਿਊ. ਪੈਟਨ & ਡੇਵਿਡ ਪੀ. ਡਰਹਾਮ ਐਡਸ., 4ਥ ਐਡ. 1972)।

“ਇੱਕ ਭਵਿੱਖ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵੇਸਟਿਡ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ: ਪਹਿਲਾ, ਕਿ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰਵ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਅਸਟੇਟ ਬਣਨਾ ਹੋਵੇ ਸਿਵਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਸਟੇਟਾਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹਨ; ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਕਿ ਇਹ ਸਿਦਧਾਂਤਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਕਿ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੌਣ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ ਜੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਸਟੇਟ ਬਣ ਜਾਵੇ।” ਥਾਮਸ ਐਫ. ਬਰਗਿਨ & ਪੌਲ ਜੀ. ਹਾਸਕਲ, ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦਿਲਚਸਪੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਟੇਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ 66-67 (2ਡ ਐਡ. 1984)।"

ਵੈਬਸਟਰ ਦੀ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਵਿੱਚ, ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

> “ਵੇਸਟਿਡ adj. [pp. of vest 1.] ਪਹਿਰਿਆ ਹੋਇਆ; ਰੋਬਦਾਰ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਚਰਚ ਦੇ ਵੇਸਟਮੈਂਟਸ ਵਿੱਚ। 2. ਕਾਨੂੰਨ, ਨਿਸ਼ਚਿਤ; ਸੈਟਲਡ; ਮੁਕੰਮਲ; ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ; ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਇੱਕ ਵੇਸਟਿਡ ਦਿਲਚਸਪੀ।”

8(1)(a). ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਸੋਧੂ ਰਾਮ, (1996) (7) ਜੇਟੀ 118, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮਾਲਕ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਮਾਲਕ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਰਲੇਖ/ਨਿਆਂਇਕ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

“3. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੱਜ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਲਈ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਸਰਾਹਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੱਜ ਨੇ ਐਕਟ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਬੇਬਾਕ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੇ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੇ, ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਕਾਰਜ ਦੁਆਰਾ, ਪਿਛਲੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ, ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਸਾਰੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 48(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਧੀਨ, ਸਰਕਾਰ ਸਾਰੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਜਾਣੂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਲੇਖ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ 20 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਅਤੇ ਜਬਤੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ।" (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

81(b). ਸਟਾਰ ਵਾਇਰ (ਇੰਡੀਆ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ & ਹੋਰਾਂ (1996) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 698 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿਛਲੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਬੰਧਨ ਵੈਧ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਉੱਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ:

“2. ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਪੀ. ਰਾਓ, ਯਾਚੀ ਲਈ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ, ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਯਾਚੀ ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ, ਇਸ ਨੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਯਾਚੀ ਨੂੰ ਕਾਰਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹੋਰ ਤਰਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਤਰਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜੋਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਧਾਰਾ 4(1) ਅਧੀਨ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਬੰਧਨ ਰਾਜ ਨੂੰ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਧਾਰਾ 16 ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਗੁਮਾਨਿਕ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਜੇਟੀ (1995) 5 ਐਸ.ਸੀ. 206 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲਾ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵੀ.ਐਨ. ਗੈਂਗ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ [1996] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 284 ਅਤੇ ਸਨੇਹਪ੍ਰਭਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [1996] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 325 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 4(1) ਅਧੀਨ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਲੇਨਾਮੇ ਨਾ ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਖਰੀਦਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੈਧ ਸਿਰਲੇਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਰੰਗ ਵੀ ਖਾਲੀ ਸੀ। ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਨੂੰ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਪੂਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਯੂ.ਪੀ. ਜਲ ਨਿਗਮ, ਲਖਨਊ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਐਮ/ਐਸ. ਕਲਰਾ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ (ਪੀ) ਲਿੱਮਿਟੇਡ, ਲਖਨਊ, ਅਤੇ ਅਨਜ [1996] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 124, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਖਰੀਦਦਾਰ, ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 4(1) ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਜਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਣ ਬਾਰੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਇਹ ਦ□ਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਭੈਲਾਲ ਭਾਈ ਅਤੇ ਅਨਜ [1964]6ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.261 ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਵਾਂਛਨੀਯ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਪਰ ਅਸਾਧਾਰਣ ਦੇਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮੈਂਡੇਮਸ, ਸਰਟੀਓਰਾਰੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਵਿਕਲਪਿਕ ਉਪਚਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਜਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ,

ਰਬੀਨਦਰਨਾਥ ਬੋਸ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਅਨਜ [1970]2ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.697 ;

ਮੈਸੂਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਨਰਸਿੰਹਾ ਰਾਮ ਨਾਇਕ, [1976]1ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.369 ;

ਅਫਲਾਤੂਨ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਆਫ ਦਿੱਲੀ [1975]1ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.802 ;

ਐਮ/ਐਸ. ਤਿਲੋਕਚੰਦ ਮੋਤੀਚੰਦ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਐਚ.ਬੀ. ਮੁਨਸ਼ੀ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ, ਬੰਬਈ, ਅਤੇ ਅਨਜ [1969]2ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.824 ;

ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨਜ ਆਦਿ. ਬਨਾਮ ਐਲ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਅਤੇ ਅਨਜ ਆਦਿ., [1996]1ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.250 ; ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ੈਲੇਂਦਰਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਥ੍ਰੂ. ਐਲ.ਆਰ.ਐਸ. [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਸੁਧਾਰ ਟਰੱਸਟ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ; ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰੀ ਓਮ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸ ਬਿਲਡਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ; ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ, ਹੋਡਲ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੁਰਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ , (1996)1SCC311 ਅਤੇ;

ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦੇਵਾਨ ਸਿੰਘ AIR1996SC675

ਜਿਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਔਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਮਿਉਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਗ੍ਰੇਟ ਬੰਬਈ ਬਨਾਮ ਦ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਅਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ & ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕੋ. ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ., AIR1997SC482 , ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਕੇਸ ਲਾਅ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਲੈਚਸ ਉਸ ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਰਵਾਜੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 4(1), ਐਲਾਨ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 6 ਅਤੇ ਕਲੈਕਟਰ ਦਾ ਇਨਾਮ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 11."(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

(8)(i). ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੁਰਾਰੀ (1996) 1 SCC 311 ਵਿੱਚ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ; ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਵੇਸਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੁੱਤਲਾਲ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਐਲ.ਆਰ.ਐਸ. ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ & ਇੱਕ ਹੋਰ (1996) 3 SCC 99, ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਤੀਜਤਨ, ਰਾਜ ਸਰਬਸੰਪੂਰਣ ਮਾਲਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

81(d). (ii). "ਵੇਸਟ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫਰੂਟ ਅਤੇ ਵੈਜੀਟੇਬਲ ਮਰਚੈਂਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਇੰਪ੍ਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ, AIR 1957 SC 344, ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਸੰਪਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਜਾਂ ਤੋਂ ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਣ ਵੇਸਟਿੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਬਜ਼ੇ ਸਮੇਤ ਵੇਸਟਿੰਗ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਕੇਵਲ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣਕਾਰੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਹੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ। ਵੇਸਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਵੇਸਟਿੰਗ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਣ ਸਿਰਲੇਖ, ਕਬਜ਼ਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਵੇਸਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਾਖਲਾ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ, ਇਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਣ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 2013 ਦਾ ਐਕਟ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੇਸਟਿੰਗ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਵੇਸਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। 2013 ਦਾ ਐਕਟ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੇਸਟਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਫਰੂਟ ਅਤੇ ਵੈਜੀਟੇਬਲ ਮਰਚੈਂਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਇੰਪ੍ਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ, AIR 1957 SC 344, ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

"25. ਕਿ ਸ਼ਬਦ “ਵੇਸਟ” ਦਾ ਅਰਥ ਵਿਵਿਧ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਪ੍ਰਾਂਤੀ ਦਿਵਾਲੀਆ ਐਕਟ (5 ਦਾ 1920) ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿਵਾਲੀਆ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਲਈ ਰਿਸੀਵਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ “ਅਜਿਹੀ ਸੰਪਤੀ ਉਸ ਉੱਤੇ ਵੇਸਟ ਹੋ ਜਾਏਗੀ।” ਦਿਵਾਲੀਆ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਉਸ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਿਸੀਵਰ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦਿਵਾਲੀਆ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਰਿਸੀਵਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਕੇਵਲ ਦਿਵਾਲੀਆ ਐਕਟ ਅਤੇ ਰਿਸੀਵਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੀ ਵੇਸਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਸੀਵਰ ਦਾ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ (ਐਕਟ I ਦਾ 1894) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 16 ਅਤੇ 17 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਪਤੀ, ਕੁਝ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਹੋਣ ਉੱਤੇ, “ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਰਬਸੰਪੂਰਣ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟ ਹੋ ਜਾਏਗੀ ਸਾਰੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ”। ਧਾਰਾਵਾਂ 16 ਅਤੇ 17 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਪਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਜਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਂ ਤੋਂ ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਵੇਸਟਿੰਗ ਕਿਸੇ ਸੀਮਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸੀਮਿਤ ਅਵਧੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ “ਵੇਸਟ” ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪਤੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੇਸਟ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਵਿੱਚ ਸੀਮਿਤ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾਵਾਂ 45 ਤੋਂ 49 ਅਤੇ 54 ਅਤੇ 54ਏ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਸੜਕ ਜਾਂ ਚੌਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਥਾਨਕ ਸਰੀਰ ਜਾਂ ਟਰੱਸਟ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇ ਕਿ ਮਾਲਕੀ ਹਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ।

81(e) ਮੁਮਤਾਜ਼ ਅਹਿਮੀ ਬਾਬੀ ਸਈਦਾ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (1996) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 516 ਵਿੱਚ, “ਵੇਸਟ” ਦੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

"17. ਸ਼ਬਦ ‘ਵੇਸਟਿਡ’ ਨੂੰ ਬਲੈਕਸ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (6ਵੀਂ ਐਡਨ.) ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ 1563 ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਵੇਸਟਿਡ; ਨਿਸ਼ਚਿਤ; ਅਰਜਿਤ; ਸੈਟਲ; ਸਰਬਸੰਪੂਰਣ; ਪੂਰਾ। ਜਦੋਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕ, ਵਰਤਮਾਨ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਹਿੱਤ;

ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਸਿਰਫ ਉਮੀਦ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਉਮੀਦ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵੀ ਹਿੱਤ ਵੇਸਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਵੈਬਸਟਰ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, (ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਐਡਨ.) ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ 1397 'ਤੇ "ਵੇਸਟਿਡ" ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"[ਕਾਨੂੰਨ] ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ; ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ; ਨਿਵੇਸ਼ਤ ਹਿੱਤ."

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੁਭੁਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਡੇਅਰੀ ਅਤੇ ਮਛਲੀ ਪਾਲਣ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਅਸਟੇਟਸ ਏਕੁਇਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1953 (1 ਦੇ 1954) ਅਧੀਨ ਅਸਟੇਟ ਦੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਧਿਅਸਥ ਦਾ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ? ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ਼ 9 ਅਤੇ 11 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਮਧਿਅਸਥ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਾਰੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ਤ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਧਾਰਾ 6 ਦਾ ਅਸਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਮਧਿਅਸਥ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ਤ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਤੋਂ ਵਿਛੋੜਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਮਧਿਅਸਥ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੇ ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਭਾਵ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਖਾਸ ਕਬਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹਿੱਤ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਬਸ਼ਰਤੇ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

18. ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮਠ ਪੀਅਰੀ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਕੈਲੂਰ ਰਹਿਮਾਨ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਬੇਗੂਸਰਾਇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸਰਨੂਜਾ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਥਾਕੁਰੀ (ਹੁਣ) ਨੰਬਰ 8655 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਨਿਜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ਤ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਪੂਰਵ-ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ, ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਖਾਸ ਕਬਜ਼ਾ ਦਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

19. ਲਾਬਨਿਆ ਬਾਲਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਪਟਨਾ ਸਕ੍ਰੇਟਰੀਏਟ ਵਿੱਚ, ਮਧਿਅਸਥ ਦੁਆਰਾ ਸੈਟਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਟੈਂਕ ਅਤੇ ਟੈਂਕਾਲੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ਤ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਟੈਂਕ ਵਿੱਚ ਟੈਨਿਊਰ-ਧਾਰਕ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 61(1)(ਬੀ) ਅਧੀਨ ਬਚਾਏ ਨਹੀਂ ਗਏ ਸਨ।

20. ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਹੀ, ਇੱਕ ਵਿਚੋਲੇ ਵਲੋਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਦੀ ਕੁੱਲਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 4(ਏ) ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 4(ਏ) ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹੱਟ ਅਤੇ

ਬਾਜ਼ਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਵਿਚੋਲੇ/ਮਾਲਕ ਵਲੋਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

'ਵੈਸਟ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੇ ਵੈਸਟ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

8(1). ਜੇ. ਐਸ. ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2011) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 570, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ:

"20. 'ਵੈਸਟ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਬਲੈਕਸ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (6ਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ) ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ 1563 ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਵੈਸਟ; ਨਿਸ਼ਚਿਤ; ਅਰਜਿਤ; ਸੈਟਲ; ਅਟੱਲ; ਪੂਰਾ। ਅਟੱਲ ਮਾਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ; ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ; ਕਿਸੇ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਦੁਆਰਾ ਹਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।"

ਅਧਿਕਾਰ 'ਵੈਸਟ' ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਆਨੰਦ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਹਿੱਤ; ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਸਿਰਫ ਉਮੀਦ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਭਰ ਹਿੱਤ ਇੱਕ ਵੈਸਟ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਤਸਵੀਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਵੈਬਸਟਰ ਦੀ ਕੰਪ੍ਰਿਹੈਂਸਿਵ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਐਡੀਸ਼ਨ) ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ 1397 ਤੇ, 'ਵੈਸਟ' ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ :

ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਇੱਕ ਮਾਲਕੀਅਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ; ਪੂਰਾ; ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ; ਵੈਸਟ ਹਿੱਤ।"

(ਦੇਖੋ: ਮੋਸਾਮਤ ਬੀਬੀ ਸਈਦਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਦਿ. ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1996 ਐਸ.ਸੀ. 1936 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰ.527, ਪੈਰਾ 17)

21. ਸ਼ਬਦ "ਵੈਸਟ" ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਆਨੰਦ ਦਾ ਇੱਕ ਤੁਰੰਤ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ, ਇਸ ਸ਼ਬਦ "ਵੈਸਟ" ਨੇ "ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰ" ਦਾ ਅਰਥ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਇੱਕ "ਵਾਜਬ" ਜਾਂ "ਸੈਟਲ ਉਮੀਦ" ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਅਜਿਹੀ "ਸੈਟਲ ਉਮੀਦ" ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਕਾਰਨ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹੀ "ਸੈਟਲ ਉਮੀਦ" ਜਾਂ ਤਥਾਕਥਿਤ "ਵੈਸਟ ਅਧਿਕਾਰ" ਨੂੰ ਜਨਹਿੱਤ ਅਤੇ ਸੁਵਿਧਾ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। (ਵੇਖੋ: ਹਾਵੜਾ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੰਗਾ ਰੋਪ ਕੋ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ (2004) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 663.

22. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, "ਵੇਸਟਿਡ ਰਾਈਟ" ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਕਰਾਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵੇਸਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿਹਿਤਾਰਥ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਰਸ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।"

82. ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਸਹੀ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਵੇਸਟਿੰਗ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਵਾਰਡ ਜਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵੇਸਟਿੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਮਾਨਤਾ ਲੈਪਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜਦੋਂ ਤੁਰੰਤਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਵਾਰਡ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 17(1), 17A(3A) ਵਿੱਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵੇਸਟਿੰਗ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

83. ਇਹ ਸੈਟਲਡ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿਹਿਤਾਰਥ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿਹਿਤਾਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 24(2) ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਢਾਲ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਦੇਰੀ ਵਾਲੀ ਤਕਨੀਕਾਂ, ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਧਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕਾਨੂੰਨ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਅਦਾਲਤੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਜੋ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਾਇਮਾ ਫੇਸੀ ਕੇਸ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਅਧੀਨ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ, ਬਿਨਾਂ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਛਤਰੀ ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

84. ਕਈ ਫੈਸਲੇ ਹਨ ਜੋ ਜਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਮੀਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਾ ਮਿਲਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਹੁਣ ਉਹ ਦਾਵੇਦਾਰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ, ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਲੱਭੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

85. 'ਨੇਮੋ ਦੇਬੇਤ ਬਿਸ ਵੇਕਸਾਰੀ ਪ੍ਰੋ ਉਨਾ ਏਟ ਈਡੇਮ ਕੌਸਾ' ਦੇ ਅਧਿਕਤਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਤੇ ਉਸੇ ਕਾਰਨ ਲਈ ਦੋ ਵਾਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਬਰੂਮ, ਲੀਗਲ ਮੈਕਸਿਮਜ਼ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ:

“ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਪਾਰਟੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਹੀ ਸਵਾਲ ਮੁੜ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਾਡੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਉਪਾਯ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 24 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਲਏ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੇਸਟਿੰਗ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਅੰਤਿਮ ਹੈ। ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਕੱਢੀ ਗਈ ਅਪਵਾਦ ਜਦੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 24(1)(ਕ) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਵਾਰਡ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਰਫ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਧਾਰਾ 17(1) ਜਾਂ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਐਕਟ 1894 ਅਧੀਨ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਵੇਸਟਿੰਗ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ.II ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ: 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਤੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ:

86. ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ.1 ਨਾਲ ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸਵਾਲ ਹੈ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਜੋ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹਾਂ, ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ "ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ" ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਪੰਚਨਾਮਾ ਖਿੱਚ ਕੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਜਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਸਾਧਾਰਣ ਨਿਯਮ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਜਮੀਨ 'ਤੇ, ਕਬਜ਼ਾ ਮਾਲਕ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਨੇ ਜਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ

ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਨੂੰ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸਨੂੰ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰਹਿਣ ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਭੌਤਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਝ ਨਿਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਜਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਕਾਸ਼ਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ ਰਾਜ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ ਰਾਜ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਪੰਚਨਾਮਾ ਉਲੀਕਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਢੰਗ ਹੈ।

87(ਅ). ਬਲਵੰਤ ਨਾਰਾਇਣ ਭਗਦੇ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਡੀ. ਭਗਵਤ & ਓਰਸ.,

87(a). (1976) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.700 ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸੀ। ਨਾ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 48(1) ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

"28. ਅਸੀਂ ਸਾਡੇ ਭਰਾ ਉੱਤਵਾਲੀਆ, ਜੀ. ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਤਰਕ ਨਾਲ ਵੀ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਰਾ ਉੱਤਵਾਲੀਆ, ਜੀ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਆਰਡਰ XXI ਦੇ ਨਿਯਮ 35, 36, 95 ਅਤੇ 96 ਅਧੀਨ 'ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ' ਅਤੇ 'ਅਸਲ' ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਵਿਤਰਣ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ 'ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ' ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਰਾ ਉੱਤਵਾਲੀਆ, ਜੀ. ਨੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਅਥਾਰਿਟੀਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫੀ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ, 1894 ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਨਿਰਣਾਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੇ ਗਏ ਅਰਥ ਵਿੱਚ 'ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ' ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਨਾ ਹੀ ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੋ ਐਕਟ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵੇਸਟਿੰਗ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਿਵੇਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸਮ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਕੀ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਖਤ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਅਤੇ ਡ੍ਰਮ ਦੀ ਥਾਪ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਇੱਥੇ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਚੂੰਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬੰਜਰ ਪਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਫਸਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨਾ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਹਿੱਸਾ ਬੰਜਰ ਅਤੇ ਕਾਸ਼ਤਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸੀ। ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕੰਮ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਾਬਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਾਬਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਵਾਲੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਕਾਬਜ਼ਦਾਰ ਜਾਂ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਕਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇ।

"8(b). ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਏ.ਵੀ. ਅਫਜ਼ਲ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੁਆਰਾ ਐਲ.ਆਰਜ਼., (1996) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 259, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਲੈਣ ਨੂੰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ/ਪੰਚਨਾਮਾ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਈਨ

ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਹਿਦਾ ਕੀਤਾ:

"8(c). ਬੰਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਿਟੀ, ਬੰਦਾ ਬਨਾਮ ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਅਗਰਵਾਲ & ਓਰਸ. (2011) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 394 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਹਿਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੰਚਨਾਮਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਹੀ ਜਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਵੱਡੇ ਖੇਤਰਫਲ ਦੀ ਜਮੀਨ ਦਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਹਰ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਜਮੀਨ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਚਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਖਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਕੰਮ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਜਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਲੈਣ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

"37. ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਨਿਰਣੇ ਹਨ:

i) ਜੇ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਖਾਲੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਪੰਚਨਾਮਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਮੰਨੀ ਜਾਏਗੀ।

ii) ਜੇ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਫਸਲ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਇਮਾਰਤ/ਢਾਂਚਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਚ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਮਾਰਤ/ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇਦਾਰ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ 'ਚ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੰਚਨਾਮੇ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਲੈਣੇ ਪਵੇਗੇ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ/ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਇਨਕਾਰ ਨਾਲ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ ਕਿ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

iii) ਜੇ ਖਰੀਦ ਵੱਡੇ ਖੇਤਰਫਲ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ/ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਹਰ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ 'ਚ ਉਚਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਲੈਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗਾ।

87(d). ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ & ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਮੱਕਲਾਹਸਮੀ ਅੰਮਲ & ਅਨਜ (1996) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 269, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ: "ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਏ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੇਵਲ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ, ਪੰਚਨਾਮਾ ਰਾਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰਿਤ ਫਾਰਮ ਹੈ।" ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ:

"9. ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਥਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਮਾਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨਾਮ 26 ਸਤੰਬਰ, 1986 ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰਵੇ ਨੰਬਰ 2/11 ਲਈ ਇਨਾਮ 31 ਅਗਸਤ, 1990 ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਕਬਜ਼ਾ 24 ਨਵੰਬਰ, 1981 ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 16 ਅਧੀਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਰੇ ਵਿਘਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਵੇਸਟ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ। ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਇਨਾਮ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਤੱਥ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 31 ਅਗਸਤ, 1990 ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਹਿਲੇ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਛੱਡਣ ਦੀ ਰੋਕ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਛੱਡਣ ਦੀ ਰੋਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸੀਮਾਂਕਣ ਵੀ ਧਾਰਾ 11ਏ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਧਾਰਾਵਾਂ 9 ਅਤੇ 10 ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਧਾਰਯੋਗ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਣ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇਨਾਮ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਨਾਮ ਸਿਰਫ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਹੈ। ਜੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ ਪਰ ਧਾਰਾ 28ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸਿਰਫ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ, ਪੰਚਨਾਮਾ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਮਾਨਕ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਸੰਭਵ

ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਪਿਛਲੇ ਮਾਲਕ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਗਲਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਾ 16 ਅਧੀਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।"

87(e). ਬਲਿਮਕੋਂਡਾ ਖਤਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਅਤੇ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਅਲ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1996) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 212 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਖਰੀਦ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਸਾਮਾਨਿਆ ਨਿਯਮ ਪੰਚਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਪੰਚਨਾਮਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਵਾਲਗੀ ਦੇਣਾ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਮੋਡ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ:

"4. ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖਰੀਦ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1976 ਤੱਕ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਸ੍ਰੀ ਪਾਰੇਖ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਥਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਖਰੀਦ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਸਾਮਾਨਿਆ ਤਰੀਕਾ ਪੰਚਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਪੰਚਨਾਮਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਵਾਲਗੀ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਬਜ਼ਾ ਰੱਖਣਾ ਸਿਰਫ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

5. ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ, ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਫਿਰ ਸ੍ਰੀ ਪਾਰੇਖ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸੰਸਥਾ ਇੱਕ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਉਪਲਬਧ ਸੀ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦ ਲਈ ਹੋਣੀ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਵਾਬੀ-ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੋਲ 482 ਕਨਾਲ 19 ਮਰਲੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਉਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਖਰੀਦ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

87(ਐਫ). ਪੀ. ਕੇ. ਕਾਲਬੁਰਨੀ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਕਰਨਾਟਕ & ਓਰਸ. (2005) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 489, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਾਲੀ ਅਤੇ ਬੇਕਬਜ਼ਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀਕ ਕਬਜ਼ਾ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਾਲੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਤੀਕ ਕਬਜ਼ਾ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੇਸਟ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 48 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

87(ਜੀ). ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਹਿਰਾਵਤ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਹਰਿਆਣਾ & ਓਰਸ. (2012) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 792, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

“28. ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬੰਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ, ਬੰਦਾ ਬਨਾਮ ਮੋਤੀਲਾਲ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਓਰਸ. ਵਿੱਚ ਨਿਕਾਲੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਿਚਕਿਚਾਹਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ 28.11.2008 ਨੂੰ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦ ਕਲੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਇਨਾਮ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਪਾਰਸਲਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਫਸਲਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕੋ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ

ਸਰਵੇ ਨੰਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨ (ਕੁੱਲ ਮਾਪ 214 ਏਕੜ 5 ਕਨਾਲ ਅਤੇ 2 ਮਰਲੇ) ਦਾ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਮਨੁੱਖੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਸੀ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਬੰਜਰ ਪਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਫਸਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਜਾ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ।

87(h). ਵਿੱਚ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਭੰਡਾਰ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ, ਸਰਕਾਰ ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ., ਦਿੱਲੀ & ਓਰਸ. (2009) 10 SCC 501, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੱਡੇ ਖੇਤਰਫਲ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪੰਚਨਾਮਾ ਖਿੱਚ ਕੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀਯੋਗ ਹੈ।

87(i). ਵਿੱਚ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਰਮਾ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ & ਓਰਸ. (2010) 13 SCC 158, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ:

"85. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, 'ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ' ਦਾ ਭਾਵ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੀ ਅਰਥ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਬਹੁਤ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅੰਤਿਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਪੰਚਨਾਮਾ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਵੀ ਅੰਤਿਮ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਪੱਖੋਂ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ 20.07.1993 ਨੂੰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਚਨਾਮਾ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪੇਪਰ ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੈਟਲਡ ਲਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੱਡੇ ਖੇਤਰਫਲ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੰਚਨਾਮਾ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀਯੋਗ ਹੈ। [ਵੇਖੋਸੀਤਾ ਰਾਮ ਭੰਡਾਰ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ, ਸਰਕਾਰ ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ., ਦਿੱਲੀ (2009) 10 SCC 501].

86. ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਨਾਮਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੈਂਸਰੀ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਇੱਕ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਵੇਂਕਟੇਸ਼ਵਰ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਿਜ਼ ਨੂੰ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਗੋਲਡਨ ਹਿੱਲ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਏ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਬੀ ਇਸੇ ਕਾਰਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਚਨਾਮਾ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

87(j) ਵਿੱਚ ਐਮ. ਵੈਂਕਟੇਸ਼ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੈਂਗਲੋਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਆਦਿ (2015) 17 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ:

"17. ਇਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਜੈ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਸਿੰਘਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, ਮਹਾਵੀਰ ਬਨਾਮ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਸੰਸਥਾ, ਗਿਆਨ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਗੋਪਾਲਾ, ਮੀਰਾ ਸਾਹਨੀ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਅਤੇ ਟਿਕਾ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ 12 ਸਾਲ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਬੀ.ਡੀ.ਏ., ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਖਿਲਾਫ ਵਿਰੋਧੀ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰ ਸਕਣ। ਜਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਦੇ ਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਇਹ ਦਲੀਲ ਵੀ ਸਿਰਫ ਨੋਟਿਸ ਲਈ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੈਟਲ ਹੈ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪੰਚਨਾਮਾ ਖਿੱਚਣਾ ਹੈ ਜੋ ਬੀ.ਡੀ.ਏ. ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਸਬੂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰਨਤਾ ਤੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਟੀ.ਐਨ. ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਏ. ਵਿਸਵਾਮ ਅਤੇ ਲਾਰਸਨ & ਟੂਬਰੋ ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ, ਬੀ.ਡੀ.ਏ. ਨੂੰ ਪਰਯਾਪਤ ਸਮਰਥਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਮੋਡ ਸੀ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

87(ਕ). ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵੇਲਾਯਨ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ & ਓਰਸ. (2015) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 325 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੋਟੋਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਵੇਲਾਯਨ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਚਨਾਮਾ ਖਿੱਚਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਸਵੀਕਾਰਿਤ ਮੋਡ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜੇ ਪੰਚਨਾਮਾ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਪੰਚਨਾਮਾ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਤਾਂ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 114 ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਦਾ ਮੁਫਤ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਇੱਕ ਫੋਟੋ ਅਸਲ/ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾ ਸਕਦੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਸਬੂਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਕੇ ਫੋਟੋ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਪੰਚਨਾਮਾ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

87(1). ਰਘੁਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਹਿਰਾਵਤ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰਾਜ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਪੰਚਨਾਮਾ ਖਿੱਚ ਕੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹੀ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

87(m). ਨਰਮਦਾ ਬਚਾਓ ਅੰਦੋਲਨ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ & ਅਨੁ. ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2011 ਐਸ.ਸੀ. 1989, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੱਭ ਸਕੇ ਅਤੇ ਡੀ.ਵੀ.ਡੀਜ਼. ਅਤੇ ਸੀ.ਡੀਜ਼ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਇੰਦੌਰ ਦੇ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਜੱਜ ਨੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਤਰੀਕਾ ਸੰਦਿਗਧ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਬਜ਼ਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪ ਸਕਦੀ। ਭਾਵੇਂ ਆਰਡਰ XXVI ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ ਅਧੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਬਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਮੁੜ ਦਾਖਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਰਮਦਾ ਬਚਾਓ ਅੰਦੋਲਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਤੱਥਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਰਵਵਿਆਪੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਏ ਡੀ.ਵੀ.ਡੀ/ਸੀ.ਡੀ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਬਹੁਤ ਮੁੱਲ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਦਾਖਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੰਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

88. ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਕਈ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚਿਆ, ਬੰਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ, ਬੰਦਾ ਬਨਾਮ ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਅਗਰਵਾਲ [(2011) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 394], ਕੁਝ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੰਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਾਲੀ ਹੈ, ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਜਾ ਕੇ ਇੱਕ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੰਚਨਾਮਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਫਸਲ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ, ਨੋਟਿਸ ਸੀ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਵੱਡੇ ਖੇਤਰਫਲ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹਰ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। 'ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ' ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ, ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹਾਂ

ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ, ਕਾਫੀ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਤੁਰੰਤ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਖਾਸ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਗਾਂਹ ਵਿੱਚ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਜਾਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ, ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ।

89. ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵੇਲਾਕਸਨ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ [(2015) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 325] ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਜੇ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ, ਫੈਟੋਆਂ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁੜ ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਬਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸੈਟਲ ਕੀਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਓਵਰਰੁਲਡ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਰੀ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ.III:

ਕੀ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਪੁਰਾਣੇ/ ਬਾਰਡ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਿਊਂਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ?

90. ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਪੁਰਾਣੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਵੀ ਬਾਰਡ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦਾ ਲਾਭਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਿਊਂਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

91. ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਤਰਕ, ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਾਭਾਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਹੈ, ਕੁਆ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਦਹਾਕੇ ਦੇ 20ਵੀਂ ਸਦੀ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਵਿਵਿਧ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਾਹਮਣੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਸਮੇਤ ਅਤੇ ਕਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ ਤੇ ਉਠਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ, ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਗੇੜਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚੁਣੌਤੀ, ਦਹਾਕਿਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਮੁੜ ਜਿਊਂਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਛਤਰੀ ਹੇਠ ਰੱਖਣਾ।

92. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਵੇ ਦੀ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ, ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਮਹਾਵੀਰ & ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ & ਇੱਕ ਹੋਰ, ਨੰਬਰ SLP (C) ਨੰ. 26281/2017, ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਤਾਰੀਖਿਤ 8.9.2017 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੀ ਜੋ 'ਰਾਇਸੀਨਾ ਪਹਾੜੀਆਂ' ਨਾਮਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ 'ਲਿਊਟੀਅਨਜ਼ ਜ਼ੋਨ' ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ।

93. ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਮਹਾਵੀਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਹੋਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਲੈਚਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਉਪਾਯ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 24 ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਜਾਂ ਮੁਰਦਾ ਦਾਵਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਿਊਂਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ; ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਦਾਵੇ ਜਿਊਂਦੇ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

94. ਮਹਾਵੀਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ, ਚੈਨਈ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਮੈਯਪਪਨ & ਹੋਰਾਂ [(2010) 14 SCC 309], ਅਤੇ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਦੇ ਰਾਜ & ਹੋਰਾਂ [(2017) 6 SCC 787] ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਲੈਚਸ ਉਪਾਯ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹਨ।

ਮਹਾਵੀਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਚਾਲ ਅਤੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇਰੀ ਵਾਲੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਦਾਵਾ ਜਤਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸਟੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ

ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਅਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਮਾਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਮਹਾਵੀਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਇੱਥੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਨ।

"15. ਯੂ.ਪੀ. ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਨੌਰਤੀ & ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜਵੰਤ ਸਿੰਘ & ਇੱਕ ਹੋਰ (2006) 11 SCC 464 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ/ਦਾਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੀ ਚਾਲ ਉਸ ਦੇ ਉਪਾਯ ਦੀ ਛੱਡੀ ਦੇਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ, ਉਸ ਦੀ ਚਾਲ ਜਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨਾਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਪਾਯ ਨੂੰ ਛੱਡੀ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹ ਦੂਜੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਪਾਯ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਲੈਚਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ।"

16. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਬੀਨਦਰਨਾਥ ਬੋਸ &ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ &ਹੋਰਾਂ (1970) 1 SCC 84 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

"32...2 ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜੋ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਉਚਿਤ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ, ਅਨੁਚਿਤ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਿਤ 32 ਅਧੀਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਿਤ 32 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਸੀ ਮੰਗਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਚਿਤ 32 ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾਓਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸਾਰੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਨੁ

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

95. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਧਰੱਪਾ ਬਨਾਮ ਬੀਜਾਪੁਰ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਮਿਲਕ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰਜ਼ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਡ [(2007) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 109] ਵਿੱਚ, ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਅਲ ਡਿਸਪਿਊਟਸ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 10(4)(ਏ) ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ; ਇਹ ਧਾਰਾ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਦੇਰੀ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਘਾਤਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 10(4ਏ) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ 6 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਮੁਰਦਾ ਦਾਅਵੇ ਮੁੜ ਜਿਉਂਦੇ ਨਾ ਹੋਣ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਾਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤ ਗੁੰਮ ਹੋ ਜਾਣ ਜਾਂ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਰੱਪਾ (ਉੱਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"29. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਦੋਂ ਆਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10(4)(ਏ) ਅਤੇ (ਡੀ) ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਕਟ ਧਾਰਾ 10(1)(ਸੀ) ਜਾਂ (ਡੀ) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਜੇਕਰ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਪੁਰਾਣਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਰਹਿਆ, ਤਾਂ ਹਵਾਲਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਮਾਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਖੋਹ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਦੇਰੀ ਘਾਤਕ ਹੋਵੇਗੀ [ਹਵਾਲੇ ਛੱਡੇ ਗਏ]।" ਨਿਰਧਾਰਤ, ਇਹ ਤਰਕਹੀਣ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 10(4A) ਦਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਜੋ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਮੁਕੇ ਹੋਏ ਦਾਵਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਿਉਂਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

30. ਧਾਰਾ 10(4A) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਛੰਟਣੀ ਸਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਆਈਡੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10(1) ਅਧੀਨ

ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਣ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਪੁਰਾਣੇ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਾ ਦਾਵਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਿਊਂਦਾ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਧਾਰਾ 10(4A) ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕਾਮਿਆ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪ੍ਰੋਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਐਸਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਸ਼ਬਦ ਆਉਂਦੇ ਹਨ "ਜਾਂ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਵਿਵਾਦ (ਕਰਨਾਟਕ ਸੰਸ਼ੋਧਨ) ਐਕਟ, 1987 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਜੋ ਵੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ". ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਕਾਰਨ ਕਾਰਵਾਈ 7.4.1988 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ, ਕੁਝ ਵਾਧੂ ਸਮਾਂ ਦੇਣਾ ਪੜਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸਰਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਕਾਮਿਆ ਨੇ 1.10-1987 ਨੂੰ ਛੰਟਣੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜੇ ਧਾਰਾ 10(4A), ਜੋ 7.4.1988 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਸੀ, ਨੇ ਕੇਵਲ ਇਹ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ 1.04-1988 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਖਲ ਕਰਨੀ ਪਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਕੇਵਲ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਹੀ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਅਤੇ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਉਚਿਤ ਸਮਾਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ 7-4-1988 ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਛੰਟਣੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 7-4-1988 ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਨ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਭਾਵੇਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਰਾਹਤ ਜਾਂ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਕ੍ਰਮਣਕਾਲੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਸਮਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਗੁਆ ਨਾ ਦੇਣ, ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇ ਜਦੋਂ ਨਵੀਂ ਰਾਹਤ ਜਾਂ ਰਾਹਤ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

31. ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 10(4A) ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਜਾਂ ਮੁਕੇ ਹੋਏ ਦਾਵਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਿਊਂਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਪਰ ਕੇਵਲ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਦਾਵੇ ਧਾਰਾ 10(4A) ਵਿੱਚ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਜਿਊਂਦੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ "ਜਾਂ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਵਿਵਾਦ (ਕਰਨਾਟਕ ਸੰਸ਼ੋਧਨ) ਐਕਟ, 1987 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਜੋ ਵੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ" ਨੂੰ "ਉਸ ਨੂੰ ਛੰਟਣੀ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਛੰਟਣੀ ਜਾਂ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ" ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਉਹ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 7-4-1988 ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੌਰਾਨ ਛੰਟਣੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਉਪਚਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ 7-4-1988 ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ ਲਈ। ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ਬਦ "ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਵਿਵਾਦ (ਕਰਨਾਟਕ ਸੰਸ਼ੋਧਨ) ਐਕਟ, 1987 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੈ" ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ 7-4-1988 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਮਾਪਤੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 10(4A)।

96. ਫਾਲਤੂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਭਾਵੇਂ ਸਮਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਲਕਸ਼ਮਨ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ [(2005) 8 SCC 709] ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ:

"9. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਧਾਰਾ 137, ਦ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਆਰਟੀਕਲ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਜਾਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਲਈ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ. ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਵਾਧੂ ਵਿੱਚ. Spl ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਫਸਰ, ਬੰਗਲੌਰ ਬਨਾਮ ਠਾਕੋਰੇਦਾਸ, ਮੇਜਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ., ਏਆਈਆਰ 1994 ਐਸਸੀ 2227 ਆਈ.ਟੀ. ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"3. ਸਵੀਕਾਰਿਓ, ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਣ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੇ ਉੱਠਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12(2) ਅਧੀਨ ਸੀ। ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੇ ਉਪ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਕਰਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਸੋਧੀ ਗਈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਅਧੀਨ, ਉਪ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ, 1 ਸਤੰਬਰ, 1970 ਤੋਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਨਤੀਜਤਨ, ਉਪ-ਧਾਰਾ 3(ਬੀ) ਦੇ ਕਾਰਨ

ਉਕਤ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਨਾਲ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਣ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ. ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ। ਉਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਪ-ਧਾਰਾ 3(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕੰਮ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਲੇਖ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 137 ਅਧੀਨ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਲੇਖ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਕਲੋਜ਼ (ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 18(3)(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਜਵਾਬੀ-ਦਾਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਚੂੰਕਿ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਸੀ। ਚੂੰਕਿ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਅਥਾਨੀ,(1969) lLLJ615SC ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਲਟ ਗਿਆ ਸੀ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਕੇਰਲਾ ਸਟੇਟ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਸਿਟੀ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਪੀ ਕੁਨਹਾਲੀਉੰਮਾ, 1977] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 996 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਰਕ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਸਮਰਥਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਨਾਟਕ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਦਾਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਾਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਨਾਮ ਜਾਂ ਇਨਾਮ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਛੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਵਾਲਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਪਰ ਜਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਦਾਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲਈ ਆਪਣਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹਵਾਲਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦਾਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਧੂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ।

10. ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ, ਆਰਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਇੱਕ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਟੁਕੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਆਰਾਮ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਪਲਬਧ ਅਧਿਕਾਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਸਰਗਰਮ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਰਨ ਦੇ ਉੱਦਮ ਦੇ ਉੱਚਿਤ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਲਾਗੂਕਾਰੀ ਲਈ ਭਾਲ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੇਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

97. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਪੁਰਾਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਬਾਰੇ, ਕੋਈ 'ਜੰਨੀ-ਕਮ-ਲੇਟਲੀ' ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਉਹ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ (ਦਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਉਸ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ), ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਦਾਵਾ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਦਾਵੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਸੌਂ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਜਿਊਂਦੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ; ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਨੀਂਦ ਤੋਂ ਅਚਾਨਕ ਜਾਗਣ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਜਮੀਨ ਦੇ ਦਾਵਿਆਂ ਅਤੇ ਘਰਾਂ/ਢਾਂਚਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸੰਭਵਤ: ਕਬਜ਼ਾ ਦੁਬਾਰਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਕੀਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਜਿਹੇ ਦਾਵੇ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਮਨੋਰੰਜਨ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ।

98. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਿਤ ਮਤ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 24 ਨੂੰ ਮੁਰਦਾ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਦਾਵਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਿਊਂਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਮਾਮਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੱਕ ਲੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਹਾਰ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਵਧਾਵੇ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਅਜਿਹੇ ਦਾਵੇ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਹੇਠ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਅਸੀਂ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਵੇਖੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਨਾਮਾ ਖਿੱਚਣ ਦੁਆਰਾ, ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹੁਣ ਫਿਰ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ ਇਹ ਮੁੜ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭੌਤਿਕ

ਕਬਜ਼ਾ ਅਜੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਦਾਵੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣਾਤਮਕ ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ ਕਰਨਗੇ। ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਦਾਵਾ ਨਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਪਿਛਲੇ ਦੌਰ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ। 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟ ਜਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਦਾਵਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਜਿਊਂਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੰਚਨਾਮਾ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੰਚਨਾਮਾ ਖਿੱਚਣ ਦੁਆਰਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਬਹਾਨੇ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁੜ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

99. ਧਾਰਾ 24 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਗਲਤ ਸਲਾਹ ਵਾਲੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਗਲਤ ਮੋਟੀਵੇਟ ਕੀਤੀਆਂ ਦੇਰੀ ਵਾਲੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਕੱਠੇ। ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸਦੇ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵਾਂਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਦੋਵੇਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼/ਕਾਰਨ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ/ਦਾਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

100. ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬਾਸੀ ਜਾਂ ਮੁਰਦਾ ਦਾਵੇ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਨਿਆਇਕ ਜਾਂਚ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ। ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਹਨਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ/ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜਿਥੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ/ਦਾਵੇ ਗੁਆ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ/ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹਨ, ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਿਊਂਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਅਨਿਆਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਰੁਕਾਵਟ ਆਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਬਾਸੀ ਦਾਵੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣਾ ਕਦੇ ਵੀ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਅਤੇ, ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ, ਇਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਜਾਣਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. IV ਅਤੇ V ਬਾਰੇ ਰੀ:

101. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. IV ਅਤੇ V ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗੇਸ਼ ਨੀਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ ਨਗਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਤੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 101 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਛੱਡੇ ਗਏ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਫਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਢੱਕੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੀ ਖਾਰਜੀ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲਤਾ ਅਤੇ “ਐਕਟਸ ਕਿਊਰੀਆ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰਾਵਾਬਿਟ” ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਅਤੇ ਇਸਦਾ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(3) 'ਤੇ ਅਸਰ।

102. ਯੋਗੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ ਨਗਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ:

“11. 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਸਾਫ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਟੇ ਜਾਂ ਇੰਜੰਕਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰੁਕੀ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 19(1) ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਦੀ ਪਬਲਿਕੇਸ਼ਨ ਲਈ ਸੀਮਾਂਕਣ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇਰੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 69(2) ਲਈ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਸਮਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ, ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 69(2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਮੁੱਢਲੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇਰੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ ਕਿ ਉਹ ਅਵਧੀ ਜਾਂ ਮਿਆਦ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਸਟੇਅ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰੋਕੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਸੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਟੇਅ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ। ਅਜਿਹੇ casus omissus ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਪਦਮ ਸੁੰਦਰਾ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਟੀ.ਐੱਨ. (2002) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 533.

12. 1894 ਦੇ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ I ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ 1984 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਰਾਹੀਂ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਣ ਦੌਰਾਨ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 6(1) ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਧਾਰਾ 11-ਏ ਨੂੰ ਵੀ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ 1984 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ 68 ਦੁਆਰਾ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ, ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਵਿੱਚ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਅਣਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦ ਸਪਸ਼ਟ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਜਾਂ ਟਕਰਾਅ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤੋਂ ਵਿਚਲਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਛੱਡ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਗਈ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾਵਾਂ 6 ਅਤੇ 11ਏ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਸੀਮਾ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੌਰਾਨ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 3-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵ ਰਾਜ (2014) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 564 ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੋਗੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ & ਓਰਸ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓਰਸ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਏ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਸਮੇਂ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ & ਓਰਸ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵ ਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਰੁਕਿਆ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀਅਤ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ 'ਐਕਟਸ ਕਰੀਆ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰਾਵਾਬਿਟ' ਮੈਕਸਿਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਸਰ

103. ਜ਼ਮੀਨਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਕੇਵਲ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਸਬੰਧੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਠਾਉਂਦਿਆਂ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਮੂਲ ਅਵਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਅਤੇ ਅਣਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤਦੋਂ ਹੀ ਅਸਤਿਤਵ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ 'ਦੇਬਿਤੁ ਇਨ ਪ੍ਰੈਜੈਂਟੀ' ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ

ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਅਧੀਨ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਧਾਰਾ 17(1) ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਉੱਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣ।

104. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਕਬਜ਼ੇ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਯਥਾਵਤ ਰਹਿਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਲ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਭ ਕੁਝ ਠਹਿਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਚਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਗ਼ੈਰ-ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਯੋਗ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਏ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜਮੀਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਅਤੇ ਗੁਣ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਰੱਦ ਅਤੇ ਬਚਾਉ ਸੈਕਸ਼ਨ 114 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6(e) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਮੰਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਹੈ।

105(ਅ). ਐੱਬੀ ਰਾਮ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਵੱਲੋਂ ਐਲ.ਆਰਜ਼. ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1997) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 421, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ "ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਰੁਕਾਵਟ" ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰਤ ਅਰਥ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

"9. ਇਸ ਲਈ, ਬੀ.ਆਰ. ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਓ.ਆਈ. ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ 37(1989) ਡੀ.ਐਲ.ਟੀ. 150 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਸਪਸ਼ਟ ਹਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਲਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ: ਕੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਵੀ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਲਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਪਿੱਛੇ ਰੱਖਣੇ ਪੈਂਦੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਾਮਲੇ ਨਿਪਟਾਏ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਯੂਸੁਫਭਾਈ ਨੂਰਮੋਹਮਦ ਨੇਂਦੋਲੀਆ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ AIR1991SC1523; ਹੰਸਰਾਜ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1993) 4 ਜੇ.ਟੀ. 360; ਸੰਗੱਪਾ ਗੁਰੂਲਿੰਗੱਪਾ ਸੱਜਣ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1994) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 145; ਗਾਧੀ ਰਣਾਰਾਮ ਗਮਨ ਸਾਖੀਜਮਰਾਜੀ ਲਿਮਿਟੇਡ; ਇਤਿਆਦੀ ਇਤਿਆਦੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਜੇ.ਟੀ 1993] 1 ਜੀ; ਨਾਰਾਯਣਸਵਾਮੀ ਰੈੱਡੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਵੱਲੋਂ ਐਲ.ਆਰਜ਼. ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜੇ.ਟੀ (1991) 312 ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਨਾਰਾ ਬੇਗਮ ਇਤਿਆਦੀ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਓ.ਆਈ. ਅਤੇ ਹੋਰ.(1986) 1 ਐਪੇਕਸ ਡੈਕ 6.ਸ਼ਬਦ "ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ" ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ। ਜਦੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 5-ਏ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਅਧੀਨ ਹੋਲਡ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 5-ਏ ਅਧੀਨ

ਜਾਂਚ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਅਧੀ

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

105(b). ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2010) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 17 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ :

“72. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਸਟੇ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਟੇ ਚਾਲੂ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਜਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਵਮਾਨਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖਿੱਚੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਸਟੇ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ/ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ।”

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

105(c). ਸ਼ਿਵ ਰਾਜ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲੰਬਿਤ ਸੀ ਤਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੋਈ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਪਿਛਲੇ 7 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਿਵ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਲੀਸੀਟਰ ਜਨਰਲ ਦੀ ਰਾਏ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਕੁਲਰ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ।

105(d). ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੁਰੇਸ਼ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਗੁਲਾਮ ਚਿਸਤੀ (1990 1 SCC 593, ਵਿੱਚ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਮਿੱਤਲ ਬਨਾਮ ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਪੁਨੀਆ (1988) 4 SCC 284, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ:

“17. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 'ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ' ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੋਰੇਟੋਰੀਅਮ ਦੀ ਅਵਧੀ ਖਤਮ ਹੋਈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਮਰਹੂਮ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਅਜਿਹਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰੇਗਾ। 'ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਤਾਰੀਖ' ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਲਟਕਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 15 ਜੁਲਾਈ 1972 ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਪਤਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੇ 'ਅਜਿਹੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ 15 ਜੁਲਾਈ 1972 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਕਿਸੇ ਤਾਰੀਖ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਸਲ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਸ਼ਬਦ ਜਦੋਂ ਇੱਕੋ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇੱਕੋ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਅਰਥ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਦਰਭ ਹੋਰ ਕੁਝ ਸੁਝਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਖਿਆ ਸ਼ਬਦ 'ਸ਼ੁਰੂਆਤ' ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 'ਅਜਿਹੀ' ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨੂੰ ਬੇਕਾਰ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਤੀਜੀ ਗੱਲ, ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਮਿੱਤਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਲਈ ਗਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦਮੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 39 ਦਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ ਪਰ ਜੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਲੰਬਾ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਿਲੇਗੀ। ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਖਿਆ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਲੰਬਾ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਤੱਕ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 39 ਦਾ ਲਾਭ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਸੀਂ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।”

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

105(e). ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਿਆਮ ਸੁੰਦਰ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ & ਅਨਰ. (2001) 8 SCC 24, ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਜਾਂਚਣਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਹਟਾਉਣਾ ਨਾ ਬਣਾਏ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"28. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਉਭਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦੀ ਰੱਦ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਵਿਧਾਨਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਧਾਨਕਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਵਿਧਾਨਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਹਟਾਉਣਾ ਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਅਪੀਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸਤਿਤਵ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੋਵੇ ਕਿਉ ਅਪੀਲ ਵਿਚਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਜੋ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਪਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਸਲ ਹਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵੀ ਹੈ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਦੇ ਅਸਲ ਜਾਂ ਨਿਯਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿਛਾਂਹ-ਖਿੱਚੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਇਰਾਦਾ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਇੱਕ ਮੂਰਤੀ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਪਿਛਲਾ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਝਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇਸਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਸੋਧ ਐਕਟ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸੋਧ ਐਕਟ ਹੋਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਨਵੀਂ ਬਦਲੀ ਧਾਰਾ 15 ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਪੇਰੈਂਟ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਐਕਟ 1995 ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਜੋ ਸੱਜੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਅਤੇ ਇਹੀ ਹੈ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਵੀ (ਸ੍ਰੀਮਤੀ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹੁਕਮ ਚੰਦ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1996 ਐਸ.ਸੀ 3525 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਦਲੀ ਗਈ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ 15 ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਦੇ ਰੀਡਿੰਗ 'ਤੇ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ. ਅਸੀਂ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਹਾਂ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੋਲਡ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 15 ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਦਿਖਾਓ ਕਿ ਇਹ ਪਿਛਾਖੜੀ ਹੈ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਜਾਂ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ. ਸਾਡਾ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਪ੍ਰੀਮਪਸ਼ਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

105(f). ਦਾਊ ਦਯਾਲ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਿਆ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1959 ਐਸ.ਸੀ. 433, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਦੁਰਭਾਗਿਆਪੂਰਣ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਵਪਾਰੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਮਾਮਲਾ ਫੌਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ:

"6.ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਅੰਦਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰੁਖ ਕਰਨਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਗਾਊਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਅੰਦਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਖਿਲਾਫ। ਹੁਣ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰੀਏ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਦੁਰਭਾਗਿਆਪੂਰਣ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਵਪਾਰੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਮਾਮਲਾ ਫੌਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।" (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

105(g). ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੁਰਾ ਮੈਥਿਊ ਬਨਾਮ ਕਾਰਡੀਓ ਵਾਸਕੁਲਰ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ, (2014) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 62, ਦਾਊਦਯਾਲ (ਉੱਪਰੋਕਤ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

"29. ਸੈਕਸ਼ਨ 473 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

473. ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ। - ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੰਜਾਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

37. ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀਮਾਂਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਗ਼ ਕੁਝ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਸੰਜਾਣ ਲੈਣਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੱਕੀ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ਾਲਕ ਤੱਤ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿ ਕੋਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਸੰਜਾਣ ਲਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਇੱਕ ਮਿਹਨਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਾਂ ਅਭਿਯੋਜਨ ਏਜੰਸੀ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਦਾਖਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਭਿਯੋਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਤੌਰ ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸੀਮਾਂਕਣ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਬਿੰਦੂ ਉਹ ਤਾਰੀਖ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸੰਜਾਣ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਾਂ ਅਭਿਯੋਜਨ ਏਜੰਸੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਦਯਾ ਉੱਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ; ਸਿਸਟਮਿਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ, ਸੀਮਾਂਕਣ ਦੀ ਅਵਧੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਜਾਣ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਮਿਹਨਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨਿਵਾਰਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਸਮਰਥ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੰਜਾਣ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਦੇਰੀ ਇੱਕ ਮਿਹਨਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਤਰੀਕਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 468 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਸ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜੋ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਣਾ ਦੇਵੇ। (ਯੂ.ਪੀ. ਪਾਵਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਅਯੋਧਿਆ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮਿਸ਼ਰਾ)।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

106. ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਜਿਉਂ ਦਾ ਤਿਉਂ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਰਕਮ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਰਾਜ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮੂਲ ਸਿਦਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਕਿਸੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਉਹ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਬਹਾਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਸੈਟਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ

ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸਿਦਾਂਤ “ਕੋਮੋਡਮ ਐਕਸ ਇੰਜੂਰੀਆ ਸੂਆ ਨੇਮੋ ਹੈਬੇਰੇ ਦੇਬੇਟ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਸੁਵਿਧਾ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 'ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਇੰਸਾਫ਼ੀ ਦੇ ਇੰਜੰਕਸ਼ਨ ਜਾਂ ਸਟੇ ਆਰਡਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਲਾਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਇਸ ਦੀ ਨੀਤੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਬਢਾਉਣਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਵਾਲੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਫਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

107. ਸੁਰੇਸ਼ ਚੰਦਰਾ ਬਨਾਮ ਗੁਲਾਮ ਚਿਸਤੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜੇ ਮੁਕੱਦਮਾ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਚਲਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੱਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਲਾਭਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੱਕਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ:

108. ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਸਟੇ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਾ ਕੱਢਣਾ ਇੱਕ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸੰਸਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ, ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਸਟੇ ਦੌਰਾਨ ਬਿਤਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਜੋਂ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਮੁਕ ਗਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਵਿਧਾਨ ਨੇ ਧਾਰਾ 19(7) ਵਿੱਚ ਸਟੇ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਚਾਹਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਟੇ ਅਤੇ ਇੰਜੰਕਸ਼ਨ ਦੇ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੌਰਾਨ ਬਿਤਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ। ਧਾਰਾ 19 ਦਾ ਨਵਾਂ ਐਕਟ 1894 ਦੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 69(2) ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਟੇ ਇੰਜੰਕਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਬਿਤਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ। ਧਾਰਾ 69 ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਬਿਆਜ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

109. ਅਸੀਂ ਸੰਸਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਮਿੰਟਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਰਕਾਰ/ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖ ਹੈ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਨਾ ਲੱਪਸ ਹੋਵੇ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਸਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੰਗੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਧਿਨਿਯਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੂਜੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਠਹਿਰਾਅ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਜੋੜਨਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੇ ਵੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਵੈਧ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਜੋੜਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ casus omissus ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਧਾਰਾ 19 ਅਤੇ 69 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਠਹਿਰਾਅ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ casus omissus ਹੈ ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਇਹ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਾਂਗ ਛੱਡਣ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 69 ਵਿੱਚ ਵੀ। ਧਾਰਾ 24 ਜਿਵੇਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਫਲਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੋਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਠਹਿਰਾਅ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ

ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਢਿੱਲ ਕਾਰਨ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਲਟਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੇ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ। ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਬਾਹਰ ਨਾ ਕੱਢੇ ਜਾਣ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਾ ਮੰਨਣਾ ਅਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮੰਗਣ ਜਾਂ 2013 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਲੈਪਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

110. ਸ਼ਿਵਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਛੱਡਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ। ਕਰਨੈਲ ਕੌਰ (ਸੁਪਰਾ), ਅਤੇ ਬਾਲਾਜੀ ਨਗਰ ਰੈਸੀਡੈਂਸ਼ੀਅਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਕਹੇ ਜਾ ਸਕਦੇ।

111. ਜ਼ਮੀਨਦਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਪਦਮਾ ਸੁੰਦਰ ਰਾਓ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ, (2002) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 533 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ:

"12. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਸਬੰਧੀ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਥਰਾ ਸਿਦਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਰਕ ਹੈ। ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੱਭਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੋਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। "ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਯੂਕਲਿਡ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ"। ਜੱਜ ਲਰਨਡ ਹੈਂਡ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਪਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕੁਝ ਕਲਪਨਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ”। (ਦੇਖੋ ਲੀਹਾਈ ਵੈਲੀ ਕੋਲ ਕੋ. ਬਨਾਮ ਯੈਨਸੇਵੇਜ 218 ਐਫ.ਆਰ. 547)। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਫਿਲਿਪ ਟਿਆਗੋ ਦੇ ਗਾਮਾ ਆਫ ਵੇਦੇਮ ਵਾਸਕੋ ਦੇ ਗਾਮਾ (1990)1ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.277 ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ।

13. ਡਾ. ਆਰ. ਵੇਂਕਟਾਚਲਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਡਿਪਟੀ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਆਦਿ [1977] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 392 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵ-ਧਾਰਣਾ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਜਾਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਰਥ ਦੀ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦੇ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਭੇਸ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

14. ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ। ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ, ਸੋਧਣਾ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਦੇਖੋ ਰਿਸ਼ਭ ਅਗਰੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪੀ.ਐਨ.ਬੀ ਕੈਪੀਟਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ [2000]ਜੇ.ਸੀ.ਸੀ.1555]. ਵਿਧਾਨਕ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ ਨਿਆਇਕ ਕੈਸੂਇਸਟਿਕ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ)ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ। ਧਾਰਾ 11(1) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਰਸਿਮਹਾਇਆਹ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੰਦਜੁਦਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ, ਸਮਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਧਾਰਾ 6(1) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 6(1) ਦੀ ਉਪਧਾਰਾ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਨਿਰਧਾਰਤ

ਸਮਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੁਆਰਾ ਵੀ। ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

15. ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਦੋ ਸਿਦਾਂਤ - ਇੱਕ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸਟੈਚਿਊਟ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ - ਸੁਥਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਸਿਦਾਂਤ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਸਪਸ਼ਟ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਟੈਚਿਊਟ ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੱਭਿਆ ਜਾਵੇ ਪਰ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਟੈਚਿਊਟ ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਅਤੇ ਹਰ ਕਲਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਲਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ 'ਤੇ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਨਿਰਮਾਣ ਪੂਰੇ ਸਟੈਚਿਊਟ ਦਾ ਸੁਸੰਗਤ ਅਧਿਨਿਯਮ ਬਣਾਏ।

ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕਲਾਜ਼ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਨਿਰਮਾਣ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜੀਬ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, "ਇੱਕ ਅਣਉਚਿਤ ਨਤੀਜਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ", ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਨਕਵਰਟਸ, ਐਲ.ਜੇ., ਨੇ ਆਰਟੇਮਿਓਉ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰੋਕੋਪਿਓਉ (1966 1 ਕਿਊ ਬੀ 878) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, "ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਿਰਮਾਣ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਤਾਂ ਸਟੈਚਿਊਟ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ"। ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਮੰਸ਼ਾ ਨੂੰ "ਹਰਾਉਣਾ" ਅਤੇ "ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਨਤੀਜਾ" ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ "ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਜ਼ੋਰ ਲਾਉਣਾ" ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਸਪਸ਼ਟ ਮੰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਨਿਰਮਾਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। [ਪਰ ਲਾਰਡ ਰੀਡ ਵੱਲੋਂ ਲੁਕ ਬਨਾਮ ਆਈ.ਆਰ.ਸੀ. 1966 ਏਸੀ 557 ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪੰਨਾ 577 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ: "ਇਹ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਡੇ ਡਰਾਫਟਿੰਗ ਦਾ ਮਿਆਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਉਭਰਦਾ ਹੈ।"]

16. ਤਾਰੀਖ਼ ਦੇਅਰਸਿਸ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਲੀਲ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਕੇ.ਸੀ. ਘੁੰਮਣ ਗਰੇਇੰਦਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ 22.6.1979 ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 1984 ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਨਾਕਾਮੀ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਕੀਤੀ ਜਿੱਥੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸਟੇ ਜਾਂ ਇੰਜੰਕਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਿਆਂ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਦਮਾ ਸੁੰਦਰ ਰਾਓ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸੀ; ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਨ. ਨਰਸਿੰਘਾਇਆਹ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕਰਨਾਟਕ, (1996) 3 ਐਸਸੀਸੀ 88 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਕਰਨਾਟਕ ਬਨਾਮ ਡੀ.ਸੀ. ਨਾਂਜੁਦਾਇਆਹ, (1996) 10 ਐਸਸੀਸੀ 619 ਵਿੱਚ, ਸਮਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਮਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਤਾਰੀਖ਼ ਤੋਂ ਚੱਲੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਪਦਮਾ ਸੁੰਦਰ ਰਾਓ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 6(1) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ, ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਉਹ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਹੀ ਬਾਹਰ ਕ ਸੀਮਾ ਦੇ. ਅਧਿਕਤਮ 'ਐਕਟਸ ਕਿਊਰੀ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰੈਵਬਿਟ' ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ.

17. ਨਰਸਿਮੱਈਆ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਨੰਜੁਦਈਆ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ), ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਓਵਰ-ਰੋਲਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਏ.ਐਸ. ਨਾਇਡੂ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਆਕਸਫੋਰਡ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ”

ਪਦਮ ਸੁੰਦਰਾ ਰਾਓ (ਸੁਪਰ) ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਿਆਦ ਮੰਨੀ ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ 1894. ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਾਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ; ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀ ਐਨ. ਨਰਸਿਮਈਆ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ, (1996) ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 88. ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਨਾਮ ਡੀ.ਸੀ. ਨੰਜੁਦਈਆ, (1996) 10 SCC 619,

ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਮਾਂ ਮਿਆਦ ਚੱਲ ਸਕੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ. ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਪਦਮ ਵਿੱਚ ਸੁੰਦਰਰਾਓ (ਸੁਪਰਾ), ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਧਾਰਾ 6(1) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ, ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰਡਰ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸਟੇਅ ਅਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਬਾਰੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਚੱਲਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ, ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸੇਵਾ; ਉਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ.

112. ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪਦਮਾ ਸੁੰਦਰ ਰਾਓ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਮਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੀ ਛੋਟ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਕਾਮਨ ਲਾਅ ਦੇ ਮੈਕਸਿਮਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਕੀ ਇਰਾਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦਾ ਸੀਮਾ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਦਮਾ ਸੁੰਦਰ ਰਾਓ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਚਿੰਤਤ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਕਹੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਵੱਖਰੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

113. ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰਾਮਾ ਗ੍ਰਾਈਂਡਰਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2013) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 746 ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਸਿਓਮ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2009) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 121 ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਸ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਾਮਨ ਲਾਅ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਉੱਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ:

"9. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਰਾਜ ਦੇ ਕਰਜ਼ ਨੂੰ ਵਸੂਲ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਹਨ। ਰਾਜ ਦਾ ਕਰਜ਼ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਰਾਜ ਜਾਂ ਰਾਜਾ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਰਜ਼; ਕਰਜ਼ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। [ਦੇਖੋ ਐਡਵਾਂਸਡ ਲਾ ਲੈਕਸੀਕਨ ਪੀ. ਰਾਮਨਾਥਾ ਅਯਿਯਰ (3ਜੀ ਐਡਨ.), ਪੰਨਾ 1147]। ਅਜਿਹੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਕਰਜ਼ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 13 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਅਨੁਚਛੇਦ 372 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਹ ਸਿਦਾਂਤ, ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਉਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਬਚਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇੱਕ ਕਰਜ਼ ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੰਪਤੀ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਚਾਰਜ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 372 ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਅਰਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਾਜ ਦੇ ਕਰਜ਼ ਉੱਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

10. ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਉੱਤੇ ਹਾਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਝੁਕਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਹਵਾਲਾ ਇਥੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਰ ਦੇਣਦਾਰ ਦੀ ਸੰਪਤੀ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਕਾਇਆ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਚਾਰਜ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

114. ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਹ ਸਿਦਾਂਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਹ ਸਿਦਾਂਤ ਜੋ ਕਿ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕੇਵਲ ਉਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨੂੰ ਸੰਕੇਤ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

115. ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਪਿਛਲੇ ਨਿਰੀਖਣ ਜੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਅਨੁਮਾਨਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਖੁਦ ਇਸ ਮੈਕਸਿਮ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ "ਐਕਸਪ੍ਰੈਸਿਓ ਯੂਨੀਅਸ ਐਸਟ ਐਕਸਕਲੂਸਿਓ ਅਲਟੇਰੀਅਸ"। ਇਸ ਮੈਕਸਿਮ ਨੂੰ ਮੈਰੀ ਐਂਜਲ ਬਨਾਮ ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਰਾਜ (1999) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 209 ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਹੱਦ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋਣਾ, ਇਹ ਨਿਸਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੈਕਸਿਮਾਂ ਦੀ 2013 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਗੂਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੈਰੀ ਐਂਜਲ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ:

"19. ਹੋਰ, ਅਧਾਰਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਮੈਕਸਿਮ "ਐਕਸਪ੍ਰੈਸੀਓ ਯੂਨੀਅਸ ਐਸਟ ਐਕਸਕਲੂਸੀਓ ਅਲਟੇਰੀਅਸ" ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਡੀਨ ਬਨਾਮ ਵੀਜ਼ੇਨਗ੍ਰੰਡ (1952) 2 ਕਿਊਬੀਡੀ 120 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਈਨ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦੱਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮੈਕਸਿਮ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਖਰਕਾਰ ਇਹ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ, "ਐਕਸਕਲੂਸੀਓਨਿਸ" ਨੂੰ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਭਾਰ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੋਲਕੁਹੌਨ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰੁਕਸ (1887) 19 ਕਿਊਬੀਡੀ 400 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪੈਸੇਜ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੋਂਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਸੱਦਾ ਲਾਇਆ-"ਮੈਕਸਿਮ 'ਐਕਸਪ੍ਰੈਸੀਓ
ਯੂਨੀਅਸਐਸਟਐਕਸਕਲੂਸੀਓਅਲਟੇਰੀਅਸ' ਸਾਨੂੰ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਮੈਕਸਿਮ ਬਾਰੇ ਅਦਾਲਤ ਹੇਠਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਲਸ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਕਹੀ ਗਈ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਇਹ ਅਕਸਰ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਸੇਵਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਖਤਰਨਾਕ ਮਾਲਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇਸਨੂੰ ਅਧਿਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਐਕਸਕਲੂਸੀਓ ਅਕਸਰ ਬੇਧਿਆਨਤਾ ਜਾਂ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਕਸਿਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਅਸੰਗਤੀ ਜਾਂ ਅਨਿਆਇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਇ ਵਿੱਚ, ਇੱਥੇ ਮੈਕਸਿਮ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਅਸੰਗਤੀ ਅਤੇ ਅਨਿਆਇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਵੇਗੀ, ਅਤੇ 1920 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(1) ਨੂੰ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਵਿੱਚ ਚਲਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

116. ਸਹਾਇਕ ਏ.ਸੀ.ਸੀ.ਈ., ਕੋਲਕਾਤਾ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਤੰਬਾਕੂ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ, (1972) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 560, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"30. ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਨਿਯਮ ਦੇ ਨਿਯਮ 10-ਏ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਨੂੰ ਕੋਲਕਾਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਨਿਯਮ 10ਏ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਲਾਗੂਤਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਇਸ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਿਯਮ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਢੰਗ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਉਸ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਮੈਕਸਿਮ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ: "ਐਕਸਪ੍ਰੈਸੀਓ ਯੂਨੀਅਸ ਐਸਟ ਐਕਸਕਲੂਸੀਓ ਅਲਟੇਰੀਅਸ।" ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਿਲਸ, ਜੇ., ਨੇ ਕੋਲਕੁਹੌਨ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰੁਕਸ (1888) 21 ਕਿਊ.ਬੀ. ਡੀ. 52 ਵਿੱਚ ਇਸਾਰਾ ਕੀਤਾ ਇਹ ਮੈਕਸਿਮ "ਅਕਸਰ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਸੇਵਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਥੱਰ ਇੱਕ ਖਤਰਨਾਕ ਮਾਲਕ ..." ਨਿਯਮ ਇਸ ਮੂਲ ਸਿਦਾਂਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਨਿਯਮ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰੇ ਨਾ ਕਿ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਰੂਰੀ ਸੰਕੇਤ ਦੁਆਰਾ ਮਨਾਹੀ ਦਾ ਨਿਯਮ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਕਿਸੇ ਕਰਤਵਿਆ ਦੇ ਨਿਰਵਾਹ ਲਈ ਇਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਿਯਮ 52 ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ, ਨਾ ਤੋ ਉਸ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਿਯਮ ਨੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਵਿਸਥਾਰਤ

ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮੇਂ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਥੇ ਕੋਈ "ਮੁਲਾਂਕਣ", ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਨਿਯਮ 104 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਵਾਨੁਮਾਨਿਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਜੇ ਕਰਦਾਤਾ ਮੰਗ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ ਅਧਿਕ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਣਦੇਖੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਬਾਕੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 104 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ, ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਜਾਂ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ, ਜੋ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਨਾਹੀ ਜਾਂ ਮੈਂਡੇਮਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਜੋ ਕਾਮਨ ਲਾਅ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਮਿਲੇ ਹਨ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਹਟਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ ਦੇਣ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ।

ਅਸੰਭਵਤਾ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ

117. ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ; ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਬਾਰ-ਬਾਰ, ਲਗਾਤਾਰ ਰਿੱਟ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ, ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਸਟ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਕਈ ਮਾਮਲੇ ਵੇਖੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਪ੍ਰਯਾਸ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਨਕਾਰਤਮਕ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਨਵਾਂ ਦੌਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਮੁੱਦਾ ਮੁੜ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਯਾ ਤਾਂ ਉਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ। ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਘੋਰ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਖੁਦ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ, ਚੂੰਕਿ ਇਹ 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ', ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਕੇ, ਜਾਂ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਪੰਚਨਾਮਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਲਈ, ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲੈਪਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ; ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਆਇਕ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਨਾਮਾ ਆਦਿ ਬਣਾ ਕੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 24 ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ, ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੇ ਖੁਦ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ, ਜਾਂ ਕਿ ਉਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਵਰਤਮਾਨ ਜਨਹਿਤ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਲੋੜੀਂਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਭਾਉਣਾ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਆਵਹਾਰਿਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਚਾਅ ਨਾਲ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

118. ਸ੍ਰੀ ਪਟਵਾਲੀਆ ਨੇ 'ਲੈਕਸ ਨੈਨ ਕੋਗਿਟ ਐਡ ਇਮਪੋਸਿਬਿਲੀਆ' ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਕ ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਉਹ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿੰਦੀ ਰਵੱਈਏ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਕਾਰਨ; ਇਹ ਇਕ ਸੈਟਲਡ ਪ੍ਰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਅਸੰਭਵ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਕਸਿਮ 'ਇਮਪੋਸਿਬਿਲੀਅਮ ਨੁੱਲਾ ਓਬਲਿਗਾਤੀਓ ਐਸਟ' ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬਚਾਅ

ਲਈ ਆਉਣਗੇ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੰਦਰ ਕਿਸ਼ੋਰ ਝਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਬੀਰ ਪ੍ਰਸਾਦ (1999) 8 ਐਸਸੀਸੀ 266 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"13. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਇਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕੇਵਲ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਚੈਪਟਰ XXVI-E ਦੇ ਨਿਯਮ 6 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੰਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਕ ਚੋਣ ਪਟ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ. ਇਹ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੈ ਸਲਾਮਤੀ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਕਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਫਿਰ ਇਸਨੂੰ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੰਗ ਨਹੀਂ। [ਲਾਹੇ ਨਾਲ ਦੇਖੋ: ਨਜ਼ੀਰ ਅਹਿਮਦ ਬਨਾਮ ਕਿੰਗ ਸਮਰਾਟ; ਰਾਓ ਸ਼ਿਵ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. v. ਵਿੰਧਿਆ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 1954 CriLJ 910 ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸਿੰਘਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ Ors. [1964] 4 ਐਸਸੀਆਰ 485. ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਿਰਫ 16.5.1995 ਤੱਕ ਖੁੱਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਸ਼ਾਮ 4.15 ਵਜੇ ਤੱਕ (ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਘੰਟੇ) ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਯਮ 6 (ਸੁਪਰਾ) ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜੱਜ ਜਾਂ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਇਹ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕੇਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਮਨੋਨੀਤ ਚੋਣ ਜੱਜ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਿਵਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੈਂਚ ਅਤੇ ਮੋਸ਼ਨ 16.5.1995 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 3.15 ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪਲਬਧ ਸਨ, ਮੌਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ "ਕੋਰਟ ਨਹੀਂ ਬੈਠੇਗੀ ਬਾਕੀ ਦਿਨ" ਦੁਪਹਿਰ 3.15 ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਸੰਭਵ-ਅਸੰਭਵ ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੋ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਇਸ ਦੌਰਾਨ 16.5.1995 ਨੂੰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਘੰਟੇ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼, ਅਦਾਲਤ ਸੀ 16.5.1995 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 3.15 ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੰਦ ਹੋਇਆ।

119. ਮੋਹਮਦ ਗਾਜੀ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2000) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 342 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ:

"6. ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕੁਇਟੀ ਦਾ ਮੈਕਸਿਮ, ਭਾਵ, ਐਕਟਸ ਕੁਰੀਆ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰਾਵਾਬਿਟ - ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ, ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਮੈਕਸਿਮ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਸਮਝ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਨਿਸਚਿਤ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਮੈਕਸਿਮ ਹੈ, ਲੈਕਸ ਨੈਨ ਕੋਗਿਟ ਐਡ ਇਮਪੋਸਿਬਿਲੀਆ - ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਹ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਉਹ ਸੰਭਵ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਮ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸੰਭਵਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਰੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਉਸ ਆਮ ਅਪਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਮੈਕਸਿਮਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਤਾਰਾਪਦਾ ਦੇ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ [1988] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 118 ਅਤੇ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਐਨ.ਐਮ.ਡੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ [1996] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1154 ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।"

120. ਸ੍ਰੀ ਪਟਵਾਲੀਆ ਨੇ ਰੋਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੈਕਸਿਮ 'ਨੇਮੋ ਟੇਨੇਟੂਰ ਐਡ ਇਮਪੋਸਿਬਿਲੀਆ' (ਕੋਈ ਵੀ ਅਸੰਭਵ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬੱਧਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ) ਦੀ ਵੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹੈ। ਦਾਵੇਦਾਰ/ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ/ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਭਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਹ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲੈਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰੋਧ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲੈਣ ਤਾਂ ਉਹ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਿਰੋਧ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਰੈਫਰੈਂਸ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

121. ਸਿੱਖਿਅਤ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਅਲ ਫਾਈਨਾਂਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕੈਨਨੋਰ ਸਪਿੰਨਿੰਗ ਅਤੇ ਵੀਵਿੰਗ ਮਿਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ (2002) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 54 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ:

"30. ਲੈਟਿਨ ਮੈਕਸਿਮ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਫੈਸਲੇ 'ਲੈਕਸ ਨੋਨ ਕੋਗਿਟ ਐਡ ਇਮਪੋਸਿਬਿਲੀਆ' ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਆਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਵੀਕਾਰਤੀ ਵਿੱਚ "ਇੰਪੋਟੈਂਸੀਆ ਐਕਸਕਿਊਸਟ ਲੇਗੇਮ" ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਹ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਉਹ ਸੰਭਵ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਅਜੇਤੂ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰੋਮਨ ਮੈਕਸਿਮ “ਨੇਮੋ ਟੇਨੇਟੂਰ ਐਡ ਇਮਪੋਸਿਬਿਲੀਆ” ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਜੁਲਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਰੂਮਜ਼ ਲੀਗਲ ਮੈਕਸਿਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਹਾਲਤ ਦਾ ਵਰਣਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-"

"ਇਹ, ਫਿਰ, ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਹੈ ਜੋ ਵਿਆਪਕ ਵਿਅਵਹਾਰਕ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਇੰਪੋਟੈਂਸੀਆਐਕਸਕਿਊਸਟਲੇਗੇਮ; ਜਿਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਜਾਂ ਚਾਰਜ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਦੇ ਉਸ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵੀ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ (ਡੀ) : ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਰਜ ਦੀ ਅਸੰਭਵਤਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਠਾਇਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਜਦੋਂ ਫਰਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੰਭਵਤਾ ਦੀ ਕਾਰਜ ਦੀ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਬਹਾਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਕਾਰਗੋ ਦੇ ਕੰਸਾਈਨੀਜ਼ ਨੂੰ ਡਾਕ ਹੜਤਾਲ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਂਪਟਲੀ ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਅਨਲੋਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਨਲੋਡ ਕਰਨ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਨਲੋਡ ਕਰਨ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਫਰਜ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ 'ਲੈਕਸ ਨੈਨ ਕੋਗਿਟ ਐਡ ਇਮਪੋਸਿਬਿਲੀਆ' ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਲਿੰਡਲੇ, ਐਲ.ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ: "ਅਸੀਂ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਫਰਜ਼ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਾਰਨ ਅਸੰਭਵ ਹੈ।"

122. ਵਿੱਚ ਐਚ.ਯੂ.ਡੀ.ਏ. ਬਨਾਮ ਬਾਬੇਸਵਰ ਕਾਨਹਾਰ (2005) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 191 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ:

"ਜੋ ਕੁਝ 30.10.2001 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਕਲੋਜ਼-4 ਵਿੱਚ ਤਹਿਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸੰਚਾਰ ਹੈ। ਇਹ 28.11.2001 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਐਚ.ਯੂ.ਡੀ.ਏ. ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੇ 01.12.2001 ਅਤੇ 02.12.2001 ਨੂੰ ਬੰਦ ਹੋਣ ਅਤੇ 30.11.2001 ਨੂੰ ਡਾਕ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਤਰਕ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਰ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਅਗਲੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਐਸਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਦੇਖੋ ਸੰਬਾਸਿਵਾ ਚਾਰੀ ਬਨਾਮ ਰਾਮਸਵਾਮੀ ਰੈੱਡੀ (1898) (8) ਮਦਰਾਸ ਲਾਅ ਜਰਨਲ 265)। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਅਧੀਨ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਹ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਛੁੱਟੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ 'ਤੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਗਲੇ ਕੰਮ ਵਾਲੇ ਦਿਨ 'ਤੇ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੇ ਨਿਰਵਾਹ ਲਈ ਇੱਕ ਅਵਧੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਅਵਧੀ ਇੱਕ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਉਸ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ ਇਹ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਦਫਤਰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਕੰਮ ਦੇ ਨਿਰਵਾਹ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। (ਦੇਖੋ ਹੋਸੇਨ ਅਲੀ ਬਨਾਮ ਦੋਨਜ਼ੇਲ) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ 5 ਕੈਲ 906। ਹਰ ਇਨਸਾਫ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਹੋਰਥਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਧੀਨ ਸਿਧਾਂਤ ਹਨ lex non cogit ad impossibilia (ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ) ਅਤੇ actus curiae neminem gravabit (ਅਦਾਲਤ ਦਾ

ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਏਗਾ)। ਉਪਰੋਕਤ (ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

123. ਇਨ ਰੇ: ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸ਼ੀਅਲ ਪੋਲ, (1974) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 33 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ:

"....."

(v) ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮੈਕਸਿਮ ਇੰਪੋਟੈਂਟੀਆ ਐਕਸਕਿਊਸਟ ਲੇਗਮ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੈਕਸਿਮ ਨਾਲ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਨਾਨ ਕੋਗੀ ਐਡ ਇੰਪੋਸਿਬਿਲਾ। ਇੰਪੋਟੈਂਟੀਆ ਐਕਸਕਿਊਸਟ ਲੇਗਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਅਜੇਤੂ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇੰਪੋਟੈਂਟੀਆ ਮਾਫ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਹ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਉਹ ਸੰਭਵ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। "ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਚਾਰਜ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਦੇ ਉਸ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਆਮ ਤੌਰ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।" ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਅਸੰਭਵ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਗਵਾਨ ਦਾ ਕੰਮ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੈਧ ਬਹਾਨਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿੱਥੇ ਭਗਵਾਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਸੰਭਵਤਾ ਕਾਰਨ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। (ਦੇਖੋ ਬਰੂਮ ਦੇ ਲੀਗਲ ਮੈਕਸਿਮਜ਼ 10ਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਪੀ.ਪੀ. 1962-63 ਅਤੇ ਕ੍ਰੇਇਜ਼ ਆਨ ਸਟੈਚੂਟ ਲਾ ਛੇਵੀਂ ਐਡ. ਪੀ. 268").

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

124. ਸਟੈਂਡਰਡ ਚਾਰਟਰਡ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਐਨਫੋਰਸਮੈਂਟ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ 2005 (2) ਐਸ.ਸੀ 2622, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੈਕਸਿਮ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਹ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਸੰਭਵ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ "ਇੰਪੋਟੈਂਟੀਆ ਐਕਸਕਿਊਸਟ ਲੇਗਮ"। ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮੂਲ ਸਿਦਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਕੋਈ ਅਸੰਭਵਤਾ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਅਸੰਭਵ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦੇ।

125. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੇ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮਹਾਨਵਾਂ ਦਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 31 ਜਾਂ 24 ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਪਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਅਸਰ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ/ਦਾਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ 'ਤੇ, ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਹ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ 'ਅਸੰਭਵਤਾ' ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਫਿਤਰਤ ਦੁਆਰਾ ਪਰ ਉਪਰੋਕਤ ਪਹਿਲੂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਨ ਦੀ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਜਾਂ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ। ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੀ ਨਾ-ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਜੋ ਸੰਭਵਤਃ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ।

ਮਹਾਨਵਾਂ “nullus commodum capere potest de injuria sua propria” ਭਾਵ ‘ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ’।

126. ਲੇਖਕ ਬਰੂਮ, ਲੀਗਲ ਮੈਕਸਿਮਜ਼ ਵਿੱਚ, ਮਹਾਨਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

“ਟੈਂਡਰ। ਫਿਰ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਰਜਾਈ ਪਰਿਆਪਤ ਰਕਮ ਦਾ ਟੈਂਡਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਬਲੈਕਮੇਲ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਇਨਕਾਰ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦਾ; ਕਿਉਂਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਰਜਾਈ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੰਗਿਆ ਜਾਵੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਟੈਂਡਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਲਈ ਦਾਵੇ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਅਤੇ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਅਵਰੋਧ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ (y)।"

ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਰਕਮ ਦਾ "ਟੈਂਡਰ" ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਦਾਵੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਵਰੋਧ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

127. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਤੱਥਾਕਥਿਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਿਦ□ਸ਼ਿਆ, ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ/ਦਾਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨਾਲ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ "ਟੈਂਡਰ" ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਢੰਗ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਲਿਪਤ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨਾਲ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਟੇ/ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਜਿਸ ਨੇ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ 'ਅਜੀਬ ਦੇ ਘੇਰੇ' ਵਿੱਚ ਲਿਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਹੁਣ ਇਹ ਦਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹੁਣ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਲੇਖਕ ਬਰੂਮ, ਮਹਾਨਵਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ: "ਹੋਰ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਹਾਨਵਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਸਿਦਾਂਤ ਵਿੱਚ, ਮਹਾਨਵਾਂ ex dolo malo non oritur action ਨਾਲ ਨੇੜਲਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਵੀ ਆਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਅਧਿਆਇ ਨੌਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਮਹਾਨਵਾਂ, ਦਰਅਸਲ, ਉੱਸ ਉੱਪਰ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ; ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ, ਚੂੰਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੇਈਮਾਨੀ 'ਤੇ ਦਾਵਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ; nemo ex proprio dolo consequitur actionem; ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ, frustra legis auxilium quaerit qui in legem committit (8)।"

ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ

128. ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਹਾਵਰੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 'ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ' ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਹਰਬਰਟ ਬਰੂਮ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਕਿਤਾਬ "ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁਹਾਵਰੇ ਦਾ ਚੋਣ" ਵਿੱਚ, ਲੇਖਕ ਨੇ ਉਕਤ ਮੁਹਾਵਰੇ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਹੈ:

"ਇਹ ਮੁਹਾਵਰਾ "ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਸਮਝ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ; ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਨਿਸਚਿਤ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਹੈ" (ਐਨ). ਇਸ ਦੇ ਵਰਤਣ ਨਾਲ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਟਿਲਤਾ ਕਾਰਨ ਬਹਿਸ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁੜ-ਮੁੜ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ (ਓ); ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਫੈਸਲਾ ਨੰਕ ਪ੍ਰੋ ਟੰਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ (ਡੀ)।"

129. ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਲੰਬਿਤਤਾ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਲੰਬਿਤਤਾ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮਾਮਲਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ

ਚਾਹੀਦਾ' ਅਰਥਾਤ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਸੁਵਿਧਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। "ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।" ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭ ਜਾਂ ਗਲਤ ਲਾਭ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਰੁਗਨ ਪਨਾਇਅਰ ਬਨਾਮ ਨਮਰਦਾ ਬਾਲੂ ਸਸਮਲ ਅਤੇ ਅਨਜ. ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1961 ਐਸ.ਸੀ. 1353 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

"……ਭਾਰਤੀ ਟ੍ਰੱਸਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 90 ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿੰਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ: (1) ਬੰਧਕ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੰਧਕ ਧਾਰਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਾਭਾਨਵਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; (2) ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਭ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ (3) ਲਾਭ ਉਹਨਾਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ, ਉਦਾਹਰਣ (ਸੀ) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਬੰਧਕ ਧਾਰਕ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਦਾਇਤਵ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾਇਤਵ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫਿਦਾਇਨ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਟ੍ਰੱਸਟੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰੱਸਟ ਤੋਂ ਲਾਭ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਦੇ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਤੀਨੀ ਮੁਹਾਵਰੇ ਕੋਮੋਡਮ ਐਕਸ ਇੰਜੁਰੀਆ ਸੂਆ ਨੇਮੋ ਹਾਬੇਰੇ ਦੇਬੇਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ - ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ। ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ…….

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

130. ਜ਼ਮੀਨਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਗੁਣ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਗੁਣਹੀਣ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਵਰਾ 'ਐਕਟਸ ਕਿਊਰੀਆ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰਾਵਾਬਿਟ' ਉਸ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਪੀੜਤ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਦਾਂਤ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਅਣਹਕਦਾਰ ਜਾਂ ਅਨਿਆਇਆ ਲਾਭ ਨਿਰਪੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਟਰ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੁਆਰਾ ਸੋਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਲੋਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਟਿਕਾਊ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਦੇਰੀ ਜਾਂ ਦੂਸ਼ਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਨ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪੀੜਤਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸਿਰਫ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਪੈਂਡੀਂਗ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਵਰ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

131(a). ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੀ.ਟੀ.ਸੀ. ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (1998) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 376 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਟੇ ਖਤਮ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਇਕੁਇਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਸੈਟਲ ਕਰੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ:

"16. ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਅਤੇ ਲੂਣ ਐਕਟ, 1944 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 11AA ਨੂੰ 26 ਮਈ, 1995 ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1995 ਦੁਆਰਾ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 11A ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਡਿਊਟੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ, ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ

ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ 10% ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਤੇ 30% ਪ੍ਰਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਧਾਰਾ 11AA ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਅਤੇ ਲੂਣ ਐਕਟ, 1944 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਵਿਭਾਗ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਦੋ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਏ ਗਏ ਹਨ। ਕਾਸੀਕਾਪਿਲਾ ਹੋਜ਼ਰੀ ਮਿਲਜ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ & ਓਰਸ. 1993 (64) ਈ.ਐਲ.ਟੀ. 161(ਐਸ.ਸੀ.) ਵਿੱਚ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਟੇ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਟੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਤੱਕ 17.5% ਪ੍ਰਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ 12% ਪ੍ਰਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਰਕਮ 1 ਜਨਵਰੀ, 1985 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਦਾਇਗੀ ਤੱਕ ਵਸੂਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਉਹ ਸਾਲ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।" (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

131(b). ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੈਪੁਰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਐਲ. ਮਿਸ਼ਰਾ (2005) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 423 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਸਵਤੰਤਰ ਅਸਤਿਤਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਨਹੀਂ ਜੀਵਿਤ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

131(c). ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. (1992) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 620 ਵਿੱਚ, ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਗ੍ਰਿੰਡਲੇਜ਼ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਕੋਲਕਾਤਾ (1980) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 191 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਿਨਾ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸੱਦਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਅਣਹੱਕਦਾਰ ਜਾਂ ਅਨਿਆਇਆ ਲਾਭ ਨਿਰਪੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

13(1)(d). ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਹਾਦੇਵ ਸਾਵਲਾਰਾਮ ਸ਼ੇਲਕੇ ਬਨਾਮ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (1995) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 33 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ 'ਐਕਸ ਦੇਬਿਟੋ ਜਸਟੀਸਿਆ' ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

13(1)(e). ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦੇਵੀ ਰਤਨ & ਓਰਸ. (2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 417 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਮਾਨਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਰਮਾ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਭੁਗਤ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਨੁਚਿਤ ਲਾਭ ਨਿਰਪੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ:

"ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਇਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਗ੍ਰਿੰਡਲੇਜ਼ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਆਈ.ਟੀ.ਓ., (1980) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 191 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਭੁਗਤ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤ 'ਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਅਣਹੱਕਦਾਰ ਜਾਂ ਅਨੁਚਿਤ ਲਾਭ ਨਿਰਪੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

13(1)(f). ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 'ਐਕਟਸ ਕਿਊਰੀਆ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰਾਵਾਬਿਟ' ਦੇ ਮੈਕਸਿਮ ਨੂੰ ਕਰਨਾਟਕ ਰੇਅਰ ਅਰਥ & ਅਨਰ. ਬਨਾਮ ਸੀਨੀਅਰ ਜਿਓਲੋਜਿਸਟ, ਵਿਭਾਗ ਖਾਨਾਂ ਅਤੇ ਭੂਵਿਗਿਆਨ & ਅਨਰ. (2004) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 783 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ, ਇਸ 'ਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ :

"10. ...ਐਕਟਸ ਕਿਊਰੀਆ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰਾਵਾਬਿਟ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਗਲਤ ਸਨ; ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤੱਥ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਰੀਸਟੀਟਿਊਸ਼ਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜੋ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਨ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਅੰਤ 'ਚ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਮਾਉਂਦੀ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਭੁਗਤਦੀ, ਤਾਂ ਅੰਤ 'ਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅੰਤ 'ਚ ਧਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਸਫਲ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁੰਦਾ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਸਫਲ ਪਾਰਟੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ (ਏ) ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਅਧੀਨ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਏ ਗਏ ਲਾਭ ਦੀ ਵਾਪਸੀ, ਜਾਂ (ਬੀ) ਜੋ ਕੁਝ ਉਹ ਗੁਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਕਰਨ ਲਈ।

11. ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਦਾਲਤ, ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਨਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉੱਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਅਤੇ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖਣਿਜ ਕੱਢੇ. ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮਾਂ ਲਈ ਸ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਖਣਿਜ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ, ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਹਾਰ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸਦੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਅਦਾਲਤ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ ਉੱਸੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹੋਣਗੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾ ਕਰਦੀ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ. ਉਹ ਸਭ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੈ। ਕਿਰਾਇਆ, ਰਾਇਲਟੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਟੈਕਸ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਕੋਈ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ, ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੰਡਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਧੀਨ. ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਨਿਰਯਾਤ ਤੋਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਾਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ....."

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

131(g). ਸਿਦਾਂਤ "ਐਕਟਸ ਕਿਊਰੀਆ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰਾਵਾਬਿਟ" ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਸਮਝ ਦੇ ਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਏ.ਆਰ. ਅੰਤੁਲੇ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਐਸ. ਨਾਇਕ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1988 ਐਸ.ਸੀ. 1531 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

“83. ਇਹ ਕੇਸ ਸਾਨੂੰ ਕਾਫੀ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਪਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਅਗਰਣੀ ਰਾਜ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਆਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਉਸ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 1952 ਦੇ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 16 ਫਰਵਰੀ 1984 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬੇਕਸੂਰ। ਇਹ ਰਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ, ਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਲਈ ਦੁਰਭਾਗਿਆਪੂਰਣ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸੌਖਾ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਪੈਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਗੂੜ੍ਹੀ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਉਲਝਣਾਂ ਕਾਰਨ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬੇਕਸੂਰ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਲਾਂ ਦੇ ਜਨਤਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਗੰਭੀਰ ਬਦਲਾਅ ਅਤੇ ਕਟਾਵ ਆਇਆ ਹੈ। ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅੱਜ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਮੁੱਲ ਉਨਮੁਖੀਕਰਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮੁੱਲਾਂ ਦੇ ਚੌਰਾਹੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਾਂ। ਇਹ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਵਰਨ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਕਰਾਅਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਪਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ। ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਮਤ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਰਾਜਨੀਤਿਜ੍ਞ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇੱਕ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਉਸ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਨਿਰਣਾਯਕ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ੍ਰੀ ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮਾਨ ਅੰਤੁਲੇ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਭਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਦੁਬਾਰਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਭਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਇਸ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਲਈ 16 ਫਰਵਰੀ 1984 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਨਾਂ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਖਾਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 21 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਵਿਚਲਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਇਸ ਨੂੰ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। 16 ਫਰਵਰੀ 1984 ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 14 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇਨਕਾਰ ਕਾਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖਾਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਾਰਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਤਕਨੀਕੀ ਮਾਮਲੇ ਹੋਣ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੰਧਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨਿਆਇ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਨਿਆਇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਨਿਆਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਦਾਗ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਹ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਐਕਟਸ ਕਰੀਆ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰਾਵਾਬਿਟ"- ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ। ਇਹ ਮਹਾਨ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਸਮਝ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਨਿਸਚਿਤ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

104. ਇਹ ਸਿਖਰ ਅਦਾਲਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉੱਚ ਮੰਚ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰੋਚ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲਾਰਡ ਬਕਮਾਸਟਰ ਨੇ 1917 ਏ.ਸੀ. 170 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ:

"ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਿਵਾਏ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਤੋਂ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗੁਜਰਾਤ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ [1970]2SCR875 ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ:

ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਦਾਸੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮਾਲਕਣ, ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇਣ ਲਈ, ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਾਂਗ, ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਮਾਣ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਬਢਾਵਾ ਦੇਵੇ।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਨਿਆਇਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਗਲਤੀ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਚਿਤ ਹੈ ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਆਂਤਰਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਨਿਆਇਕ ਰਾਇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਖੁਦ ਹੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਐਲੈਕਜ਼ੈਂਡਰ ਰੌਜਰਜ਼ ਦੇ ਕੇਸ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਆਂਤਰਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਹਾਜਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਕਿਸ਼ਨ ਦੇਓ ਬਨਾਮ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ (1953) ਏ.ਐਸ.ਸੀ. 136 ਵਿੱਚ ਚਾਰ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ:

ਜੱਜ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼।

131(h) ਸਾਰਾਹ ਮੈਥਿਊ ਬਨਾਮ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਕਾਰਡੀਓ ਵੈਸਕੁਲਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ, (2014) 2 SCC 62, ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਿਕਤਮ; ਇਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ:

"39. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਰੌਸ਼ਨੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਤਮ ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਤਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭਾਰਤ ਕਾਲੇ, ਜਾਪਾਨੀ ਸਾਹੂ ਅਤੇ ਵੈਂਕਾ ਰਾਧਾਮਨੋਹਰੀ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਵਿੱਚ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਤਮ 'ਨੁਲਮ ਟੈਂਪਸ' ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ aut locus happenritregi', ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਰਦਾ। ਵਿਖੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਵੀ ਚੌਕਸੀ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨੀਂਦ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਲਾਤੀਨੀ ਮੈਕਸਿਮ 'ਵਿਜੀਲੈਂਟਿਬਸ' ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ et non dormientibus, jura subveniunt'. ਕੋਡ ਦਾ ਅਧਿਆਇ XXXVI ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦਾ ਜੋ ਕੁਝ ਖਾਸ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਡਰਾਅ ਇਸ ਅਧਿਕਤਮ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ. ਪਰ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 384 ਜਾਂ 465, ਜੋ ਘੱਟ ਹਨ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਸਮਾਜਿਕ ਨਤੀਜੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਕੀਤੀ. ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰੀ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 468 ਅਧੀਨ ਕੰਪਿਊਟਿੰਗ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਤਮ 'ਐਕਟਸ ਕਿਊਰੀ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰੈਵਿਬਿਟ' ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਝੱਲਦਾ ਹੈ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਯੋਗਤਾ ਭਾਵ ਸ਼ੱਕੀ ਜੁਰਮ ਲਈ ਮਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਇੱਕ ਮਿਹਨਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਅਧਿਆਇ XXXVI ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਧਿਕਤਮ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਸਿਰਫ਼ ਇਹਨਾਂ ਅਧਿਕਤਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਸੂਲ."

ਈ (ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

132. ਜ਼ਮੀਨਦਾਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਟੈਕਸਜ਼, ਧੁਬਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਜੂਟ ਸਪਲਾਈ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1971) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 766 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ:

"17. ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਜੋ ਕਿ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7(2) ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਿਦਾਂਤ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਕਸਿਮ ਲੈਕਸ ਨੋਨ ਕੋਗਿਤ ਐਡ ਇਮਪੋਸਿਬਿਲੀਆ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਹ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਉਹ ਸੰਭਵਤ: ਕਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੰਜੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ ਤੇ, ਰਾਜ ਨੇ ਇੰਜੰਕਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਵਿਧਤਾ ਜਾਂ ਸੋਧ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ। ਇਹ ਅਚੰਭਿਤ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਇੰਜੰਕਸ਼ਨ ਜਾਂ ਰੋਕ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਰਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਮੇਂ

ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੁਕਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਉਹ ਉਚਿਤ ਜਾਂ ਅਨੁਕੂਲ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਲਈ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ 1 ਅਗਸਤ 1963 ਨੂੰ, ਰਾਜ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਤਾਰੀਖ ਹੈ, 10 ਅਗਸਤ 1964 ਨੂੰ ਰਾਜ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਰਾਜ ਨੇ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਤੇ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 28 ਅਕਤੂਬਰ 1964 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ 28 ਜਨਵਰੀ 1965 ਨੂੰ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰਾਜ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਰਾਜ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7(2) ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਸੀ। ਰਾਜ ਨੇ ਇੰਜੰਕਸ਼ਨ ਖਿਲਾਫ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਰਾਜ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਕੋਲ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਉਪਾਯ ਸਨ। ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਰਾਜ ਨੇ ਨਿਸ਼ਕ੍ਰਿਯਤਾ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ। ਨਿਸ਼ਕ੍ਰਿਯਤਾ ਅਸੰਭਵਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੰਜੰਕਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦੇ ਕੰਮ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਆਮ ਹੜਤਾਲ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।" ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਦੀ ਗਲਤੀ ਸੀ। ਰਾਜ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਤਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਰਾਜ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਮਲਾ ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ ਤੇ ਮੁੜਿਆ।

ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਕਸੂਰ ਸੀ। ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਰਾਜ ਡਿਫਾਲਟ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 7(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਐਕਟ ਨੇ ਕਿਹਾ. ਕੇਸ ਆਪਣੇ ਹੀ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪਲਿਆ।

133. ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਨੀਰਜ ਕੁਮਾਰ ਸੈਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ, (2017) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 258 ਉੱਤੇ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ:

"31. ਇਸ ਪੈਸੇਜ ਤੋਂ ਇਹ ਗੌਰ ਕਰਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਖਿਆ ਕੋਡ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੈਕਸਿਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਸਿਦਾਂਤ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਚ੍ਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਾਰਜ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਨੀ ਨਹੀਂ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਅਸੀਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੈਕਸਿਮ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਖਲੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਭਾਗਿਆਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਲੱਗਦੇ ਸਨ, ਘਟਨਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਗੇ ਹਨ ਭੁੱਲ ਗਏ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਗੈਰ-ਚੌਕਸ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਸੁਸਤੀ ਦੇ ਵਿਲਾਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੋਚ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਭੁੱਲ ਜਾਣਾ ਇੱਕ ਗੁਣ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਸਮਾਂ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਾਗ ਕੇ ਅਤੇ ਮੈਕਸਿਮ 'ਐਕਟਸ ਕਿਊਰੀਆ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰਾਵਾਬਿਤ' ਦੀ ਛਾਂਵ ਹੇਠ ਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ।"

ਸੁਸਤੀ ਦੀ ਹੱਦ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਕਿੰਨਾ ਲਾਭ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

134. ਇੱਕ ਦਾਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਜਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੇਸ ਉਸ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੈੱਟ ਅੱਪ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਬਜ਼ਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਆੜ ਹੇਠ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਕਾਰਨ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 24 (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਰਥਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਦੇਰੀ ਵਾਲੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਲਈ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਟੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ

ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਨ ਇਹ ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ/ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੇਰੇ ਇਸ ਕੀਤੇ ਕਾਰਨ ਭੁਗਤਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਉਮਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕਰਨਾਟਕ (2006) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਇੱਕ-ਵਾਰੀ ਉਪਾਯ ਨਿਯਮਤੀਕਰਣ ਦੇ ਉਹ ਦਾਵੇਦਾਰਾਂ ਲਈ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਢਾਲ ਬਿਨਾਂ ਦਸ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਖਿਲਾਫ ਹੋਵੇਗਾ ਸਾਰੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਥਾਪਿਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਦੇ। ਇਹ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਦਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਢਾਲ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾ ਕੇ ਦੂਜੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ।

135. ਕਾਮਨ ਲਾਅ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਕੁਇਟੀ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸੌਂਦੀ ਤਰਕ ਦੇ ਨਿਯਮ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮਨਾਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਦਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਅਜਿਹੇ ਕਾਮਨ ਲਾਅ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਅਭਾਵ ਵਿੱਚ ਘਟਾਇਆ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹਨ।

136. ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਲੈ ਲੈਂਦੇ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਲਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 24 (2) ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਂ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ, ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਦੌਰਾਨ, ਜਮੀਨ ਮਾਲਕ/ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ।

137. ਜੇਕਰ ਕਬਜ਼ਾ ਨਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ, ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਜਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੈਪਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਧਾਰਾ 24(2), ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫਲ ਜਾਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਾਨੂੰਨ-ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੈ। 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਜਾਂ ਹਲਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਫਲ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ; ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਲਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਜਾਂ ਗਿਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ, 2013 ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ। ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਦਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ; ਇਸ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟਲੈਸ ਹੈ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਇਤੁਆਰਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਾਧਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

138. ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਸਮੇਂ nullus commodum capere potest de injuria sua propria ਅਤੇ actus curiae neminem gravabit ਆਦਿ ਮਹਾਨ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ

139. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਲਿਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਸੇ ਥਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਉਹ ਹੁੰਦੀ ਜੇਕਰ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ।

140(a). ਸਾਊਥ ਈਸਟਰਨ ਕੋਲ ਫੀਲਡ ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2003) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 648 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ; ਜੇਕਰ ਲਿਸ ਹਾਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਾਭ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

“26. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ‘ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। 'ਮੁਆਵਜ਼ਾ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮੂਲ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੋਧ, ਵਿਕਲਪ ਜਾਂ ਉਲਟ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਖੋਈ ਹੋਈ ਚੀਜ਼ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਕਾਰਨ ਖੋਈ ਹੋਈ ਚੀਜ਼ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ (ਦੇਖੋ ਜ਼ਕਾਰ ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰੈਵੇਨਿਊ ਬੋਰਡ, ਯੂ.ਪੀ., ਅਤੇ ਹੋਰ, : [1985] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 287। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ‘ਮੁਆਵਜ਼ਾ’ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; (i) ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ; (ii) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਲਤੀ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ; (iii) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਾਂ ਭਰਪਾਈ।

(ਦੇਖੋ ਬਲੈਕ ਦੀ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, ਸੱਤਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੰਨਾ 1351)।

ਜੌਨ ਡੀ. ਕੈਲਾਮਾਰੀ ਅਤੇ ਜੋਸਫ਼ ਐਮ. ਪੇਰੀਲੋ ਦੁਆਰਾ ਕੰਟਰੈਕਟਸ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਲੈਕ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਮੁਆਵਜ਼ਾ' ਇੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਮਿਆਦ, ਕਦੇ-ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਅਪਮਾਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜੋ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਸੱਟ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ. "ਅਕਸਰ, ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇਗਾ ਸਮਾਨ. ..... ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਗਰੀਬੀ, ਨਾਲ ਹੀ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਅਮੀਰੀ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲਈ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਹੈ. ਜੇਕਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਕਠੋਰ ਗਲਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ, ਰਿਕਵਰੀ ਦਾ ਮਾਪ ਸਖ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ, ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੁਕਸ ਵਰਗੇ ਕਾਰਕ, ਜੋਖਮਾਂ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ, ਅਤੇ ਵਿਕਲਪਕ ਜੋਖਮ ਵੰਡ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਤੋਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।"

ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ 144 ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 144 ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ, ਉਲਟ, ਸੈੱਟ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਕਾਫ਼ੀ ਚੌੜਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਨ, ਉਲਟਾ, ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੋਧ. ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਅਦਾਲਤ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅਭੇਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼, ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਲਟਾ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਾਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਸਫਲ ਹੈ ਅੰਤਰਿਮ ਪੜਾਅ 'ਤੇ. ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਪਾਰਟੀ ਪੂਰੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਾਲ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਣਾ ਸੀ ਇਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਫਲ ਪਾਰਟੀ (ਏ) ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅੰਤਰਿਮ ਅਧੀਨ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਏ ਲਾਭ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਜਾਂ (ਬੀ) ਜੋ ਗੁਆਚਿਆ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਕਰਨ ਲਈ; ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਮਹਿਸੂਸ ਨਾ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਦੂਰ, ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸੇ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਗੇ। ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਤਰਕ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਅਦਾਲਤ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਜਾਂ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਅੰਤਰਿਮ ਆਰਡਰ ਮੌਜੂਦ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਹੁੰਦੇ।

27. ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 144 ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੂਲ ਸ੍ਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਤਾਂ ਇਨਸਾਫ਼, ਨਿਆਂਪੂਰਤੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਖੇਡ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਨਿਯਮ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਹੈ। ਇਸੀ ਲਈ ਅਕਸਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 144 ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਪੂਰਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਆਪਣਾ

ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਜੈ ਬਰਹਮ ਬਨਾਮ ਕੇਦਾਰ ਨਾਥ ਮਾਰਵਾੜੀ (1923) 25 BOMLR 643 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਕਿਹਾ: “ਇਹ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 144 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਵੱਖਰਾ ਜਾਂ ਉਲਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸਿਰਫ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਹਾ ਭਾਗ. ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਮ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ ਦੇ ਲਈ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕੇਰਨਜ਼, ਐਲ.ਸੀ., ਨੇ ਰੌਜਰ ਬਨਾਮ ਕੰਪਟੋਇਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ d'Escompte de Paris, (1871) L.R. 3: “ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਵ ਇਹ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ, ਦਾ ਕੰਮ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਦਾਲਤ, ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ, ਪਰ ਦਾ ਕੰਮ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਦਾਲਤ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ, ਜੋ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕੇਸ"। ਇਹ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਗਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖ ਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਕੇ ਸਦੀਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ, ਏ.ਏ. ਨਦਰ v. S.P. ਰਥਿਨਸਾਮੀ, (1971) 1 MLJ 220 . ਅਜਿਹੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਣਗਿਣਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਲਈ ਜੋ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ 144.

28. ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਝੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਇਹ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਗਲਤ ਕੰਮ ਤੱਕ ਸੀਮਤ; 'ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ' ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੂੰਝਾਫੇਰ ਅੰਦਰ ਲਿਆ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਏ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਕਰੇਗੀ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ. ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਗਲਤ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ; ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅੰਤ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਾਉਣਾ ਟਿਕਾਊ, ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫਾਇਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੇ ਨਹੀਂ ਝੱਲਣਾ ਸੀ ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਮੂਹ।

ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ, ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ, ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਬਣਾਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਬਾਹਰ ਰੱਖੇਗਾ ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਕੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਧੀਨ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਹੀ ਸਥਿਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣਾ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਇਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅੰਤਰਿਮ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਕੀ ਹੈ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ ਅਸਲੀ ਅਤੇ ਠੋਸ ਨਿਆਂ। ਸੱਟ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਏ ਜੇਕਰ ਨਾ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣਗੇ ਤਾਂ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਇੱਕ ਫਲਦਾਇਕ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਜੂਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ ਹਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੌਕਾ ਦਾ ਤੱਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੇਈਮਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਮਨਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਦਾਲਤ ਬਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰੇ ਜਦੋਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਣੀ ਬਾਕੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਬਾਹਰ ਕੱਢੋ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ, ਫਿਰ ਮੁਕੱਦਮਾਕਾਰ ਖੜਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਨਿਗਲ ਕੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਭਾਵੇਂ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈ ਹਾਰ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ Countenanced, ਸਾਨੂੰ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ, ਜ ਰਾਏ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ

ਸਫਲ ਪਾਰਟੀ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਯੋਗ ਰਾਹਤ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਗਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ, ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਉਚਿਤ ਵਾਜਬ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਪੈਸੇ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

140(b). ਕੋਰਟ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਵਿਗ਼ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਦ੍ਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਰੀਸਟੀਟਿਊਸ਼ਨ ਦਾ ਸਿਦ੍ਧਾਂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਆਫ ਗੁਜਰਾਤ ਬਨਾਮ ਐਸਾਰ ਆਇੱਲ ਲਿਮਿਟੇਡ, (2012) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 522 ਵਿੱਚ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ:

"61. ਰੀਸਟੀਟਿਊਸ਼ਨ ਦੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਵਿਰਤੁਅਲੀ ਇੱਕ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਿਦ੍ਧਾਂਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਣਉੱਚਿਤ ਸਮ੍ਰਿਧੀ ਜਾਂ ਅਣਉੱਚਿਤ ਲਾਭ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਉਪਾਯ ਹੈ। ਇਸ ਅਵਧਾਰਨਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਕੁਝ ਲਾਭ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਉਪਾਯ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਕਰਾਰ ਜਾਂ ਟੋਰਟ ਵਿੱਚ ਉਪਾਯ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤੀਜੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਪਾਯ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੁਆਸੀ-ਕਰਾਰ ਜਾਂ ਰੀਸਟੀਟਿਊਸ਼ਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

62. ਜੇ ਅਸੀਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਉੱਤੇ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਣਉਚਿਤ ਸਮ□ੱਧੀ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ (ਦੇਖੋ ਹਾਲਸਬਰੀ ਦੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਚੌਥਾ ਸੰਸਕਰਣ, ਖੰਡ 9, ਪੰਨਾ 434)।

63. ਜੇ ਅਸੀਂ ਅਮਰੀਕਨ ਲਾਅ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੁਨਰ-ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਦੇਖੀਏ (1937 ਅਮਰੀਕਨ ਲਾਅ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਸੇਂਟ ਪੌਲ) ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮ□ੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅਣਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮ□ੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਲਾਭ ਦੀ ਰਾਖੀ ਅਣਉਚਿਤ ਹੋਵੇ। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲਾਭ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਲਾਭ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਧਨ, ਜ਼ਮੀਨ, ਚਲ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹਿੱਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਦੇ ਅਨੁਰੋਧ 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ ਜਾਂ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੂਜੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਲਾਭ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਭ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੂਜੇ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਖਰਚ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਭ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਅਮਰੀਕਨ ਲਾਅ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੁਨਰ-ਬਿਆਨ ਦਾ ਪੰਨਾ 12)।

64. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਨੁਸਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਦੀ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਵੀ ਫ਼ਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਾਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਉਹ ਰਕਮ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਅਮੀਰ ਹੋਇਆ ਹੈ।

140(c). ਐ. ਸ਼ਨਮੁਗਮ ਬਨਾਮ ਅਰਿਯਾ ਕਸ਼ਾਤਰੀਯ ਰਾਜਕੁਲ ਵੰਸਥੁ ਮਦਲਾਇਆ ਨੰਧਵਾਨਾ ਪਰਿਪਾਲਨਾ ਸੰਗਮ, (2012) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 430, ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲ ਲਈ ਐਨਵਾਇਰੋ-ਲੀਗਲ ਐਕਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ [(2011) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 161] ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ। ਹਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਹੀ ਪਾਸੇ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਫ਼ਜ਼ੂਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਗਲਤ ਲਾਭ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ 'ਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਣਾਇਆ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"37. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਐਨਵਾਇਰੋ-ਲੀਗਲ ਐਕਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ

ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2011) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 161 (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਭੰਡਾਰੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਖਿਆ ਸੀ) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰੀਸਟੀਟਿਊਸ਼ਨ ਦੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਜੋ

ਸਬੰਧਿਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਹਨ, ਇੱਥੇ ਮੁੜ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

170. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗ੍ਰਿੰਡਲੇਜ਼ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਕੋਲਕਾਤਾ (1980) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 191 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੀ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦਿਲਚਸਪੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਅਣਹੱਕਮਤ ਜਾਂ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਵਾਲਾ ਫਾਇਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਿਰਫ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਗੱਲ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

171. ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1992) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 620 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

50 ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਸਮੇਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ ਨਿੱਜੀ ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਆਪਣੀਆਂ ਸਟੇਜ ਕੈਰੇਜਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਇਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੀਵਨ ਨਾਥ ਬਾਹਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਤੰਬਰ 29, 1959 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ, ਉਹ ਆਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗ੍ਰਿੰਡਲੇਜ਼ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ - [1990] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 191 ਵਿੱਚ ਹੋਲਡ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਦੋਂ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦਿਲਚਸਪੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਅਣਹੱਕਮਤ ਜਾਂ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਵਾਲਾ ਫਾਇਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 142(1) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਅਤੇ 50 ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਸਮੇਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਲੰਬਾ ਖਿੱਚਣ ਦਾ ਅਣਉਚਿਤ ਫਾਇਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ

172. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਵਿਤਾ ਤ੍ਰੇਹਨ ਬਨਾਮ ਬਾਲਸਾਰਾ ਹਾਈਜੀਨ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ (1994) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 380 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਹਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਹਿਜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੇਸ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਮੰਗਦੀ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 144 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਤਾਂ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਹਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਧੀਨ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 144 ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ "ਜਿੱਥੇ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹੱਦਾਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ, ਸੁਧਾਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।", ਤਾਤਕਾਲਿਕ ਕੇਸ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 144 ਦੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੀੜਤ ਪਾਰਟੀ ਹਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ

ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਸਾਮਾਨਿਆ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵੱਲ ਅਪੀਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

173. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਰਸ਼ਲ ਸਨਜ਼ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ (ਆਈ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸਾਹੀ ਓਰੇਟ੍ਰਾਂਸ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਅਨਜ. (1999) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 325 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਜੇ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਲਈ ਲੰਬਾ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੇ ਕਦੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਕਨੀਕੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਣਗਿਣਤ ਲੰਬਾਈ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ, ਬੇਈਮਾਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਬੇਜਾ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਗਲਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਉਲਝਣ ਦਾ ਬੇਜਾ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ।

174. ਪਦਮਾਵਤੀ ਵਿਚ ਵਿ. ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਹਰੀਜਨ ਸੇਵਕ ਸੰਘ ਸੀ.ਐਮ. (ਮੁੱਖ) ਨੰ. 449 ਦੇ 2002 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਲੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 6.11.2008 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

'6. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੇਤੁਕੇ ਬਚਾਅ ਅਤੇ ਬੇਤੁਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਇੱਕ ਗਣਨਾਤਮਕ ਉਦਮ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜੋਖਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਲਗਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੰਚਿਤ ਕਰਕੇ ਅਵੈਧਤਾਵਾਂ ਦੇ ਫਲਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕੋ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਦਿਆਂ, ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੇ ਅਵੈਧਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਵਧਾਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਵੈਧ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਖਰਚ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਾਭਾਂ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਭੋਗੇ ਗਏ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਵੰਚਿਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਬੇਤੁਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਰਾਹੀਂ ਅਵੈਧ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਅਮੀਰ ਫਸਲ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਰੇਕ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਇੱਕ ਉੱਦੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤ ਕੇ ਅਨਿਆਇਕ ਸਮ੍ਰਿੱਧੀ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾਫਜ਼ਾਈ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਏ ਗਏ ਖਰਚੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਅਸਲ ਖਰਚੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਸਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਭੋਗੇ ਗਏ ਵੰਚਿਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।'

ਅਸੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

175. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ: (ਪਦਮਾਵਤੀ ਮਾਮਲਾ [(2008) 154 ਡੀ.ਐਲ.ਟੀ. 411], ਡੀ.ਐਲ.ਟੀ. ਪੰਨੇ 414-415, ਪੈਰਾ 9)

"9. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਵਿਛੋੜਾ ਲੈਂਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਫਾਇਲਾਂ ਦੇ ਓਵਰ-ਫਲੋਇੰਗ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਬੇਤੁਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।" ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਲੰਬਾ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਲਿਸ ਹਾਰ ਜਾਣ, ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਸਲੀ ਜਿੱਤੂ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਹਾਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਜੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਸਟੇਅ ਅਤੇ ਇੰਜੰਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਅਵੈਧ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੂਰੇ ਅਵੈਧ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਵੰਚਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਦਾਹਰਣਕ ਖਰਚੇ ਵੀ ਲਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਨਿਆਇਕ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸਿਰਫ ਤਦ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਹੀ ਪਾਸੇ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਲਈ ਲੜਦੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤ ਜਾਣ, ਉਹ ਮੂਰਖ ਬਣ ਜਾਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ 20 ਜਾਂ 30 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਕੇਸ ਜਿੱਤਣਾ ਗਲਤ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਲਾਭਪਾਤੀ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ,

ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਗਲਤ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਕਦਮ ਉੱਤੇ ਹੌਸਲਾਅਫਜ਼ਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਧਨ ਸ਼ਕਤੀ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਲੰਬਾ ਖਿੱਚਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਣ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਲੰਬੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੈਅ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਸਮੀਖਿਆ ਮਕੈਨਿਜ਼ਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜੂਆ ਵਜੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸਮਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਹਾਰ ਜਾਣ, ਸਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੀ ਅਸਲ ਲਾਭ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਠੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ"।

184. ਉਸਪੇਹ ਮਥਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਅਬਦੁਲ ਖਾਦਿਰ (2002) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 319 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰ.328, ਪੈਰਾ 13)

'13. ...[ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ] ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰੋਕ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਰੋਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜੋਖਮ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲਿਸ ਦੀ ਖਾਰਜੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਬੰਧਤ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਰੋਕ ਦੇਣਾ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ।

188. ਅਮਰਜੀਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. v. ਦੇਵੀ ਰਤਨ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (2010) 1 SCC 417 the ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 17 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: (SCC pp.422- 23)

'17. ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮਾਤਰ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਦੇਣਾ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਰਿਟ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬੇਤੁਕੀ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਕਸਿਮ ਐਕਟਸ ਕਿਉਰੀਆ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰਾਵਾਬਿਟ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਏਗਾ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਉੱਤੇ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੰਮ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹੋਏ ਗਲਤ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਅਣਹੱਕਦਾਰ ਜਾਂ ਅਨਿਆਇਆ ਲਾਭ ਨਿਰਪੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਸੰਸਥਾਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਟਰ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

190. ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਿਆਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਪਰਿਣਾਮਕ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਸਰ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲਿਟੀਗੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਉਪਾਯ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਵਧਦੇ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੈਰਿਟਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ।

191. ਇਕਤਾ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਿਆਂ, ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲਿਟੀਗੈਂਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਕੋਈ ਲਿਟੀਗੈਂਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਕਰਕੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਹ ਬੱਧਨ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇ ਕਿ ਬੇਈਮਾਨੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਗਲਤ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਜਾਂ ਅਨਿਆਇਆ ਲਾਭ ਨਾ ਮਿਲੇ। ਇਸ

ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਅਸਲੀ ਖਰਚੇ ਲਗਾਉਣਾ, ਜੋ ਜਵਾਬੀ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸਜ਼ਾਵਾਰੀ ਖਰਚੇ ਲਗਾਉਣਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਅਣਹੋਏ ਲਾਭ ਜਾਂ ਅਨਿਆਇਆ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਬੇਈਮਾਨ ਅਤੇ ਬੇਈਮਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੌਸਲਾਸ਼ਾਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

192. ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਵਿਵਹਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦੇਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇੱਕ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਲੀ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਬੇਈਮਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾਸ਼ਾਹੀ ਨਾ ਮਿਲੇ। ਰੀਸਟੀਟਿਊਸ਼ਨ ਦੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸੱਚੀ ਅਰਥ ਨੂੰ ਤਦ ਤੱਕ ਹਾਸਲ ਜਾਂ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾ ਅਪਣਾਉਣ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

140(d). ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਸਵਾਮੀ ਐਸ. ਪੀ.ਡੀ. & ਅਨ੍ਹ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ & ਓਰਸ., ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3376-3377 ਦੇ 2000 ਫੈਸਲਾ 21.02.2006 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੀਸਟੀਟਿਊਸ਼ਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਈਸਟਰਨ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਸੁਪਰਾ) ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

"ਮੈਕਸਿਮ 'ਐਕਟਸ ਕਿਊਰੀਆ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰਾਵਾਬਿਟ' ਭਾਵ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਮੈਕਸਿਮ "ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਸਮਝ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ", ਕ੍ਰੈਸਵੈਲ ਜੇ. ਨੇ ਫ੍ਰੀਮੈਨ ਵੀ. ਟ੍ਰਾਨਾਹ (12 ਸੀ.ਬੀ. 460) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕੋਈ ਅਣਜਾਣ ਗਲਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਕੁਇਟੀ ਦਾ ਮੈਕਸਿਮ, ਭਾਵ, ਐਕਟਸ ਕਿਊਰੀਆ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰਾਵਾਬਿਟ: ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਸਮਝ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮੈਕਸਿਮ ਹੈ, ਲੈਕਸ ਨੈਨ ਕੋਗਿਤ ਐਡ ਇਮਪੋਸਿਬਿਲੀਆ: ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਹ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਉਹ ਸੰਭਵਤਃ ਕਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਮ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸੰਭਵਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਰੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਆਮ ਅਪਵਾਦ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਦੇਖੋ: ਐਮ/ਐਸ ਯੂ.ਪੀ.ਐਸ.ਆਰ.ਟੀ.ਸੀ. ਬਨਾਮ ਇੰਤਿਆਜ਼ ਹੁਸੈਨ (2006 (1) 800 380), ਸ਼ੇਖ ਸਲੀਮ ਹਾਜੀ ਅਬਦੁਲ ਖਯੂਮਸਬ ਬਨਾਮ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਓਰਸ. (2006 (1) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 46), ਮੁਹੰਮਦ ਗਾਜ਼ੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਐਮ.ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ (2000(4) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 342) ਅਤੇ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਨਵੀ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਕਮੇਟੀ (1996 (2) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 459."

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

141. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਹ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਉੱਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਬੇਈਮਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਭ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਣਹੋਈ ਲਾਭ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜੋ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਧਨ ਸ਼ਕਤੀ, ਵਿਲੰਬ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਲੰਬਾ ਖਿੱਚਣ ਦੁਆਰਾ ਲਾਭ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗੁਣਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ, ਅਵੈਧਤਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਨਿਆਂਪੂਰਣ ਲਾਭ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪਨਾਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਰੀਸਟੀਟਿਊਸ਼ਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ

ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਰ

142. 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਨੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਚਾਉ ਨੂੰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 114 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 114 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਨ:

“114. ਰੱਦ ਅਤੇ ਬਚਾਉ.- (1) ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ, 1894 (1 ਦਾ 1894) ਇਸ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(2) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਥਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਨਾਂ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897 (10 ਦਾ 1897) ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਸਾਮਾਨਿਆ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਅਸਰ ਨਾਲ ਪੂਰਵਾਗ੍ਰਹ ਜਾਂ ਅਸਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।”

143. 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਰੱਦੀ ਬਿਨਾਂ ਪੂਰਵਾਗ੍ਰਹ ਜਾਂ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਸਾਮਾਨਿਆ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਅਸਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

“6. ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਰ। —ਜਿਥੇ ਇਹ ਐਕਟ, ਜਾਂ ਕੋਈ 1 [ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ] ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ, ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਵੱਖਰੀ ਮਨਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ—

(a) ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਲਾਗੂ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਮੁੜ ਜੀਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ; ਜਾਂ

(b) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਂ ਭੁਗਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਾ ਕਰੇਗਾ; ਜਾਂ

(c) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ, ਜਮਾ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਉਤਪੰਨ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾਧਿਕਾਰ, ਦਾਇਤਵ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਾ ਕਰੇਗਾ; ਜਾਂ

(d) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਤਪੰਨ ਕੋਈ ਵੀ ਦੰਡ, ਜ਼ਬਤੀ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਾ ਕਰੇਗਾ; ਜਾਂ

(e) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾਧਿਕਾਰ, ਦਾਇਤਵ, ਦੇਣਦਾਰੀ, ਦੰਡ, ਜ਼ਬਤੀ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਂਚ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਪਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਾ ਕਰੇਗਾ,

ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਪਚਾਰ ਦਾਖਲ, ਜਾਰੀ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਦੰਡ, ਜ਼ਬਤੀ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟ ਜਾਂ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

144. ਇਸ ਲਈ, ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਮਨਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਮੁੜ ਜਿਵੇਂ ਦਾ ਜਿਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 6(ਬੀ) ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਂ ਭੋਗੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਧਾਰਾ 6(ਈ) ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਪਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾਧਿਕਾਰ, ਦਾਇਤਵ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਦੰਡ, ਜ਼ਬਤੀ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਮਨਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਪਚਾਰ ਦਾਖਲ, ਜਾਰੀ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਦੰਡ, ਜ਼ਬਤੀ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੱਦ

ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟ ਜਾਂ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੰਬਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵੱਖ ਵੱਖ ਫੈਸਲੇ:

145(ਅ). ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 30.9.2004 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪੁਰਸਕਾਰ 31.1.2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜੋ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿ "ਜੰਗਲ ਬਾਗ" ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਜਨਰਲ ਬਾਡੀ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਧਾਰਾ 7 ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਲੰਘਣਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2008 ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਲੰਬਿਤ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ, 2013 ਦਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ "ਅਦਾਇਗੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਦੋਹਰਾ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਰਥਾਤ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਕਾਰ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31(2) ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਈ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ/ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਵੋ ਅਗਨੇਲੋ ਸੰਤਾਨਾ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਗੋਆ (2011) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 506 ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਥ ਕਪੂਰ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰਟੀਲਾਈਜ਼ਰਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ (1996) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 71 ਦੇ ਭਰੋਸੇ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਸਵ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ।

145(b). Ivo Agnelo (ਉੱਪਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤਬ ਤੱਕ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦ ਤੱਕ ਰਕਮ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਨੇ ਰਕਮ ਨੂੰ ਰੈਵੇਨਿਊ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੀ, ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਰਕਮ ਨੂੰ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। Prem Nath Kapur (ਉੱਪਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਸੀ:

"13. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 23(1) ਅਧੀਨ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਉੱਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤਬ ਤੱਕ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦ ਤੱਕ ਇਹ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 34 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਕੇ ਧਾਰਾ 31 ਅਧੀਨ ਜਮ੍ਹਾ ਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 26 ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਲੈਕਟਰ/ਲੈਂਡ ਏਕਵਿਜ਼ੀਸ਼ਨ ਅਫ਼ਸਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਉੱਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤਬ ਤੱਕ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦ ਤੱਕ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਪ੍ਰੋਪ੍ਰਾਈਟਰ ਧਾਰਾ 54 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਾਧੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਧੂ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਹਦ ਤੱਕ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤਬ ਤੱਕ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦ ਤੱਕ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਉੱਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਆਜ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਧਾਰਾ 34 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।"

145(c). ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਕਮ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਤੱਕ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 34 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਕੇ ਧਾਰਾ

31 ਅਧੀਨ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। Prem Nath Kapur (ਉੱਪਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਵਿੱਚ, ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕੀਮਤ ਦੀ ਕੀਮਤ, ਵਾਧੂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਵੱਲ ਕਿਵੇਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਵੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਧਾਰਾ 60 ਅਧੀਨ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੈਸੇ ਦਾ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲ ਵੱਖਰੇ ਸਨ। "ਅਦਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਮਸਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉੱਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਕੋਈ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ "ਅਦਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ, ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ "ਅਦਾਇਗੀ" ਅਤੇ "ਜਮ੍ਹਾ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, "ਅਦਾਇਗੀ" ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ "ਜਮ੍ਹਾ" ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ। ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਨ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 2008 ਵਿੱਚ ਪੁਣੇ ਮਿਉਂਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2013 ਦਾ ਅਧਿਨਿਯਮ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। 2013 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

145(d). ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ & ਅਨੁਸਾਰ (2014) 6 SCC 586। "ਅਦਾਇਗੀ" ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਉਹ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਰਕਮ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 31(1) ਅਧਿਨਿਯਮ 1894 ਅਧੀਨ ਪੇਸ਼ ਜਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਅਸਵੀਕ□ਤੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵੇਸਟਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕੇਸ ਵੱਖਰਾ ਹੈ।

ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਉਸ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

145(e) ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ & ਅਨੁਸਾਰ ਓਲਸ (2014) 6 SCC 583 ਵਿੱਚ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਣੇ ਮਿਉਂਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਫੈਸਲਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

145(f) ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ & ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵ ਰਾਜ & ਹੋਰ (2014) 6 SCC 564, ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪੁਣੇ ਮਿਉਂਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਉੱਪਰ) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੇ ਇੱਕ ਸਰਕਲਰ ਨੂੰ ਉਦ੍ਧ□ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ 2013 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਸਰਕਲਰ ਜੋ ਇਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਾਏ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਰਕਲਰ ਅਸਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਰੁਕਾਵਟ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਜਿਸ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਵ ਰਾਜ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਹੈ, ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

145(g). ਮੈਗਨਮ ਪ੍ਰਮੋਟਰਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ & ਹੋਰ (2015) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 327, ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ ਨਗਰ ਰੈਜੀਡੈਂਸ਼ੀਅਲ ਅਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਅਤੇ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਦੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

145(h) ਕੰਵਲ ਕੌਰ & ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ & ਹੋਰ (2015) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 206 ਵਿੱਚ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਸੋਧ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਆਈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਧਿਨਿਯਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਮੁੱਕ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਰਾਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਖੜਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੰਵਲ ਕੌਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ ਨਗਰ ਰੈਜੀਡੈਂਸ਼ੀਅਲ

ਅਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ), ਪੁਣੇ ਮਿਉਂਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ), ਭਾਰਤ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਅਤੇ ਬਿਮਲਾ ਦੇਵੀ (ਉਪਰੋਕਤ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੁਣੇ ਮਿਉਂਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਰੇਡੀਐਂਸ ਫਾਈਨਾਂਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ & ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ & ਹੋਰ (2015) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 544 ਵੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੇ ਸੋਧ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜੋ ਮੁੱਕ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

145(i). ਵਰਕਿੰਗ ਫ੍ਰੈਂਡਸ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸ ਬਿਲਡਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ & ਹੋਰ (2016) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 464 ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਪੁਣੇ ਮਿਉਂਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਰਕਿੰਗ ਫ੍ਰੈਂਡਸ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸ ਬਿਲਡਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 31 ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖਜ਼ਾਨੇ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰਕਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 31(2) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਇਆ ਨਾ ਜਾਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

145(j) ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ & ਹੋਰ (2016) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 258, ਪੁਣੇ ਮਿਉਂਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 31(1) ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ 1894 ਅਨੁਸਾਰ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 31(2) ਅਧੀਨ। ਅਸੀਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 31(1) ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਚਰਚਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਸੈਕਸ਼ਨ 31(1) ਦੇ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀਆਂ "ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ" ਅਤੇ "ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪੁਣੇ ਮਿਉਂਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਉਸੇ ਖਾਮੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਸਿਰਫ ਪੁਣੇ ਮਿਉਂਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪ. (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ & ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦੇਵੇਂਦਰ ਸਾਗਰ & ਹੋਰ (2016) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 746, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਐਚ.ਯੂ.ਡੀ.ਏ. ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਦੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨਾਮ ਵੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ

(145-k). ਅਲੀਗੜ ਡਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਿਟੀ ਬਨਾਮ ਮੇਘ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (2016) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 504, ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ 2013 ਦਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ ਪਰ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਨਾਲ ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(1)(a) ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(145l). ਸ਼ਰਮਾ ਐਗਰੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2015) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 341, ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੁਣੇ ਮਿਉਂਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ), ਬਿਮਲਾ ਦੇਵੀ (ਉਪਰੋਕਤ), ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ ਰੈਸੀਡੈਂਸ਼ੀਅਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਅਤੇ ਸ਼ਿਵ ਰਾਜ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਸੇ ਤਰਕ ਉੱਤੇ ਅਗਾਂਹ ਵਧਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁਣੇ ਮਿਉਂਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪ. (ਉਪਰੋਕਤ).

(145-m). ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2016) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 614, ਵਿੱਚ, ਕਮਲ ਕੌਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਲਬਧ ਸੀ।

'ਪਰ ਇੰਕਰੀਅਮ' ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ:

146. 'ਪਰ ਇੰਕਰੀਅਮ' ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਉਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਦਾਲਤ ਉੱਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੈ, ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਲਾਗੂ ਸਟੈਚਯੂਟ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

147(a). ਅਮਲ ਵਿੱਚ, ਪਰ ਇੰਕਰੀਅਮ, ਨੂੰ ਪਰ ਇਗਨੋਰਾਟੀਅਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਮਲੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਕਨਹਾਇਆ ਲਾਲ, (1975) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 232, ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ:

"5. ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਚਾਲਾਕੀ ਨਹੀਂ ਖੇਡ ਸਕਦਾ। ਉਸਦਾ ਸ਼ਬਦ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਉਸਦੇ ਬੰਧਨ ਜਿੰਨਾ ਹੀ ਚੰਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਰੀ ਦੇ, ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਇਸ ਚਾਲਾਕੀ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲਾ ਫੈਸਲਾ ਪਰ ਇੰਕਰੀਅਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

6. ਬੋਵੇਨ, ਐਲ.ਜੇ. ਵੱਲੋਂ ਐਕਸ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰੈਟ 52 ਕਿ .ਬੀ. 334 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮਝਦਾਰੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਾਰਡ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ:

"ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਪੁਰਾਣਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਕਹਿਣਾ, "ਤੁਹਾਡੀ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ"।

7. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ, ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤਤਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ-ਇੱਕੋ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਫੁੱਲਣ ਵਾਲੀ-ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਵਿਚਕਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ, ਅਸਾਧਾਰਣ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬੇਧਿਆਨੀ ਜਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਤਰਕ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੱਲਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਬੰਧਨਯੋਗ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਚਮਕਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਚੂਕ। ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਪਰ ਇਨਕੁਰੀਅਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।"

147(b) ਏ.ਆਰ. ਅੰਤੁਲੇ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਐਸ. ਨਾਇਕ, (1988) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 602, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ:

"42. ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 16 ਫਰਵਰੀ 1984 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਉਕਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ, ਤਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਨਵਰ ਅਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਸਬਰੀ ਦੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ, 4ਥ ਐਡ, ਵੌਲ. 26, ਪੰਨਾ 297, ਪੈਰਾ 578 ਅਤੇ ਪੰਨਾ 300, ਸੰਬੰਧਿਤ ਨੋਟਸ 18, 11 ਅਤੇ 15; ਦੀਆਸ ਉੱਤੇ ਜੁਰਿਸਪ੍ਰੂਡੈਂਸ, 5ਵੀਂ ਐਡਨ, ਪੰਨੇ 128 ਅਤੇ 130; ਯੰਗ ਵੀ. ਬ੍ਰਿਸਟਲ ਏਰੋਪਲੇਨ ਕੋ. ਲਿਮਿਟਿਡ [1944] 2 ਏ.ਈ.ਆਰ. 293. ਲਾਰਡ ਗੋਡਾਰਡ ਵੱਲੋਂ ਮੂਰ ਵੀ. ਹਿਊਇਟ [1947] 2 ਏ.ਈ.ਆਰ. 270- ਏ ਅਤੇ ਪੈਨੀ ਵੀ. ਨਿਕੋਲਸ [1950] 2 ਏ.ਈ.ਆਰ. 89 ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਵੀ ਦੇਖੋ।" ਅਸੰਗਤ ਕਨੂੰਨੀ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਕੁਝ ਅਥਾਰਟੀ ਬਾਈਡਿੰਗ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਤਰਕ ਦਾ ਕੋਈ ਕਦਮ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, 'ਤੇ ਇਹ ਖਾਤਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ। ਮੋਰੇਲ ਬਨਾਮ ਵੇਕਲਿੰਗ ਦੇਖੋ [1955] 1 ਸਾਰੇ ਈ.ਆਰ. 708. ਨਾਲ ਹੀ, ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਤੀਤਾਘੁਰ ਵੇਖੋ ਪੇਪਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ [1985]3SCR26. ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਦੀ ਧਾਰਾ 7(2) ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਾਨੂੰਨ ਸੋਧ ਐਕਟ, 1952 ਅਤੇ ਧਾਰਾਵਾਂ 14 ਅਤੇ 21 ਸੰਵਿਧਾਨ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਸਨ।

47. ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਸਤਿਆਧਵਨ ਘੋਸ਼ਾਲ ਬਨਾਮ ਦੇਵਰਾਜਨੀ ਦੇਵੀ [1960] 3 SCR 590 ਉੱਤੇ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਨਾ 601 ਤੋਂ 603 ਤੱਕ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅੰਤਮ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜੇਕਰ ਅਗਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੁੰਦੀਆਂ। (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

147(c) ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਨਾਮ ਸਿੰਥੈਟਿਕਸ ਅਤੇ ਕੈਮੀਕਲਸ ਲਿਮਟਿਡ, (1991) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 139, ਇਨਕਿਊਰੀਅਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

"40. ਇਨਕੁਰੀਆ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹੈ 'ਲਾਪਰਵਾਹੀ'। ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਊਰੀਅਮ ਦਾ ਅਰਥ ਪ੍ਰਤੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।' ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਨ ਨੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਟਾਰ ਡਿਸੀਸਿਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ। 'ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਯੋਗ' ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬਾਈਡਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ। 1944 1KB 718 ਯੰਗ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਿਸਟਲ ਏਅਰਪਲੇਨ ਲਿਮਿਟੇਡ. ਉਸੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 141 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਅਤੇ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਜੋ ਕਿ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਮੂਰਤੀਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ. ਜੈਸਰੀ ਸਾਹੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜਦੇਵਾਨ ਦੂਬੇ ਏਆਈਆਰ (1962) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ SC 83 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਦੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਫੈਸਲੇ ਕਿਸੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਏ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਹਾਲਸਬਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਪਵਾਦ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਬਾਈਡਿੰਗ।"

147(d). ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਗੁਰਨਾਮ ਕੌਰ, (1989) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 101, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯਮ ਦੀ ਅਣਜਾਣਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਰ ਇਨਕੁਰੀਅਮ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ:

“11. ….ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਪਰ ਇਨਕੁਰੀਅਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਸਟੈਚੂਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਣਜਾਣ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸਟੈਚੂਟ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ.....”

147(e). ਨਰਮਦਾ ਬਚਾਓ ਅੰਦੋਲਨ (III) ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2011 ਐਸ.ਸੀ. 1989, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ:

“61. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, “ਪਰ ਇਨਕਰੀਅਮ” ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੈ, ਦੀ ਅਣਜਾਣਤਾ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਜੋ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਕਦਮ, ਇਸ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਗਲਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।”

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

148. ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਮਾਮਲਾ ਭੇਜਣ ਲਈ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਤ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਮਾਡਰਨ ਕੋਆਪ. ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ. 2010 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 336 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ:

“17. ਇੱਕ ਸਮਕਾਲੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਜਾਂ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਮਕਾਲੀ ਬੈਂਚ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਪੂਰਵਾਨੁਮਾਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਇਸ ਲਈ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਕਰੂਪਤਾ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਆਂਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੂਰਵਾਨੁਮਾਨ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਨੀਂਹ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਸ 'ਤੇ

ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਮਕਾਲੀ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਵੇਖੋ: ਤਿਵੰਦੋਂਸ ਪੁਰਸ਼ੋਤਮਦਾਸ ਠੱਕਰ ਬਨਾਮ ਰਤੀਲਾਲ ਮੋਤੀਲਾਲ ਪਟੇਲ ਅਤੇ ਓਰਸ. ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1968 ਐਸ.ਸੀ. 372; ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਆਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਅਕਾਉਂਟੈਬਿਲਿਟੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਓਰਸ. (1992) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 97; ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਦੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਓਰਸ. (1998) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 637).

18. ਰਾਜਸਥਾਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਨਰਟ. ਬਨਾਮ ਹਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪੁਰੋਹਿਤ ਅਤੇ ਓਰਸ. (2003) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 480, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਸਮਕਾਲੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮਕਾਲੀ ਬੈਂਚ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਸਮਕਾਲੀ ਬੈਂਚ 'ਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹੀ ਜਾਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਬੈਂਚ ਪਹਿਲੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜੇ।"

149. ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਪੁਣੇ ਮਿਉਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਚਿਤਤਾ ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ। ਸ਼ਿਵਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵਰਾਜ & ਓਰਸ. (2014) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 564, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕੇ ਜੋ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਕਿ ਕੀ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦੇ ਆਨੰਦ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿਨਾਂਕ 1.2.2016 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਹ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ:

"ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ ਨਗਰ ਰੈਸੀਡੈਂਸ਼ੀਅਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਉਪਰੰਤ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਵੀ ਬੈਂਚ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਉੱਠ ਰਹੇ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਹੈ, ਭਾਵ, ਕੀ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਉਹ ਸਮਾਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਵਾਰਡ ਰੁਕਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ ਨਗਰ ਰੈਸੀਡੈਂਸ਼ੀਅਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉੱਪਰ ਲਿਖੇ ਗਏ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 11 ਅਤੇ 12 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਨ ਉਪਰੰਤ, ਇਹ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਹੈ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਾਹਰੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਸਰ ਗੰਭੀਰ ਪੁਨਰਵਿਚਾਰ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਕਿ "ਐਕਟਸ ਕਿਊਰੀਆ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰਾਵਾਬਿਟ" ਮੈਕਸਿਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

150. ਪੁਣੇ ਮਿਉਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ 2008 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਖਾਸ ਛੱਡ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 2008 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਇਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ 2008 ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਖਰੀਦ ਜਾਂ ਇਨਾਮ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ 2013 ਦਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਗੈਰ-ਅਨੁਪਾਲਣਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਜਾਂ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਦੀ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਪੁਣੇ

ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਸਵਾਲ ਤੇ ਇਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਨਹੀਂ ਉੱਠਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਹ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਇਹ ਓਬਿਟਰ ਡਿਕਟਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

151. ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਪਵੇਗਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੁਹਾਵਰਾ ਐਕਟਸ ਕਿਊਰੀਆ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰਾਵਾਬਿਟ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ ਸਰੀਰ ਲਈ ਬਚਾਅ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਖਰੀਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਗੁਣ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਕਤ ਉੱਤੇ ਇਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

152. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਅਸੀਂ ਗਹਿਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਕਾਰਣਾਂ ਲਈ ਪਰ ਇਨਕਰੀਅਮ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

1. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਤਾਂ ਬਚੀ ਹੋਈ ਖਰੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਫਿਰ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀ ਅਨੁਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਉੱਠਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 2008 ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

2. ਇਹ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਵੀ ਮੈਕਸਿਮ "ਐਕਟਸ ਕੁਰੀਆਏ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰਾਵਾਬਿਟ" ਦੀ ਬਚਾਅ ਲਈ ਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਲੈਪਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਇਆ ਗਿਆ ਸਮਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇ।

3. ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੇਕਰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ 2008 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਪਹਿਲੂ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਹੈ।

4. ਧਾਰਾ 55 ਅਧੀਨ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਵਿਵਿਧ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਆਂ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਮਾਮਲੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।

5. 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਅਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

6. ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ 'ਪੇਡ' ਦੀ ਬਜਾਏ ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਬਦ 'ਡਿਪੋਜਿਟਡ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

7. ਜਦੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 'ਪੇਡ' ਦੇ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਟ੍ਰਾਅ ਬੋਰਡ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੋ. ਲਿਮਿਟੇਡ, ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਬਨਾਮ ਗੋਵਿੰਦ (ਸੁਪਰਾ), ਦਿੱਲੀ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਉਦਯੋਗ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਨਾਮ ਦਿ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਅਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਦਿੱਲੀ & ਅਨੁਸਾਰ (ਸੁਪਰਾ), ਇੰਡੀਆ ਆਕਸੀਜਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਨਾਰਾਇਣਾ ਕਮੇਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਬਨਾਰਸ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਦ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਲਖਨਊ, (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

8. ਹਿਸਾਰ ਇੰਪ੍ਰੂਵਮੈਂਟ ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਰੁਕਮਣੀ ਦੇਵੀ & ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਨ-ਡਿਪੋਜਿਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਨਰ. (ਉਪਰੋਕਤ), ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਯੂ.ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਅਤੇ ਸੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਪੈਸ਼ਲ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਅਤੇ ਲੈਂਡ ਏਕਵਿਜ਼ੀਸ਼ਨ ਅਫ਼ਸਰ, ਐਸ.ਪੀ.ਆਈ.ਓ.ਟੀ., ਪੁਡੁਕੋਟਾਈ (ਉਪਰੋਕਤ) ਆਦਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਗਏ।

9. ਅਧਿਕਤਮ nullus commodum capere potest de injuria sua propria, ਭਾਵ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

10. 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਜਾਂ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਕਮ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਚੂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧੀ ਧਾਰਾ 77 ਅਤੇ 80 ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 31 ਅਤੇ 34 ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮੱਖ ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਨਹੀਂ ਗਈਆਂ।

11. ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਪ੍ਰਥਾ, ਨਿਯਮਾਂ/ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਨਹੀਂ ਗਈ। ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਪ੍ਰਥਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਪਰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂਆਂ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਲਈ ਗਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਪ੍ਰਤੀ ਇਨਕਰੀਅਮ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਚੰਗੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਉਲਟਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲਗਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਹੈ, ਉਲਟੇ ਗਏ ਹਨ। ਡੀ.ਡੀ.ਏ. ਬਨਾਮ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉਲਟਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ। ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ।

ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼ :

153. ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

ਪ੍ਰ. ਨੰ. 1: 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ 'ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(1) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ 'ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼' ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕੋ ਅਰਥ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31(2) ਵਿੱਚ 'ਜਮ੍ਹਾਂ' ਸ਼ਬਦ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਐਕਟ 2013 ਵਿੱਚ 'ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ' ਜਾਂ ਧਾਰਾ 31(1) ਦੇ ਐਕਟ 1894 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ 'ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। 'ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ'/'ਪੇਸ਼ਕਸ਼' ਅਤੇ 'ਜਮ੍ਹਾਂ' ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਸਮੇਏ ਹੋਏ ਹਨ।

ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ 2013 ਦੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ 'ਅਦਾਇਗੀ' ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1894 ਦੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ ਹੈ। 1894 ਦੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਨਾ-ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ 2013 ਦੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦਾ ਲੈਪਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੇਵਲ ਨਤੀਜਾ ਵਧੀਆ ਦਰ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1894 ਦੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦਾ ਲੈਪਸ ਨਹੀਂ।

ਜਦੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31(1) ਅਧੀਨ ਦਾਇਤਵ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 2013 ਦੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਦਾਇਤਵ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਇਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲੈਪਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਾਵੇਦਾਰ/ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਇਨਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ।

ਨੰਬਰ Q.II. - ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਸਾਧਾਰਣ ਤਰੀਕਾ ਪੰਚਨਾਮਾ ਖਿੱਚਣਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਂਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਨੰਬਰ Q.III - 2013 ਦੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਬਾਰਡ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਦਾਵਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਿਊਂਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਾਵੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਨੰਬਰ Q.IV - ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਬਿਤਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਆਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋਏ ਹਨ, ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਂ 2013 ਦੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾ ਪਾਉਣਾ ਕੋਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਛੱਡਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਛੱਡਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਫਰਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ।

ਨੰਬਰ Q. V - ਐਕਟਸ ਕਿਊਰੀਆ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰਾਵਾਬਿਟ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕਾਮਨ ਲਾਅ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਐਕਟ ਦੇ 2013 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹਨ। ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ/ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਦੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੋਹਨ ਐਮ. ਸ਼ਾਂਤਨਗੌਡਾਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ 1. ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਾਡੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

I ਕੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਜਾਂ ਕਲੈਕਟਰ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ, ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2013 ('2013 ਐਕਟ') ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਭੂਮੀ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿ□ਤਾ ਹੋਵੇ? ("ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ I")

II ਕੀ ਸਰੀ ਬਾਲਾਜੀ ਨਗਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ, (2015) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 353 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਛੱਡੇ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦੇ ਖਾਰਜ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਫਰਕ ਪਾਇਆ ਹੈ? ("ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 2")

III ਕੀ "ਐਕਟਸ ਕਿਊਰੀਆ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰਾਵਾਬਿਟ" ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ? ("ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 3")

I ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 1 ਬਾਰੇ:

2. ਮੈਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਜਦੋਂਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ & ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਹਰਕਚੰਦ ਮਿਸਿਰੀਮਲ ਸੋਲੰਕੀ & ਅਨਜ, (2014) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 183 ਪੇਰ ਇਨਕਰੀਅਮ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਣ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

3. ਇਹ ਸਵਾਲ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 20982/17 (ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਐਲ.ਆਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ & ਅਨਜ) ਵਿੱਚ ਉੱਠਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਲ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਇਥੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ: ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ("ਆਈ.ਡੀ.ਏ."), ਇੰਦੌਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਰਿੰਗ ਰੋਡ ਅਤੇ ਲਿੰਕ ਰੋਡ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕੀਤਾ।

ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ("IDA"), ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਬਾਹਰਵਾਰ ਇੱਕ ਰਿੰਗ ਰੋਡ ਅਤੇ ਲਿੰਕ ਰੋਡ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੰਦੌਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ.

1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਧਾਰਾ 17(1) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ 23.12.1994 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਆਈ.ਡੀ.ਏ. ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਧਾਰਾ 5ਏ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 1894 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ 17.3.1995 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਐਲ.ਏ.ਓ. ਦੁਆਰਾ 14.03.1997 ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 1182 ਦੀ 1997 ਵਿੱਚ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ 28.8.1998 ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਕੀਮ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲੈਪਸ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 5ਏ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 480 ਦੀ 1998 ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 29.01.2000 ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਕੋ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਐਲ.ਪੀ.ਏ. ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਾ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਉੱਚਾ ਨਿਆਂਕਾਲਯ (ਖੰਡ ਨਿਆਂਪੀਠ ਕੋ ਅਪੀਲ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 2005 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਰਿਟ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ।

04.04.2007 ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫਿਰ ਸਥਿਤੀ ਕੋ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਥੇ ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਨੇ 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਲੀਲਾਂ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਆਈ.ਡੀ.ਏ. ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਕਮ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਲੈਕਟਰ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਕਿ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ; ਜੇ ਬਾਕੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਵੱਡੀ ਮੁਸੀਬਤ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦੇ ਸੁਚਾਰੂ ਬਹਾਵ ਲਈ ਸੜਕ ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ 03.11.2014 ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲੈਪਸ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਬੈਂਚ ਨੂੰ 07.12.2017 ਦੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 1 ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

4. ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ "ਭੁਗਤਾਨ" ਅਤੇ "ਜਮ੍ਹਾਂ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਰਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ "ਜਮ੍ਹਾਂ" ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲੈਪਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ; ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕੁਝ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜੋ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

5. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜ਼ਮੀਨਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 31(2) ਅਧੀਨ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਜਮਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਲਟ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਨਿਯਮ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

6. ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ, ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਉਲੇਖ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 24(1) ਅਤੇ (2) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ,

"24. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜੋ ਕਿ ਜਮੀਨ ਖਰੀਦ ਐਕਟ, 1894 ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ -

a) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਉਕਤ ਜਮੀਨ ਖਰੀਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਇਨਾਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ; ਜਾਂ

b) ਜਿੱਥੇ ਉਕਤ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਇਨਾਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਕਤ ਜਮੀਨ ਖਰੀਦ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਮੀਨ ਖਰੀਦ ਐਕਟ, 1894 (1 ਦੇ 1894) ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਮੀਨ ਖਰੀਦ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਉਕਤ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਇਨਾਮ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਜਮੀਨ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੀ ਹੋਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਜਮੀਨ ਖਰੀਦ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਨਾਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦੇ ਬਹੁਤਾਂ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ, ਉਕਤ ਜਮੀਨ ਖਰੀਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਾਰੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾ 31 ਤੋਂ 34 ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਧਾਰਾ 31 ਤੋਂ 34 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

"31. ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮਾ ਕਰਨਾ।

- (1) ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਉੱਤੇ, ਕਲੈਕਟਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਇਨਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ, ਅਤੇ ਜੇ ਕੁਝ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ।

(2) ਜੇ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋਣ, ਜਾਂ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਜੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਵੰਡ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਕਲੈਕਟਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮਾ ਕਰਾਏਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ, ਰਕਮ ਦੀ ਪਰਯਾਪਤਤਾ ਬਾਰੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ:

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

(3) ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਕਲੈਕਟਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ, ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਸੀਮਿਤ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਅਦਲਾ-ਬਦਲੀ ਦੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਰਾਹੀਂ ਹੋਵੇ, ਉਸੇ ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ-ਰਾਜਸਵ ਦੀ ਮਾਫੀ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਜੋ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇ।

(4) ਪਿਛਲੇ ਅਧੀਨ ਖੰਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜਾਂ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ।

32. ਅਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਬੰਧੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼।- (1) ਜੇਕਰ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਖੰਡ ਦੇ ਉਪ-ਖੰਡ (2) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੋਰਟ ਕਰੇਗਾ-

(ਅ) ਰਕਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਉਸੇ ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਮਾਲਕੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਾਂ

(ਬ) ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਖਰੀਦ ਤੁਰੰਤ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆ ਸਕੇ, ਤਾਂ ਕੋਰਟ ਜੋ ਸੋਚੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸਿਕਿਊਰਿਟੀਜ਼ ਵਿੱਚ;

ਅਤੇ ਇਸ ਨਿਵੇਸ਼ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਆਮਦਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦੇ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਦ ਤੱਕ ਇਹ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋ ਜਾਣ-

(i) ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵਿੱਚ; ਜਾਂ

(ii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਜਾਣ।

(2) ਇਸ ਖੰਡ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕੋਰਟ ਹੁਕਮ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਗਤਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਉਚਿਤ ਚਾਰਜ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨੂੰ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਨਾਮਤ:-

(ਅ) ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਲਾਗਤਾਂ;

(ਬ) ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਆਮਦਨ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਗਤਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਕਿਊਰਿਟੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਇਹ ਰਕਮਾਂ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਗਤਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜੋ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਵੇਦਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

33. ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ - ਜਦੋਂ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਲਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਕੋਰਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸਿਕਿਊਰਿਟੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸਮਝੇ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਲਾਭ ਮਿਲੇਗਾ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਜਿੰਨ੍ਹਾ ਨੇੜੇ ਹੋ ਸਕੇ।

34. ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ - ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ ਅਵਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਨੌ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਲਾਨਾ ਦਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ: ਬਸ਼ਰਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਲਾਨਾ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਰਕਮ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।"

7. ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਕਾਲੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ, "ਕੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 'ਅਦਾ' ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ?" ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰਾਜ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੂਚਿਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਅਤੇ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਰਾਜ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਿਆਂ,

2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਨੂੰ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਜਮੀਨ ਮਾਲਕ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਇਨਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਤਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ "ਅਦਾ" ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ "ਅਦਾਲਤ" ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਨੁਸਾਰ "ਅਦਾ" ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ (ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਨਾਮ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ 2013 ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ)। ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਨ,

“17. ਜਦੋਂ ਸੰਸਦ ਨੇ ਧਾਰਾ 24(2) ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ "ਅਦਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ "ਪੇਸ਼ਕਸ਼" ਜਾਂ "ਟੈਂਡਰ" ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ। ਪਰ ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ "ਅਦਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਜਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ/ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ [ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2)] ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਅਦਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇਣਾ

ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਢੰਗ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੇ ਜੋ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੀ ਅਸਲ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨੂੰ "ਅਦਾ" ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਿਥੇ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ "ਅਦਾ" ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਲੈਕਟਰ (ਜਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਅਧਿਕਾਰੀ) ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਧਾਰਾਵਾਂ 32 ਅਤੇ 33 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕੀਤਾ ਹੈ।"

ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਥ ਕਪੂਰ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰਟੀਲਾਈਜ਼ਰਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ, (1996) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 71 ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਥੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 34 ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 34 ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ "ਅਦਾਲਤ" ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੈਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 31 ਅਨੁਸਾਰ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ,

“13. ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 23(1) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤਬ ਤੱਕ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਰਕਮ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 34 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਕੇ ਧਾਰਾ 31 ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਲੈਕਟਰ/ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 26 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਵਾਧੂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤਬ ਤੱਕ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਧਾਰਾ 54 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੋਰ ਵਾਧੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਧੂ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤਬ ਤੱਕ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ.....”

ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਵੀ ਇਵੋ ਅਗਨੇਲੋ ਸੈਂਟੀਆਨੋ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਬਨਾਮ ਗੋਵਾ ਸਰਕਾਰ, (2011) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 506 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਥ ਕਪੂਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਚਾਨਣ 'ਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਆਜ ਰਾਜ ਦੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਖਾਤੇ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਈ 'ਤੇ ਤਬ ਤੱਕ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰਕਮ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ,

“22. ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਚਾਨਣ 'ਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਤਰਕਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਇਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਥ ਕਪੂਰ (ਸੁਪਰਾ) 'ਚ ਉਪਰਾਲਾ ਗਿਆ ਹੈ।

23. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ 'ਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਖਾਤੇ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਵਰਤਿਆ। ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਰਾਜ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਾਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਰਾਜ ਇਸ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖ ਕੇ ਵਰਤ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ, ਜੇਕਰ ਦਾਵੇਦਾਰ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਵਰਤਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਥ ਕਪੂਰ (ਸੁਪਰਾ) 'ਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।”

ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਕਈ ਅਗਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ

ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵ ਰਾਜ, (2014) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 564; ਕਰਮਾਲੀ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (2015) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 244; ਅਤੇ ਰਾਧਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨਾਇਅਰ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ, (2015) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 506, ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਖਜ਼ਾਨੇ ਜਾਂ ਰੈਵੇਨਿਊ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

8. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ, (2016) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 258 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਟੈਂਡਿੰਗ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 28 ਦਾ 1999, ਜੋ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 13, 14 ਅਤੇ 15 ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ), ਦਾ ਗਹਿਰਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ। ਇਸਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 31(1) ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ, ਪਰ ਧਾਰਾ 31(2) ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਸੀ,

"ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 31(1) ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਰੈਫਰੈਂਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਉਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਭੇਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।"

9. ਵਰਕਿੰਗ ਫ੍ਰੈਂਡਸ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸ ਬਿਲਡਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (2016) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 444 ਵਿੱਚ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 01.01.2014 ਨੂੰ, ਯਾਨੀ 2013 ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ 2013 ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ।

10. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਭਾਰਤ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ, (2014) 6 SCC 586, ਨੇ 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਜਿੱਥੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਚਿਤ ਫੋਰਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ,

"7. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਵਾਰਡ ਲੈਂਡ ਅਕੁਆਇਜ਼ੀਸ਼ਨ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ।" ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਕਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਉਚਿਤ ਫੋਰਮ ਅੱਗੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਇਸੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਬਿਮਲਾ ਦੇਵੀ & ਓਰਸ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, (2014) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 583 ਵਿੱਚ ਅਪਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਜੇ ਲਕਸਤਾ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, (2016) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 487 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਵਧਾਇਆ ਕਿ ਜਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਜਬਰੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ,

"5. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਹਰਿਆਣਾ ਅਰਬਨ ਡਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਿਟੀ ਜਾਂ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਚੂੰਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਜਬਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਿਟੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇ ਅਤੇ ਜਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

6. ਜਦੋਂ ਵੀ ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਰਕਮ ਕਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹੀ ਰਕਮ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਿਟੀ, ਭਾਵ, ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਿਟੀ ਦਾ ਖੜਾ ਹੈ ਕਿ ਪੈਸਾ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਤਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆ ਕੇ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ। ਇਹ ਖੜਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਥਾਰਿਟੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੈਸਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਮੀਨ ਲੈਣ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪੈਸਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹੀ ਪੈਸਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

11. ਵੱਖ ਵੱਖ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਹਾਰਾਟਾ ਪਰਾਪ ਕੁਸ਼ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ ਨੰਬਰ 6840 ਦੇ 2007) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 24(2) ਤਬ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਜਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ।

12. 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਕਾਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ: (i) ਜਦੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ (ਭਾਵੇਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ), ਜਾਂ (ii) ਜਦੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ (ਭਾਵੇਂ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ) ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਜਾਂ (iii) ਜਦੋਂ ਨਾ ਤਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਹੈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ "ਭੁਗਤਾਨ": ਭਾਵ ਕੀ, ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, "ਭੁਗਤਾਨ" ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

13. ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਪਹਿਲਾਂ "ਟੈਂਡਰ", "ਜਮ੍ਹਾ" ਅਤੇ "ਭੁਗਤਾਨ" ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਝਾਤ ਪਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਬਲੈਕ ਦੀ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (ਪੰਨਾ 1606) ਵਿੱਚ ਟੈਂਡਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਇੱਕ ਵੈਧ ਅਤੇ ਪਰਯਾਪਤ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼; ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਕਰਜ਼ ਜਾਂ ਦਾਇਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਪੇਸ਼ਕਸ਼।"

ਜਮ੍ਹਾ ਨੂੰ ਬਲੈਕ ਦੀ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (ਪੰਨਾ 504) ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਜਾਂ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਵਿਧਾ ਲਈ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ।"

ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਬਲੈਕ ਦੀ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (ਪੰਨਾ 1243)ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਕਿਸੇ ਦਾਇਤ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਡਿਲਿਵਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ।"

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਟਾਟਾ ਸੈਲੂਲਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ, (1994) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 651 ਵਿੱਚ "ਟੈਂਡਰ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ,

"69. ਇੱਕ ਟੈਂਡਰ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਵੈਧ ਟੈਂਡਰ ਦੀਆਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

1. ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

2. ਸਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

3. ਦਾਇਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

4. ਸਹੀ ਸਮੇਂ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

5. ਸਹੀ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

6. ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

7. ਨਿਰੀਖਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

8. ਟੈਂਡਰ ਸਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

9. ਇਹ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

14. ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਕਾਰਨ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਸੰਸਦ ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਹੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਰ ਕਲੋਜ਼ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਕਲੋਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਕੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਪੂਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਸੰਗਤ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ। ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕਲੋਜ਼ ਦੀ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜੀਬ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਨਤੀਜੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਸੰਭਵ ਨਤੀਜਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ। ਜਿੱਥੇ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਮੰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੰਭਵ ਨਤੀਜਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਕੁਝ ਖਾਸ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਮੰਸ਼ਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਵਿਆਖਿਆ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

15. 2013 ਦਾ ਐਕਟ ਅਤੇ 1894 ਦਾ ਐਕਟ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ "ਟੈਂਡਰ", "ਭੁਗਤਾਨ", ਅਤੇ "ਜਮ੍ਹਾਂ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 31(1) ਦੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਕਲੈਕਟਰ "...ਇਸ ਨੂੰ [ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ] ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਗਲੇ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ।"" ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਟੈਂਡਰ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, "ਭੁਗਤਾਨ" ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ "ਜਮ੍ਹਾਂ" ਦੇ ਸਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਦੇ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੇ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਸਾਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਇਹ ਲੈਪਸ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਦੇ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਜੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵੱਧ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ ਜੇਕਰ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਦੇ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ

ਵਿੱਚ "ਜਮ੍ਹਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ "ਭੁਗਤਾਨ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਯਾਨੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਦੇ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੇ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਦੇ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਰਾਜ ਨੂੰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਾਲੀ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲ ਸ਼ਬਦ "ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ" ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਇਕੋ ਇਕ ਵਿਆਖਿਆ ਜੋ ਸੰਭਵ ਹੈ ਉਹ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਧਾਰਕ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਘੱਟੇ-ਘੱਟ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜੇਕਰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਵਿੱਚ "ਭੁਗਤਾਨ" ਸ਼ਬਦ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ 24 ਨੂੰ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ "ਜਮਾ" ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਓਟਿਓਜ਼ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਜਾਂ ਓਟਿਓਸ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

16. 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31, 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 77 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 77 ਅਧੀਨ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇੱਕ ਕਦਮ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੁਝ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬਾਧਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ। 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80, ਜੋ ਕਿ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਬਿਆਜ ਸਮੇਤ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ 9% ਜਾਂ 15% ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 80 ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਵੀ, ਜਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨਾਲ ਬਿਆਜ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਕਿ 9% ਜਾਂ 15% ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼ਬਦ "ਜਮ੍ਹਾਂ" ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ "ਅਦਾਇਗੀ" ਦੇ ਸਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

17. ਪਰ, 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਲੈਕਟਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ, ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਕੁਝ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਥੇ ਕਲੈਕਟਰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, (ਅ) ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ; (ਬ) ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਜੂਦ ਨਾ ਹੋਵੇ; (ਸੀ) ਜੇਕਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੀ ਵੰਡ ਜਾਂ ਮਾਲਕੀ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕੋਈ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਆਉਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਕਲੈਕਟਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਏਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਸੰਦਰਭ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 31 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 34 ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਕਲੈਕਟਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 31(2) ਦੇ ਐਕਟ 1894 ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ 9% ਜਾਂ 15% ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਲੈਕਟਰ ਦੀ, ਜਮ੍ਹਾਂਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਲੈਪਸ ਹੋਣ ਦੇ ਅਤਿ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਰਿਣਾਮਤ ਹੋਵੇਗੀ।

18. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 283(1) ਮੰਡੇਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਘੀ ਫੰਡ ਅਤੇ ਆਕਸਮਿਕਤਾ ਫੰਡ ਦੀ ਕਸਟਡੀ, ਅਜਿਹੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ, ਉਥੋਂ ਪੈਸੇ ਕੱਢਣਾ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਜਿਹੇ ਫੰਡਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲੋਕ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਆਦਿ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਹੋਣਗੇ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 283(2) ਮੰਡੇਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸੰਘੀ ਫੰਡਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਸਮਾਨ ਮਾਮਲੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਹੋਣਗੇ। ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 283(2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋਕ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਾਲਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਹਨ।

ਐਕਟ 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 282(2) ਅਤੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਅਨੁਸਾਰ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਅਸਾਮ, ਬਿਹਾਰ, ਉੜੀਸਾ, ਕੇਰਲਾ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨਾਲ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂਤਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਮੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜੋ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਦਾਅਵੇ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅੰਸ਼ ਜੋ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਨਾਲ ਹੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂਤਾਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

19. ਅਸਾਮ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ 1211-ਆਰ., ਮਿਤੀ ਅਪ੍ਰੈਲ 19, 1932, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ,

"9. ਧਾਰਾ 12(2) ਅਧੀਨ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31(1) ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵੇਲੇ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਕਲੈਕਟਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਿਸਚਿਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਕਹੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕੇ, ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਨਾ ਕਰਨ, ਉਹ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਂਛਨੀਯ ਲੱਗੇ, ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਕਾਏ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਵ ਜਮ੍ਹਾਂਤਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਬਕਾਏ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਪਟ ਜਾਂ ਮੰਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਵਾਊਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਜਮ੍ਹਾਂਤਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖਜ਼ਾਨਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।"

ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ (ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ) ਨਿਯਮ, 1894 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ,

"10. ਧਾਰਾ 12(2) ਅਧੀਨ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31(1) ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵੇਲੇ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਿਸਚਿਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਕਹੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕੇ, ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਨਾ ਕਰਨ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਂਛਨੀਯ ਲੱਗੇ, ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਬਕਾਏ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਵ ਜਮ੍ਹਾਂਤਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ 1894 ਅਧੀਨ ਲਈ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ,

"6. ਧਾਰਾ 12(2) ਅਧੀਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31(1) ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ, ਖਾਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਸਚਿਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਕਹੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਗੇ, ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਯਤਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਵ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਏਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਫਾਰਮ ਈ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖਜ਼ਾਨਾ ਦਾਸਵਾਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਥੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ. ....."

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 29 ਟੀ.ਆਰ., ਮਿਤੀ ਅਪ੍ਰੈਲ 24, 1895 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"10. ਧਾਰਾ 31(1) ਅਧੀਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਅਫਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਸਚਿਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਕਹੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਗੇ, ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਅਫਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਯਤਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਥ੍ਰੂ. ਐੱਲ.ਆਰ.ਐਸ. [ਮੋਹਨ ਐਮ. ਸ਼ਾਂਤਨਗੌਡਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.]

"ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰਕਮ ਦੇਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਵ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਜੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਨ ਬਣਾਓ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ (ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਵਾਉਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਪੇਈਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।"

ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ (ਕੇਰਲ) ਨਿਯਮ, 1990 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ,

"13. (2) ਜੇਕਰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਵ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਾਰਮ ਈ ਵਿੱਚ ਵਾਉਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸੂਚਨਾ ਵੀ ਸਾਰੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂਆਂ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਫਾਰਮ ਨੰਬਰ 11 ਵਿੱਚ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ।"

ਪੰਜਾਬ ਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 28 ਦਾ 1909, ਜੋ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,

"75. (V) ਧਾਰਾ 12(2) ਅਧੀਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31(1) ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਿਆਂ, ਜੇਕਰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਦੋਂ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਿਸਚਿਤ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਕਹੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕੇ, ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਨਾ ਕਰਨ, ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਬਕਾਇਆ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਵ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਨ ਬਣਾਏਗਾ ਜੋ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਫਾਰਮ ਈ ਵਿੱਚ ਵਾਉਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਪੇਈਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ....."

20. ਪੰਜਾਬ ਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 28 ਦਾ 1909 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਪੰਜ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਖਰੀ ਇੱਕ, ਭਾਵ, ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ, ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਆਪਣਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਇਗੀ ਖਜ਼ਾਨੇ

ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਖਜ਼ਾਨੇ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਬਿਹਾਰ, ਉੜੀਸਾ, ਅਸਾਮ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਕੇਰਲ ਦੇ ਰਾਜ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ-ਹਾਜ਼ਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ।

21. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਬਾਕੀ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਤੱਥ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨੇ ਇੱਕ ਅਨੋਖੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨਿਯਮ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਤੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਰਥ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਨਾ ਮੰਨੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਵੈਧ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਨਾ ਮੰਨੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਵ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਜੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਦੋਨੋਂ ਐਕਟਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਇੱਕਜੁੱਟ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਤੋ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਾਜਾਇਜ਼। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੈਧ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਵਜੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਨਿਯਮ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਸਵ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੂਚਿਤ ਤਾਰੀਖ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

22. ਇਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਿੱਥੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਜਸਵ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਜੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਬੀ-ਸੀ ਦਾ ਨਿਯਮ 1 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"1. ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਜਸਵ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹਨ, ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਧਾਰਾ 32 ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ।"

23. ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 10 ਦੇ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ I ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਈ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 1894 ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਜੋਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਖਜ਼ਾਨਾ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ (ਵਿੱਤੀ ਹੈਂਡਬੁੱਕ ਦੇ ਚੈਪਟਰ XV ਦੇ ਪੈਰਾ 355 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਯੂਪੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 10 ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ:

"10. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਦੇ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਚੈੱਕਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਦਾਲਤ, ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਜਮਾਂ। ਚੈਕ ਰਸੀਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਫਾਰਮ ਡੀ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਤੀਲਿਪੀ, ਵਿਧੀਵਤ ਭਰਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਰਿਕਾਰਡ ਲਈ ਅਦਾਲਤ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਸਤਖਤ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ ਕੁਲੈਕਟਰ. ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਰਾਸ਼ੀ ਵਸੂਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਪਬਲਿਕ ਵਰਕਸ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਬੰਦ, ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ 1894 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਮ੍ਹਾ ਦਾ ਫਾਰਮ. ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾ ਹੋ

ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਿੱਥੇ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ, ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਵਿਧੀ.

24. ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਖਜ਼ਾਨਾ, ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੈਕਸ਼ਨ 31(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ।

25. ਹਿਸਾਰ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਰੁਕਮਣੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. (1990) ਸਪਲਾਈ. 1 SCC 806, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕਲੈਕਟਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਵਿਆਜ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ,

"5. ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਜ ਬਕਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹੈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ. ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਧਾਰਾ 31 ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਉਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ.

xxx xxx xxx

7. ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੈ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੋ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ- ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਟਰੱਸਟ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕੋਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨਹੀਂ।"

26. ਜੋਗੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਬਨਾਮ ਯਾਕੂਬ ਅਲੀ, 29 ਆਈਸੀ 111 (ਕੈਲ) ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਝਗੜਾ ਸੀ ਕਥਿਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ, ਭਾਵੇਂ ਵਿਵਾਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ। ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ, ਅਤੇ ਅਸਫਲਤਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18. ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਖਾਮੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ.

27. ਦਾਮਾਦਿਲਾਲ ਬਨਾਮ ਪਰਸ਼ਰਾਮ ਦਾ ਕੇਸ, ਏਆਈਆਰ 1976 ਐਸਸੀ 2229 : (1976) 4 SCC 855, ਵਿੱਚ IDA ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਲੀਲਾਂ, ਨਿਰਧਾਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੈੱਕ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਇੱਕ ਵੈਧ ਟੈਂਡਰ ਹੈ।

28. ਸੰਖੇਪ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਭੁਗਤਾਨ" ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਅਤੇ "ਜਮਾ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਦਾਹਰਨ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਰਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 31(1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ

ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 31(2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਰਾਜ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਅਕਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਭੱਜਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਨਿਯੁਕਤੀ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਮਿਤੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਜਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ, ਦ ਕੁਲੈਕਟਰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰੇਕ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਪੈਸੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ। ਉਸ ਨੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਦਾਲਤ. ਇਸ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੇ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਰਾਜ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ. ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਪਰਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਧੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਜੋ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਜਾਂ ਜਿਹੜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈਣਗੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ।

29. 1894 ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਕਲੈਕਟਰ ਦੀ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਢੇਰ ਲੱਗਣਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਮੀਨ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ, ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਪਣੀ ਭਲਾਈ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਬਣਤਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਪਿਛਲੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਇਸੇ ਨੂੰ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ।

30. ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ, ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਰਾਜ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਛੱਡ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

31. ਪਰੰਤੂ, ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪੁਣੇ ਏ ਮਿਉਂਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਲਈ ਪੈਰ ਇਨਕਰੀਅਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਫੈਸਲਾ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਅਣਜਾਣਤਾ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

32. Per incuriam ਇੱਕ ਲਾਤੀਨੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੁਆਰਾ” ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ (ਨਿਆਇਕ ਫੈਸਲਾ) ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੱਜ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ “ਘਾਟ ਜਾਣਕਾਰੀ” ਵਾਲੇ ਸਨ। ਸ਼ਬਦ “ਇੰਕੁਰੀਆ” ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ per incuriam ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਜੱਜ ਦੇ ਕਥਨ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਸਮਝ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਕਿਸੇ

ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਚੂਕ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ, ਨਿਰਣਾ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ per incuriam ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜੋ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਇਸਦੀ ਰੇਸ਼ੋ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ; ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜੋ ਫੈਸਲਾ per incuriam ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ।

33. ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਲੰਬਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਏ.ਆਰ. ਅੰਤੁਲੇ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਐਸ. ਨਾਇਕ, (1988) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 602, per incuriam ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“42. ……‘per incuriam’ ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੋਵੇ, ਦੀ ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਜਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਤਰਕ ਦੇ ਕੁਝ ਕਦਮ, ਉਸ ਕਾਰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ।”

“128. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ per incuriam ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੀਏ। ਯੰਗ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਿਸਟਲ ਏਰੋਪਲੇਨ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ (1944) ਆਲ ਈ.ਆਰ. 293 ਵਿੱਚ ਹਾਊਸ ਆਫ ਲਾਰਡਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ 'ਇੰਕੁਰੀਆ' ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ‘ਲਾਪਰਵਾਹੀ’ ਹੈ। ਅਮਲ ਵਿੱਚ per incuriam ਦਾ ਮਤਲਬ per ignorantium ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸਟੇਅਰ ਡੀਸਾਈਸਿਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਢਿੱਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। 'ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਦਯ□ਤ' ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਅਣਜਾਣਤਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਮੇਰੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ per incuriam ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਤੀਜਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ ਗਏ ਕਾਰਣਾਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 55 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪੂਰੀ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਿੱਲੀ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨਤੀਜਾ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਸੀ।

35. ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੀ ਲਾਈਨ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ। ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਂ ਇਹ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਨਿਕਾਲਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਉਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਰ ਇਨਕਰੀਅਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

36. ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜੋੜਨ ਦੀ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ (ਸੁਪਰਾ), ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਪਰ ਸਿੱਟਾ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਪੁਏ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਨਗਰ ਨਿਗਮ (ਸੁਪਰਾ)।

37. ਪੁਏ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ 'ਤੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਫੈਸਲਾ ਅਦਾਲਤ. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਵੀ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਏ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਨਗਰ ਨਿਗਮ (ਸੁਪਰਾ) ਸਬੰਧਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਲਾਈਨ ਪੁਏ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਕਤ ਨਿਰਣਾ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਘਾਟ ਜਾਂ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਹੈ।

38. ਕੀਤੀ ਗਈ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਈ ਪੁਏ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਵੱਖਰਾ ਹੈ (supra) ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਗਾਹਕੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੁਏ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪ੍ਰਤੀ ਇਨਕੁਰੀਅਮ

39. ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਰਾਏ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੇ ਲਈ ਉਚਿਤ ਕੋਰਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਵੱਲ ਭੇਜਾ ਜਾਵੇ। ਸੰਤ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਮਾਡਰਨ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਗਰੁੱਪ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ, (2010) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 336 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਦੇਖਿਆ:

"17. ਇੱਕ ਸਮਕਾਲੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਵਿਵੇਕਾਧੀਨਤਾ ਜਾਂ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਮਕਾਲੀ ਬੈਂਚ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਕਰੂਪਤਾ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਨੂੰ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਾਰਨ ਮਿਸਾਲ ਦਾ ਨਿਯਮ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਨੀਂਹ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮਕਾਲੀ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਵੇਖੋ: ਤ੍ਰਿਭੋਵਨਦਾਸ ਪੁਰਸ਼ੋਤਮਦਾਸ ਠੱਕਰ ਬਨਾਮ ਰਤੀਲਾਲ ਮੋਤੀਲਾਲ ਪਟੇਲ. ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1968 ਐਸ.ਸੀ. 372, ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਆਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਅਕਾਉਂਟੇਬਿਲਿਟੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ. (1992) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 97, ਅਤੇ ਸਟੇਟ ਆਫ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਬਨਾਮ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ [1998] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 637.

18. ਰਾਜਸਥਾਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਹਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪੁਰੋਹਿਤ (2003) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 480 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਸਮਕਾਲੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸਮਕਾਲੀ ਬੈਂਚ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲੀ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੈ। ਜੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਬੈਂਚ ਪਹਿਲੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਚਿਤ ਕੋਰਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਵੱਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ।"

ਇਸ ਕਾਰਨ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਵੱਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

II ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3 ਬਾਰੇ ਰੀ:

ਚੂੰਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3 ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਵਿੱਚਾਰਿਆ ਹੈ।

40. ਮੈਂ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਤੇ ਰੈਫਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਮੇਰੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚਾਏ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਇਸ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਾਜੀ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਉਲਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਜੋ ਮੇਰੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

41. ਇਹ ਸਵਾਲ SLP (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 10742/08 ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। (ਯੋਗੇਸ਼ ਨੀਮਾ ਐਂਡ ਆਰ.ਐਸ. ਬਨਾਮ ਐਮ.ਪੀ. ਐਂਡ ਆਰ.ਐਸ.) ਅਸਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਵਿਵਾਦ ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਖੇਪ:

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਓਮਕਾਰੇਸ਼ਵਰ ਡੈਮ ਲਈ ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਨਰਵਾਸ ਸਥਲਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਨੁਪ ਪੁਨਰਵਾਸ ਸਥਲ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ 31.70 ਹੈਕਟੇਅਰ ਅਤਿਰਿਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਸੂਚਨਾ 07.11.2007 ਨੂੰ 17.52 ਹੈਕਟੇਅਰ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਪਰ ਬਾਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ (ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਵਿੱਚ) ਦੀਆਂ ਆਪੱਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ। 15.11.2007 ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਨਾਲ, ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ ਤੁਰੰਤਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ 11.04 ਹੈਕਟੇਅਰ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਲਈ। ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਇੱਕ ਐਲਾਨ 26.11.2007 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ। ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 14.01.2008 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਡੈਮ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਡੁੱਬਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਪੁਨਰਵਾਸ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਧਾਰਾ 17 (1) ਅਧੀਨ ਤੁਰੰਤਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਇਆ; ਹੋਰ, ਇਹ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਸ. 5ਏ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨਾਲ ਦੇਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ; ਕਿ ਤੁਰੰਤਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਮਨ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਟ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ, 2013 ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ।

42. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ 12.01.2016 ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਤੇ।

43. ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਗਣਨਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਵਿਧਾਨ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਕਸੂਸ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਛੱਡਣ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਸਪਸ਼ਟ ਸੀ। ਜਦਕਿ ਇਸਨੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਰੋਕ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਪਰ ਇਸਨੇ 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੋਧਿਆ।

44. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਗਣਨਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੀਤੀ ਗਈ ਛੱਡ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਅਰਥ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਬਾਕੀ ਵਿਧਾਨ ਨਾਲ ਸੁਸੰਗਤ ਹੋ ਸਕੇ।

45. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਸਰੀ ਬਾਲਾਜੀ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਨੂੰ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜਦਕਿ ਧਾਰਾ 24(2) ਨੂੰ ਜਿਉਂ ਦਾ ਤਿਉਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

"11. 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਸਾਫ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰੋਕ ਜਾਂ ਇੰਜੰਕਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰੁਕੀ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 19(1) ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ ਸੀਮਾਂਕਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 19(7) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇਰੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ

69(2) ਲਈ ਵਿਆਖਿਆ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਜਾਂ ਇੰਜੰਕਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਰੁਕੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਅਵਧੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਵਧੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਸਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਭਾਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਦਮਾ ਸੁੰਦਰਾ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੇ ਟੀ.ਐੱਨ. [(2002 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 533)] ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

12. 1894 ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਿਆਂਦੀ ਸੀ ਇੱਕ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ 1984 ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ 1 ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 6(1) ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਮਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਧਾਰਾ 11A ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਸੀ ਜੋ ਸੋਧ ਐਕਟ 68 ਦੇ 1984 ਦੁਆਰਾ ਜੋੜੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ, ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਵਿੱਚ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਅਣਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਅਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਫ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀਆਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਜਾਂ ਟਕਰਾਅ ਪੈਦਾ ਨਾ ਕਰੋ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਵਿਚਲਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

46. ਪਦਮਾ ਸੁੰਦਰ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਰਾਜ,(2002) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 533 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਵਿੱਚ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਐਲਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੀਮਾਂਤ ਸਮਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਮਾਂਤ ਸਮਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਚਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਖੰਡ (i) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੋਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੀ,

"12. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਬਾਰੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਥਰਾ ਸਿਦਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਪੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਰਕ ਹੈ। ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੱਭਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੋਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ''ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਯੂਕਲਿਡ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ''। ਜੱਜ ਲਰਨਡ ਹੈਂਡ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਪਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕੁਝ ਕਲਪਨਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ"। (ਦੇਖੋ ਲੀਘ ਵੈਲੀ ਕੋਲ ਕੋ. ਬਨਾਮ ਯੈਨਸੇਵੇਜ 218 ਐਫ.ਆਰ. 547)। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਫਿਲਿਪ ਟਿਆਗੋ ਦੇ ਗਾਮਾ ਆਫ ਵੇਦੇਮ ਵਾਸਕੋ ਦੇ ਗਾਮਾ (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1990 ਐਸ.ਸੀ. 981) ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

13. ਡਾ. ਆਰ ਵੇਂਕਟਾਚਲਮ ਬਨਾਮ ਡਿ. ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (1977) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 273 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵ-ਧਾਰਨਾ ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਰਥ ਦਾ ਪੂਰਵ-ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਫਿੱਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਹੇਠ ਹਥਿਆਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

14. ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ। ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੋਧਣ, ਸੋਧਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਦੇਖੋ ਰਿਸ਼ਭ ਅਗਰੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪੀ.ਐਨ.ਬੀ. ਕੈਪੀਟਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼

ਲਿਮਿਟੇਡ। [(2000) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 515]. 'ਵਿਧਾਨਕ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ ਨਿਆਇਕ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 6(1) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਨ. ਨਰਸਿਮਹਾਇਆਹ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ [(1996) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 88] ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਡੀ.ਸੀ. ਨੰਦਜੈਂਦੀਆਹ [(1996) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 619] ਵਿੱਚ, ਸਮਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 6(1) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੈ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਧਾਰਾ 6(1) ਦੀ ਧਾਰਾ (i) ਅਤੇ/ਜਾਂ ਧਾਰਾ (ii) ਪਰ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੁਆਰਾ ਵੀ. ਉਹੀ ਕਦੇ ਵੀ ਵਿਧਾਨਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਇਰਾਦਾ

15. ਨਿਰਮਾਣ ਸਬੰਧੀ ਦੋ ਸਿਧਾਂਤ ਇੱਕ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸਟੈਚਿਊਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਸਬੰਧੀ, ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤਬ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਸਟੈਚਿਊਟ ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਭੀ ਜਾਵੇ ਪਰ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਟੈਚਿਊਟ ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੱਠੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਹਰ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ 'ਤੇ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਨਿਰਮਾਣ ਪੂਰੇ ਸਟੈਚਿਊਟ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਗਤ ਨਿਰਮਾਣ ਬਣਾਏ। ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਾਰਾ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਨਿਰਮਾਣ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜੀਬ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਨਤੀਜੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। "ਇੱਕ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਨਤੀਜਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ", ਦਾਨਕਵਰਟਸ, ਐਲ.ਜੇ. ਨੇ ਆਰਟੇਮਿਓਉ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰੋਕੋਪਿਓਉ (1966 1 ਕਿਊ ਬੀ 878) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, "ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਿਰਮਾਣ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਟੈਚਿਊਟ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ"। ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ "ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਮੰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਨਤੀਜਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ" ਹੋਵੇ, ਅਸੀਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ "ਕੁਝ ਹਿੰਸਾ" ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ 'ਸਪਸ਼ਟ ਮੰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤਰਕਸੰਗਤ ਨਿਰਮਾਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। [ਪਰ ਲਾਰਡ ਰੀਡ ਵੋਲੋਂ ਲੂਕ ਬਨਾਮ ਆਈ.ਆਰ.ਸੀ. (1963 ਏਸੀ 557) ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪੰਨਾ 577 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਮਤਾ ਦਿੱਤੀ: "ਇਹ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਡੇ ਡਰਾਫਟਿੰਗ ਦਾ ਮਿਆਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਉਭਰਦੀ ਹੈ"].

16. ਸਟੇਅਰ ਡਿਸਾਈਡਿਸ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਸਬੰਧੀ ਦਲੀਲ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਕੇ ਚਿਨਾਥੰਬੋਈ ਗਾਉਂਡਰ ਬਨਾਮ ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ 22.6.1979 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ 1984 ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਰੱਖੀ ਹੋਵੇ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਅਮਲ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਵਧੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੀਮਾ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ 'ਐਕਟਸ ਕਿਊਰੀਆ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰਾਵਾਬਿਟ' ਮੈਡਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੈਕਸਮ ਦੁਆਰਾ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਪਦਮਾ ਸੁੰਦਰਾ ਰਾਓ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਕੇਸਸ ਓਮਿਸਸ ਬਾਰੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਵ ਸ਼ਕਤੀ ਕੋਆਪ. ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਨਾਗਪੁਰ ਬਨਾਮ ਸਵਰਾਜ ਡਵੈਲਪਰਜ਼ ਅਤੇ ਓਰਸ., (2003) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 659, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਧਰਮੇਂਦਰ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰਜ਼, (2008) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 369 ਅਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਈਰਾ ਰਾਹੀਂ ਡਾ. ਮੰਜੁਲਾ ਕ੍ਰਿਪੈਂਡੋਰਫ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) &ਅਨ੍ਹ, 2017 (8) ਸਕੇਲ 12 ਵਿੱਚ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

47. ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼ੀ ਰਾਜ, (2014) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 564 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਕਾਲੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਸਟੇ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ,

“25. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੈਪਸਿੰਗ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਨਗਰ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਦਿੱਲੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ, ਨੇ 14.3.2014 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰਕੁਲਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਾਏ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“3. ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ:

“ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਦੋ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ, 1894 ਅਧੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਵਿਜ਼., (1) ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ (2) ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਛੱਡਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਵਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, 1.1.2014 ਤੱਕ, ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਲਾਹ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਪੈਂਡੈਂਸੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬਦਲੇ ਬਗੈਰ ਜਾਰੀ ਰਹੇ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੋਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਇਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 24(2) ਦਾ ਲਾਭ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ ਜੋ ਪੈਂਡਿੰਗ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਪੈਂਡੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ, ਸਥਿ

4. ਸੀਮਾਂਕਣ:

ਇਸ ਮੱਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜੋ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜੀ ਦੌਰਾਨ ਬਿਤਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਲੈਂਡ ਏਕੁਇਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਪੁਰਸਕਾਰ 1.1.2014 ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਚੂੰਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੁਸੰਗਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜੀ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਬੀਤ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਦੌਰਾਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਬੀਤ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਜੇ ਚਾਹੀਦਾ ਹੋਵੇ।

26. 2013 ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇ ਕਲੋਜ਼ 18 ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਥੇ ਉੱਲੇਖਿਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਈ ਗਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਕਲੋਜ਼ 18 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: "ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਲੈਂਡ ਏਕੁਇਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1894 ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ

ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਇਸ ਨੇ ਮੈਗਨਮ ਪ੍ਰੋਮੋਟਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜ, (2015) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 237 ਵਰਗੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਨੋਖੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਨਾ ਲੈਣ ਕਾਰਨ 5 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਰੇਡੀਐਂਸ ਫਿਨਕੈਪ(ਸੁਪਰਾ). ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

48. ਕਰਨੈਲ ਕੌਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ,

"20. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਏ.ਆਰ. ਅੰਤੁਲੇ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਐਸ. ਨਾਇਕ [(1982) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 602] ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਵਿਚਾਰ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਿਯਮ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦਾ ਮੂਲ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਗਲਤੀ/ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਨ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਉਠਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਕਿਸੇ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਭਰੋਸੇ ਕਾਰਨ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਹੱਕ ਤੋਂ ਵਾਂਜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਹੈ।"

21. ਸਟੀਲ ਬਜਾਜ ਨਗਰ ਰਹਿਣ ਸਹਾਇਤਾ ਸੰਘ (ਸੁਪਰਾ), ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਾਈਵੀ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰੁਕਾਵਟ ਜਾਂ ਇੰਜੰਕਸ਼ਨ ਜਾਂ "ਸਥਿਤੀ ਜਸ ਦੀ ਤਸ" ਦੇ ਹੁਕਮ ਕਾਰਨ ਰੁਕੀ ਹੋਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਨਿਸਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਜਾਣਬੂਝ ਕੇ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰੋਕ ਜਾਂ ਇੰਜੰਕਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਹੋਈ ਹੋਵੇ।"

49. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਹਾਰਾਣਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟ੍ਰੱਸਟ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ "ਐਕਟਸ ਕਿਊਰੀਆ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰਾਵਾਬਿਟ" ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਵ ਰਾਜ, ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ ਨਗਰ ਰੈਸੀਡੈਂਸ਼ੀਅਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਟੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

50. ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਕੇਸ ਜੋ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜ ਦਾ ਜਾਣਬੂਝ ਕੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ - ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 11 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਛੱਡਣ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣਾ ਕਿ ਸਟੇ ਦੀਆਂ ਅਵਧੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਦੂਰਗਾਮੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਵੇਗਾ, ਭਾਵ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ

ਇਸ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਧਨ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਟੇਟ ਆਰਡਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਵਧੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਛੱਡ ਨਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਵਧੀਆਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢੀਆਂ ਗਈਆਂ।

51. 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਕਾਲੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾਸ &ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. &ਓਰਸ., (1995) (5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 240, ਨੇ ਵੱਖਰੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਰਾਜ 'ਤੇ ਸਟੇ ਆਰਡਰਾਂ ਦੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਸਟੇ ਆਰਡਰ-ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਦੇਰੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

"3. ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਬੀ. ਸੰਯਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਨਾਮ 22.3.1983 ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਸਤੰਬਰ 1976 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਜ @ 12 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (1994) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 44 ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 16 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਫਲਾਤੂਨ ਬਨਾਮ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਆਫ ਦਿੱਲੀ [1975(4) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 285] ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਲੈਂਡ ਏਕਵਿਜ਼ੀਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਨੇ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 1980-81 ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਨਾਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਜ @ 12 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿ

ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਟੇ ਆਰਡਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੋਗਰਾਮ ਪ੍ਰਿਮਰੋਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਅਵਮਾਨਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਨਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਵਿੱਚ ਸਟੇ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਖਾਰਜ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਛੋਟ ਹੈ।

52. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਪਦਮਾ ਸੁੰਦਰ ਰਾਓ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਦਮਾ ਸੁੰਦਰ ਰਾਓ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੇਸਸ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵੱਖਰਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ 6(1) ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਜੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸੀਮਾ ਅਵਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾਪਨ ਹੋਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇ ਸੀਮਾ ਅਵਧੀ ਦਾ ਆਰੰਭਕ ਬਿੰਦੂ ਖੁਦ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਣਨਿਸ਼ਚਿਤ ਆਰੰਭਕ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕੇਸਸ ਏ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਕੇ। ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਾ ਹੈ ਜੇ ਅੰਤਰਿਮ ਸਟੇਜ਼ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ) ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਸਟੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ।

53. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜੀਬ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਨਤੀਜੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ; ਜਿੱਥੇ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਮੰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਤੁਕਾ ਨਤੀਜਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਖੁਰਾਕ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਮੰਸ਼ਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਵਿਆਖਿਆ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

54. ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਛੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਮਾਮਲਾ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼

ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦਾ ਉੱਦਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

55. ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਕੈਸਸ ਓਮੀਸਸ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਸ ਓਮੀਸਸ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਮਿਲੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਪਲਾਈ casus omissus. ਜੇ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਭੁੱਲ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਅਤੇ ਸਾਧਾਰਨ ਭਾਵਨਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਬੇਤੁਕੀ, ਘਿਣਾਉਣੀ ਜਾਂ ਅਸੰਗਤਤਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਬਾਕੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਦੇ ਨਾਲ. ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਸੀਆਈਟੀ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੀ ਤਾਜ ਟਰੇਡਰਜ਼, (1980) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 370 ਜਿੱਥੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ,

"10. ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਦੋ ਸਿਧਾਂਤ - ਇੱਕ ਕੈਸਸ ਓਮੀਸਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੋਣ ਲਈ. ਸਾਬਕਾ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਮੈਕਸਵੈੱਲ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ (12ਵੀਂ ਐਡ.) ਪੰਨਾ 33 'ਤੇ:

ਛੁੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਨਾ ਕਰੋ-"ਇਹ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਜੋੜਨਾ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਪੱਕੇ ਆਧਾਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕੁਝ ਐਸਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਵਿਅਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਲਾਰਡ ਮਰਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ: 'ਇਹ ਇੱਕ ਮਜਬੂਤ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹਨਾ ਜੋ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਗਲਤ ਗੱਲ ਹੈ। "ਅਸੀਂ ਅਧਿਕਾਰਤ," ਲਾਰਡਸ ਲੋਰਬਰਨ ਐਲ.ਸੀ. ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਸੰਸਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਚਾਰ ਕੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਕਾਰਨ ਨਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇ।" ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਨਿਪਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਛੁੱਟਣਾ ਅਣਜਾਣ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੈ।"

ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਮੈਕਸਵੈਲ ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ 47 ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ:

ਇੱਕ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ- "ਇਹ ਲਿੰਕਨ ਕਾਲਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ([1595] 3 ਕੋ. ਰਿਪ. 58ਬੀ, ਪੰ. 59ਬੀ ਤੇ) ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਚੰਗਾ ਵਿਆਖਿਆਕਾਰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੱਠੇ ਕਰਕੇ, ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।' ਇੱਕ ਐਕਟ ਦੀ ਹਰ ਧਾਰਾ ਨੂੰ 'ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ, ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਪੂਰੇ ਐਕਟ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਗਤ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕੇ।' (ਪਰ ਲਾਰਡ ਡੇਵੀ ਕੈਨੇਡਾ ਸੁਗਰ ਰਿਫਾਇਨਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਆਰ.: 1898 ਏਸੀ 735")।

ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕੇਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਸਪਸ਼ਟ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਐਕਟ ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਕੇਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਐਕਟ ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੱਠੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਹਰ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਤੇ ਲਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਿਆਖਿਆ ਪੂਰੇ ਐਕਟ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਗਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਅਜੀਬ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਨਤੀਜੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। "ਇੱਕ ਅਣਉਚਿਤ ਨਤੀਜਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ," ਦਾਨਕਵਰਟਸ ਐਲ.ਜੇ. ਨੇ ਆਰਟੇਮਿਓ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਕੋਪਿਓ [1966 1 ਕਿਊਬੀ 878] "ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਤਬ ਤਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਦੋਂ ਤਕ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਵੇ।" ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ "ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਮੰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਨਤੀਜਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ" ਹੈ, ਅਸੀਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ "ਕੁਝ ਹਿੰਸਾ" ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਸਪਸ਼ਟ ਮੰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤਰਕਸੰਗਤ ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, (ਪਰ ਲਾਰਡ ਰੀਡ

ਵਿੱਚ ਲੂਕ ਬਨਾਮ ਆਈ.ਆਰ.ਸੀ.-1966 ਏਸੀ 557 ਜਿੱਥੇ ਏ ਪੰ.577 ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਮਤਾ ਦਿੱਤਾ: "ਇਹ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਡੀ ਡਰਾਫਟਿੰਗ ਦਾ ਮਿਆਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਦੇ ਉਭਰਦੀ ਹੈ।")

56. ਇਸ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਸ਼ਬਦਸ਼ਃ ਪਦਮਾ ਸੁੰਦਰ ਰਾਓ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਅਨੁਸਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਦਮਾ ਸੁੰਦਰ ਰਾਓ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਾਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ ਤਬ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ "ਸਪੱਸ਼ਟ ਜ਼ਰੂਰਤ" ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਖੁਦ ਐਕਟ ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਜਾਵੇ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਾਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, "ਐਕਟ ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੱਠੇ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਹਰ ਕਲਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਲਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉੱਤੇ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਨਿਰਮਾਣ ਪੂਰੇ ਐਕਟ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਗਤ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ।" ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਾਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਤੇ ਸੰਗਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਸੰਗਤ ਜਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਗਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਸੱਚਮੁੱਚ, ਉਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਅਰਥ ਦੇਣ ਦੁਆਰਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹਨ ਜੋ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 19(7) ਅਤੇ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 69(2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ। ਜੇਕਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 19(7) ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 69(2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਮਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਐਕਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੰਗਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਾਰ-ਬਾਰ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤੀ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਪੂਰੇ ਐਕਟ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਗਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਿੱਥੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

57. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦੇਵੀ ਰਤਨ (2010) 1 SCC 417 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੇ ਮਾਤਰ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਿਰਰਥਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਉੱਤੇ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹੋਏ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਹੱਕਦਾਰ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਲਾਭ ਨੂੰ ਜੋ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਸੰਸਥਾਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਟਰ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦੀ ਦੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਕ

58. “ਐਕਟਸ ਕਿਊਰੀਆ ਨੇਮੀਨੇਮ ਗ੍ਰਾਵਾਬਿਟ”, ਜਾਂ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸੈਟਲਡ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। ਏ.ਆਰ. ਅੰਤੁਲੇ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਐਸ. ਨਾਇਕ ਅਤੇ ਅਨੁ., (1988) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 602, ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦਾ ਮੂਲ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਨ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਉਠਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾਸ (ਉਪਰੋਕਤ) ਨੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ।

59. ਅਕਸਰ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਮਾਮਲਾ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੱਕ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਨਾਲ ਰਾਜ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਹੋਵੇ, ਇਨਾਮ ਦੀ ਬਣਾਈ ਹੋਵੇ, ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ

ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਰੋਕ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਵਮਾਨਨਾ ਲਈ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮਾਮਲਾ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸਾਲਾਂ ਲੱਗ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੰਜ ਤੋਂ ਦਸ ਸਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰੇ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਸਾਲਾਂ ਲੱਗ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਾਜ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

60. ਕਾਰਨ ਛੱਡਣਾ ਨਾ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਿਰਫ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹਸਤਕਸ਼ੇਪ, ਭਾਵ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਰਨ, ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਿਰਫ ਰਾਜ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਧਨ ਏ ਵਿਅਰਥ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਕਟ ਨਿਸਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਮੁਕਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਵੈਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਉਣ। ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ, ਜਦਕਿ ਕੁਝ ਮੌਕਾਪ੍ਰਸਤ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।

61. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸੇ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਸਟੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰਵਾਂਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਦੇ 2013 ਐਕਟ ਨਾਲ ejusdem generis ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ।

ਇਸ ਲਈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਦੇ 2013 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਮਾਂ ਅਵਧੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਸਟੇ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

62. ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੋਧ ਨਾ ਕਰਨਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(2) ਦੇ 2013 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਸਟੇ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਟੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਨਿਸਕਰਸ਼:

63. ਹਵਾਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਮੈਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ:

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1: ਜੇ ਰਕਮ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਲੱਪਸ ਹੁੰਦੀ। ਸਿਰਫ ਵਿਆਜ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਨਤੀਜਤਨ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਰਾਜੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੇਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ per incuriam ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ(ਮ੍ਰਿਤਕ) ਥ੍ਰ. ਐਲ.ਆਰ.ਐਸ. ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਜਿਸਟਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੋਂਨ ਕਿ ਉਹ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਅੱਗੇ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ

ਲਈ ਰੱਖਣ।

II ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3: ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਰੀ ਬਾਲਾਜੀ (ਸੁਪਰਾ) ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਉਹੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

i ਸਰੀ ਬਾਲਾਜੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 11 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਛੱਡੇ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਨੇ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੀ ਖਾਰਜੀ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲਤਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਐਸ. 24(2) ਅਧੀਨ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਸਮਾਂ ਅਵਧੀ ਦੇ ਗਣਨਾ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਅੰਤਰਿਮ ਠਹਿਰਾਵ ਦੀਆਂ ਅਵਧੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਐਕਟ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਸੰਗਤ ਪੜ੍ਹਾਈ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ii "ਐਕਟਸ ਕਿਊਰੀਆ ਨੇਮੀਨੇਮਗ੍ਰਾਵੀਟਿਟ" ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ, ਜਾਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ 2013 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਹੈ।

ਆਦੇਸ਼

ਅਸੀਂ ਸਭ ਸਵਾਲਾਂ ਯਾਨੀ ਨੰ.1 ਤੋਂ V ਤੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬਾਂ ਨਾਲ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਸਿਵਾਏ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲੂ ਦੇ ਕਿ ਕੀ ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ & ਅਨੁਸਾਰ ਬਨਾਮ ਹਰਕਚੰਦ ਮਿਸਤ੍ਰੀਮਲ ਸੋਲੰਕੀ, 2014 (3) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 183, ਪਰ ਇਨਕਰੀਅਮ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਚੂੰਕਿ ਬਹੁਮਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਰ ਇਨਕਰੀਅਮ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਪਰ ਇਨਕਰੀਅਮ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਵਾਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਤਦਨੁਸਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਾਮਲੇ ਹੁਣ 16.2.2018 ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate